

Serie nouă
AUGUST 2019

8
(CCXVII)

48 pagini
ISSN
1220-742X

ACTUALITATEA MUZICALĂ

REVISTĂ LUNARĂ A UNIunii COMPOZITORILOR ȘI MUZICOLOGILOR DIN ROMÂNIA

D i n s u m a r :

- ✓ *Vara Magica 2019*
- ✓ Festivaluri și Concursuri: Timișoara, Brașov, Brăila, Cluj
- ✓ Aniversare Jolt Kerestely
- ✓ "Trofeul Tinereții" la borna 52, Amara

În imagine:
Delia

(foto: Dimitri Caceaune și David Gal)

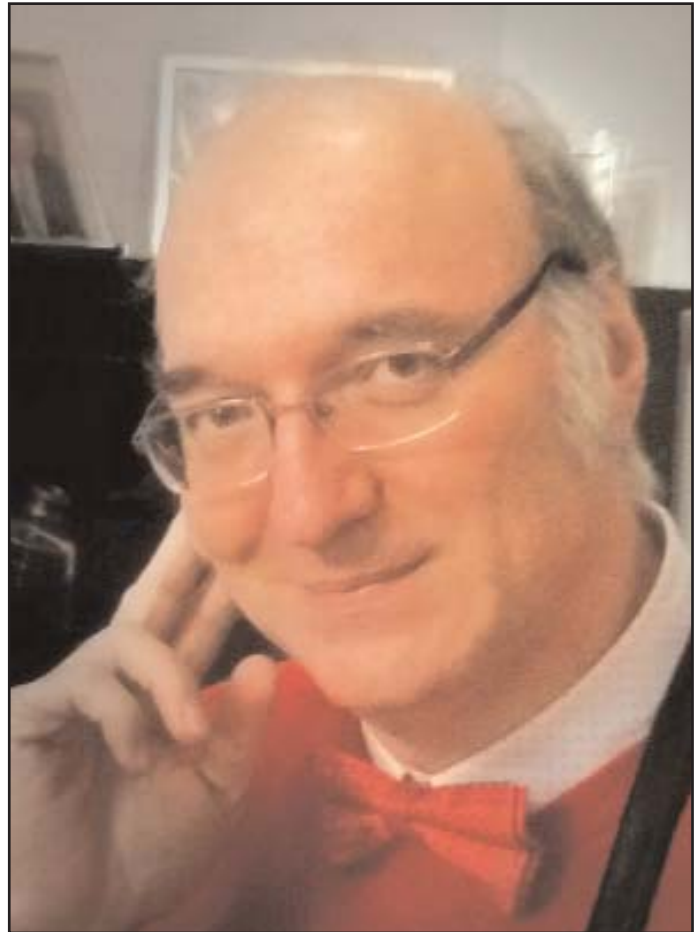
Criteria superlative

Două sunt criteriile caracteriale superlative la care năzuiește compozitorul în lucrarea operei sale: *unitatea* și *unicitatea*. Acestea probează atât performanța, cât și măiestria compozițională. Dincolo de orizontul tehnic al lor, am adăuga și un al treilea criteriu: *autenticitatea*. În general, autenticitatea ține de har. Iar distribuirea harului, după cum știm, comportă o judecată tainică. Cultivarea harului, însă, este lăsată omului. Iar această cultivare comportă, la rândul-i, alte două criterii: *rostitura* și *iconomia*. Conștiința propriului talent, ca și justa sa dezvoltare, probează *responsabilitatea* de a cultiva și, totodată, de a nu risipi, respectiv de a păstra într-un mod fertil. Avem de-a face aici cu o reperabilitate de ordin etic. Grupându-le câte două, ele orientează pe relația Operă - unitatea și unicitatea, ca meșteșug - Autor - autenticitatea și rostul, ca responsabilitate.

Problematica saturării celor patru deziderate cardinale se intensifică în raport cu anvergura în timp a operei ca lucru și altitudinea ideaticii operei ca devenire. În prima chestiune contează din câte diferite și în cadrul cărei durate (timp formal/ fizic) este așezată opera-lucru. A doua chestiune se referă la sensibilitatea raportului ideatic pe relația simplitate/ claritate - complexitate/ profunzime, relevabilă într-un timp substanțial/ procesiv. Pe fond, subzistă o a treia chestiune, referită modului de implicare autorială, rezumabil pe două coordonate: *voinea* compozitorului - manifestă obiectiv prin conceptualizare; *năzuința* compozițională - relevabilă subiectiv ca orizont ideatic. Laolaltă, ele conferă operei statutul de *loc de ființare* întru aflarea de sine și, totodată, *prilej de trăire* întru devenirea de sine. Ființarea conturează identitatea operei-lucru, în vreme ce continuitatea (fiindul) ființării (ca trăire) reflectă un mod al intenției autoriale prin opera-devenire.

Dacă identitatea operei-lucru se exprimă prin aspectul ei obiectual și inteligibil (mensurabil), intenționalitatea autorului prin opera-devenire radiază din situarea prezenței-în-act ca orientare *dintru-deschidere* (a operei-lucru) către *laolaltă*-cu lumea (ca posibilitate) *întru-devenire*. Stăruirea prezenței în act este stadiul unei superlativități la orizont, greu sau imposibil de atins. Dobândirea identității operei, oricât de originale (ca lucru/ obiect), nu probează reflex starea de prezență-în-act, aceasta fenomenalizând în transcendent, dincolo de reperabilitățile îndeobște. Identitatea ține, deci, de modul așezării operei în lumea ca atare (de sine), astfel încât să se simtă că acea operă este așteptată nu atât ca model (de cum), cât ca loc (de ființare, în sensul clădirii de sine). Privind astfel, opera nu este dată/ lăsată (ca întâmplare) în lume, ci, dimpotrivă, oferită/ primită (ca întâmpinare) spre lume.

Prezența poate genera o infinitate de identități. Ea nu are plural, fiind totuna cu neconținerea. Din perspectiva conștiinței, această prezență se statuează prin contemplare. Este, prin ea însăși, o contemplare creatoare. Dar diferitele înfățișări ale prezenței totodată o maschează, umbrind-o în ascundere. Tocmai de aceea identitățile-mască pot genera impresii contrare de tip atragere-respingere, admirație-dizgrație etc. Atunci când prezența încetează - odată autorul retras din act - identitățile rămân ca resturi. În această situație ele doar simulează o prezență care, în fond, lipsește. Pseudoprezența, ca absență mascată (de identități

lucrative), este de o inundă actualitate în lumea-cu-dor, adică minată de sentimentul dezarmant și înspăimântător al conținerii. Lumea-cu-dor este o lume pe moarte, devenirea fiind suspendată. Or, tocmai aici se legitimează necesitatea operei ca loc al trăirii, înțelegă mai lesne ca loc al primenirii (catarctic) în vederea unei *întâlniri revelatoare*. Astfel, lumea este recuplată sensului ei profund și cosmogonic de a accede sublimativ întru pluriversitatea spiritului; de a se putea contempla creator în neconținerea devenirii sale ca Operă.

George BALINT

DIN SUMAR

Vara Magică.....	2-4
Timișoara Muzicală.....	5-6
Țintea Muzicală.....	7-9
Festivalul Muzicii de Cameră - Brașov.....	9-11
Cluj International Music Competition.....	13-14
Punctul pe j... azz.....	23-25
Jolt Kerestely - 85.....	26-28
Crizanteme... estivale.....	29-31
Omagiu lui Eugen Rotaru.....	34-36
Mircea Drăgan, omul-orchestra.....	38-39
“Trofeul tinereții”, 52.....	43-47

Vara Magică a adus magia muzicii

Așa a fost! Magia muzicii a fost prezentă în concertele stagiunii de vară susținute la Ateneul Român. Iar concertul final a devenit o magnifică încununare a întregului Festival al... magiei muzicii. A fost susținut de Orchestra Națională de Tineret a Olandei, colectivul artistic care, să o recunoaștem, asigură în principal potențialul artistic al celebrei orchestre Concertgebouw Amsterdam.

Ne amintim, tinerii olandezi au fost, de această dată, pentru a doua oară prezenți pe scena Festivalului. Pe parcursul turneului susținut la București, dar și la Sinaia, concertele au fost conduse de dirijorul Antony Hermus, un spirit dinamic, mobilizator, o personalitate a cărei experiență artistică se orientează strategic în sensul apropierii punctuale a tinerilor săi colegi, de momentele cheie ale partiturii, anume dinamica elocventă și coloritul timbral. Plastica sonoră dobândește sugestie scenică pe parcursul *Divertissement*-ului în patru părți, *Sărutul zânei* de Igor

Strawinsky, iar *Simfonia Fantastică* de Hector Belioz, lucrarea de greutate a întregului program, capătă dimensiuni și caracteristici dinamice, de mister quasi cinematografic. În partea a treia a lucrării, *Scena câmpenească*, dialogul cornului englez cu oboiul plasat în culise, a conferit momentului o dimensiune spirituală de mare rafinament poetic. Dar nu a fost unicul mare moment al Festivalului!

Concertul mozartian condus de Horia Andreescu, i-a reunit pe tinerii instrumentiști ai formației Simfonieta. Concertul se dovedește a fi fost o veritabilă școală de stil clasic alimentat prin viziunea atât de vie a șefului de orchestră! În afara acestui foarte popular opus care este *Simfonia nr.40 în sol minor*, a putut fi audiată *Simfonia pariziană nr.31* și, de asemenea, *Concertul în Sol major pentru vioară și orchestră*, lucrare susținută cu participarea tânărului virtuoz Alexander Sitkovetsky; a oferit o

LUCRĂRI PREZENTATE ÎN CADRUL BIROURILOR SECȚIILOR DE CREAȚIE ȘI ACHIZIȚIONATE DE CĂTRE UCMR (ianuarie-iunie 2019)

SECȚIA DE MUZICĂ INSTRUMENTALĂ ȘI MULTIMEDIA

Androne-Nakanishi Sebastian – *Symposia*, trio pentru corn, trombon și violă; **Anghel Irinel** – *50 SHADES OF PINK*, muzică electronică; **Baciu Vlad Răzvan** – *Monstrul visător* - Cvartet de coarde #2; **Băcan Aurelian** – *Les kacches - esprits des rochers* (clarinet, vioară, pian); **Balint George** – *Ortus novorum Athenas*, harp and string orchestra with percussion; **Beleaev Vladimir** – Concert pentru compozitor; **Bence-Muk Cristian** – *Seven*, pentru 2 pianе și orchestră; **Brânduș Nicolae** – *Ornitorinc* - microoperă de buzunar, pentru voce și pian; **Burlea Vlad** – *Kammermusik nr.1*; **Cârneli Carmen** – *Mars-Luna. Asterism I*, pentru chitară și violă; **Cibișescu Iulia** – Cvartet de coarde nr.6; **Ciobanu Ghenadie** – *Trei piese pentru flaut*; **Ciobanu Maia** – Concert pentru trombone și orchestră; **Crețu Cătălin** – *Restblick* - pentru bayan și electronics; **Csiky Boldizsar** – *Obsessiones. Reminiscențe simfonice*; **Dan Dediu** – *Tango with Zombies "Homage a Aurel Stroe/ 2010*; **Feraru Tudor** – *Cage Music*, pentru oboi, clarinet, vioară și violoncel; **Ganea Laurențiu** – *Fata cu ochii de scorțișoară*, trio pentru flaut, pian și percuție; **Iacob Claudius** – *Mioritikon for synthesizer and musique concrete*; **Iorgulescu Adrian** – Concert pentru flaut și orchestră; **Lerescu Sorin** – Piano Concerto nr.1, op.79; **Matei Pop** – *Nostalgia - Hommage à Zoltán Kodaly*; **Măniceanu Mihai** – *Riffs and Solos*, pentru flaut și pian; **Mălăncioiu Gabriel** – *The Beauty of Losing Control*, pentru țiteră, hackbrant, acordeon, cvartet de coarde; **Murariu Alexandru Ștefan** – *Spațiu mioritic pentru orchestră*; **Nemescu Octavian** – *Perc Mor META Mor Perc*, pentru ora 9 seara, etaj 2; **Pop Ciprian Gabriel** – *Khrydes*, pentru 2 pianе și orchestră; **Rotaru Diana** – *Three Lear's*, mini-tragedie bufă pentru trei muzicieni actori; **Rotaru Doina** – *Nymphèa*, pentru orchestră; **Stănescu Gheorghe** – *Trio sau Triptic simfonic*; **Teodorescu Ciocănea Livia** – *Entanglement*, trio for French Horn; **Țăranu Cornel** – *Bachiana*, pentru orchestră; **Szegö Peter** – *Once Upon a Time II* pentru orchestră de cameră.

Subsecția vocal – instrumentală (mixtă)

Aron Török Gyuró – *Cântece trădate*, lied pentru voce și ansamblu cameral; **Timaru Valentin** – *Oratoriu de Paști*.

Subsecția de fanfara

Biriș Alexandru – *Incontestabilul zbor neîncetat, vals*; **Buga Aurel** – *Uvertura de concert*; **Luncan Octavian** – *Pe valea Arieșului, suită*; **Mihai Florian** – *Vitalii - suită*; **Stefoni Delia Doina** – *Marș tineresc nr.1*; **Sandu Eugen** – *Fantezii ...*; **Țugui Gheorghe** – *Suita nr.7*.

evoluție impecabilă din punct de vedere stilistic, o violonistică temeinic așezată în baza unei tradiții de familie ce se extinde pe trei generații de muzicieni soliști! Calitatea timbrală de mare suplețe, rigoarea frazării, s-au întâlnit aici cu vivacitatea comunicării susținute de solist în compania șefului de orchestră. Sub aceeași conducere dirijorală publicul bucureștean fost plăcut surprins de reparația în peisajul muzical bucureștean a cunoscutei formații Virtuozii din București; ...pe parcursul unui program integral dedicat creației beethoveniene; ...dar cu lucrări mai puțin circulante în spațiul de concert, cum sunt cele 12 *Contradansuri* și *Simfonia a 2-a în Re major*. În compania dirijorului Cristian Mandeal, a violoncelistului Ștefan Cazacu, Orchestra Română de Tineret a evoluat sub semnul unui angajat frontispiciu, anume Lirism și virtuozitate; importantă pentru educația tinerilor muzicieni instrumentiști a fost includerea în program a cunoscutei transcrieri pentru orchestră mare a *Cvartetului cu pian op.25* de Johannes Brahms, în aranjamentul lui Arnold Schoenberg. În cadrul aceluiași Festival, cu participarea aceluiași tineri instrumentiști, a putut fi audiată *Simfonia a V-a* de Dmitri Șostakovici, opus orchestral de o complexă dificultate; a fost prezentat drept moment pregătitor, important, al concertului susținut în zilele următoare, la Hamburg, în celebra sală Elbphilharmonie, incintă acustică de o uimitoare modernitate arhitectonică. Succesul a fost unul fulminant! ...precum a titrat presa locală. Un program de *Capodopere*

PRODUCĂTOR
LANTO

FESTIVALUL INTERNAȚIONAL
Vară Magică
"BUCUREȘTI 560" ediția a VIII-a

10 IULIE - 21 AUGUST 2019 | Ateneul Român

13 CONCERTE EXTRAORDINARE

Orchestra europene de tineret

Dirijori și soliști, nume sonore pe scena muzicii clasice

Lucrări renumite din repertoriul național și universal

www.LANTO.ro Bilete.ro

SECȚIA DE MUZICĂ VOCALĂ

Arvinte Constantin – *Eroilor legendari ai Marii Uniri 1918-2018*, pentru cor mixt, text: Marin Voican-Ghioroiu; **Baciu Vlad-Răzvan** – *Betelemul Unirii cel Sfânt*, colind pentru cor mixt acappella, text: Iacob Coman; **Bălan Dan** – *Nazaret*, ciclu de lieduri pentru soprană și pian, text: Radu Gyr; **Buciu Dan** – *Cancion para Ramirez*, lied pentru mezzosoprană și pian, text: Valentin Patculescu; *Motanul lui Petculescu*, lied pentru mezzosoprană și pian, text propriu; **Costea Marcel-Octav** – *Missa „Caelestia” - Kyrie*, pentru cor mixt cu acompaniament media; **Dembinski-Vodă Diana** – *Scrisori*, 3 lieduri pentru mezzosoprană și pian, text: Nichita Stănescu; **Dobrinescu Ioan** – *Elegie*, pentru cor mixt a cappella, text: Marin Sorescu; **Fiț Iosif** – *Tri păcurărei pe munte*, colindă pentru cor mixt, text anonim; **Goia Dan-Mihai** – *Diptic năsăudean*, pentru cor mixt și grupuri de strigători, text popular; **Iacob Claudius Tiberiu** – *Three Wise Men. Magii*, for SATB choir with a mezzosoprano soloist, text: Vasile Voiculescu; **Ion Ciprian** – *Rondelurile rozelor op.7*, 6 lieduri pentru voce și pian pe versuri de Alexandru Macedonski.

Subsecția didactică

Burlea Vlad – *Dans-capriciu* pentru vioară și pian; **Cojocaru Daniela** – *Baladă* pentru fagot și pian; **Croitoru Ionel** – *Nostalgie* pentru corn și pian; **Hasnaș Irina** – *Voces modalis*, ciclu coral la două voci a cappella (*Un iepure; La vânătoare*), text: George Topârceanu; **Neagu Anca** – *Suita pentru pian*; **Ștefănescu Petre** – *Floriciă* pentru flaut și pian.

SECȚIA DE MUZICĂ JAZZ/POP

Caragia Nicolae – *Adio, deși te mai iubesc*, muzică ușoară, text: Corina Chiriac; **Caragia Nicolae** – *Un sms*, muzică ușoară, text: Corina Chiriac; **Dedeian Capriel** – *Depart de casă*, instrumental; **Dedeian Capriel** – *Waltz One*, jazz-waltz; **Dedeian Garbis** – *Briza Mării*, instrumental; **Drăgan Mircea** – *Ce faci astă seară?*, pop-funky instrumental; **Kerestely Andrei** – *Nu-mi ucide sufletul*, muzică ușoară, text: Zoia Alecu; **Kerestely Jolt** – *Din nou copii*, muzică ușoară, text: Narcis Avadanei; **Kerestely Jolt** – *Iubirea noastră*, muzică ușoară, text: Narcis Avadanei; **Popescu Virgil** – *Cu tine*, muzică ușoară, text: Adrian Păunescu; **Popescu Virgil** – *Dansul ielelor*, muzică ușoară, text: George Popovici; **Răsvan Cătălin** – *MPE Dreams*, instrumental pop-funk - atmosphere; **Simion Nicolae** – *My Dutchess*, jazz; **Târcolea Cătălin** – *A Glimpse of What You Were*, instrumental; **Tiberian Anca** – *Without you in my arms*, muzică ușoară, text propriu; **Tudor Andrei** – *O nouă zi*, muzică ușoară, text: Andreea Andrei; **Tudor Ionel** – *Evening Waltz*, instrumental; **Tudor Andreea (textier)** – *O nouă zi*.

SECȚIA DE MUZICOLOGIE

Balint Georgică – *Conduita mișcării formei muzicale - studii și eseuri de interpretare teoretică*; **Stoianov Carmen** – *Cărțile Psalmilor. Reflexii în sonor - Cartea a Doua*; **Vasile Vasile** – *Studii de etnomuzicologie - 3 volume*.

PRODUCĂTOR
LANTO

FESTIVALUL INTERNAȚIONAL
Vară Magică
"BUCUREȘTI 560" ediția a VIII-a

CO-PRODUCĂTORI
TVR3
Muzic

18 IULIE 2019 | Ateneul Român | 19:30
"Lirism și virtuozitate"

ORCHESTRA ROMÂNĂ DE TINERET
CRISTIAN MANDEAL - dirijor
ȘTEFAN CAZACU - violoncel

L.van Beethoven - Simfonia nr. 4 în Si bemol major, op. 60
Pl. Ceaikovski - Variațiuni pe o temă Rocoço op. 33
J.Brahms/A.Schoenberg - Cvartetul cu pian op. 25
(arr. Arnold Schoenberg)

www.LANTO.ro Bilete.ro

beethoveniene a fost oferit spre exemplu de Orchestra Națională de Tineret a Portugaliei, ansamblu condus de Pedro Carneiro. *Imperialul* și *Simfonia a VII-a* au fost precedate de celebrul *Preludiu la unison* de George Enescu, drept gest de firească curtoazie adresat publicului nostru. Tot Beethoven, dar *prima Simfonie în Do major* a fost oferită de Orchestra Națională de Tineret din Danemarca, ansamblu condus de dirijorul Morten Ryelund; captivant întocmit, programul primei părți a concertului a inclus muzică aparținând compozitorilor din țările nordice, creații semnate de Grieg, Sibelius, Carl Nielsen, Johan Helmich Roman, Poul Schierbeck; ...dar și o lucrare a tânărului compozitor român Sebastian Androne. Pe de altă parte, în afara câmpului larg al repertoriului curent de concert, dirijorul Gabriel Bebeșelea și soprana Rodica Vică - în compania unui ansamblu de tineri instrumentiști, ansamblu ce tinde a pătrunde spiritul muzicii baroce - au oferit un bogat program sugestiv așezat sub emblema *Musica Ricercata*; la Ateneul Român, dar și pe parcursul unui veritabil turneu național, au fost prezentate creații ale perioadei de început a clasicismului muzical, de la Telemann și Carl Philipp Emanuel Bach, la Michael Haydn și Mozart. Ciclul *Anotimpurilor* lui Vivaldi și cel semnat de Astor Piazzolla, muzică barocă și modernă, au fost oferite publicului bucureștean prin strădania muzicienilor formației Kamerata Kronstadt, a dirijorului Cristian Oroșanu, a violonistei Rebekka Hartmann. Indiscutabil, unul dintre concertele-spectacol ale întregului sezon s-a dovedit a fi fost evoluția ansamblului de corzi Croitoru String Virtuosi Orchestra, a violoniștilor Simina și Gabriel Croitoru. Muzica de largă adresare, bijuterii miniaturale semnate de George Enescu și de Fritz Kreisler, prelucrări după Paganini, un bogat florilegiu de lucrări aparținând unor clasici ai muzicii

românești, Ciprian Porumbescu, Grigoraș Dinicu, Constantin Dimitrescu, au încântat o asistență numeroasă pentru care sezonul estival nu poate fi despărțit de muzică, inclusiv de cea românească. Un minunat opus 1 beethovenian, cel de al 3-lea *Trio pentru pian, vioară și violoncel*, a fost prezentat cu concursul unui remarcabil mănunchi de tineri maeștri, formație constituită relativ ad hoc, anume pianistul Constantin Sandu, violonistul Rafael Buraru și violoncelistul Răzvan Suma. Mi s-a părut firesc a observa că efortul acestor remarcabili muzicieni merită a fi permanentizat. Mai puțin spectaculoase, animând din păcate, la noi, un număr restrâns de iubitori ai muzicii, concertele camerale au încântat un ales grup de melomani, cei pentru care soprana Teodora Gheorghiu, violonistul Alexandru Tomescu, pianista Diana Ionescu, au adus bucuriile cele perene, unice, ale fiorului muzical-poetic. Să o recunoaștem, iată, pe parcursul a opt ediții consecutive, *Vara Magică*, concertele sezonului estival de la Ateneul Român, au fost posibile dată fiind relația rodnică dintre maestrul Marin Cazacu și fundația Lanto Communication, principalul animator al acesteia, inginerul Dorin Ioniță, un meloman care iubește atât muzica, pe oamenii de muzică, dar și publicul de concert. Perioada lunilor iulie și august, cele mai fierbinți luni ale anului, au constituit momente dintre cele mai animate ale activității de concert a celor tineri. Este un veritabil cadou făcut bucureștenilor; este un mănunchi de bucurii muzicale oferite turiștilor care ne vizitează în perioada vacanțelor. Să nu uităm, Bucureștii aniversează împlinirea a 560 de ani ce s-au scurs de la prima sa atestare documentară. În mod cert, stagiunile muzicale ale verii se constituie într-o realitate îmbucurătoare a vieții socio-culturale a lumii civilizate.

Dumitru AVAKIAN

PRODUCĂTOR
LANTO

FESTIVALUL INTERNAȚIONAL
Vară Magică
"BUCUREȘTI 560" ediția a VIII-a

CO-PRODUCĂTORI
Primăria Capitalei
JOSQUETTE/PIRELLA

31 IULIE 2019 | Ateneul Român | 19:30
"Nemuritorul Mozart"

ROMANIAN SINFONIETTA ORCHESTRA
HORIA ANDREESCU - dirijor
ALEXANDER SITKOVESKY - vioară

W.A.Mozart - Simfonia nr. 31, "Pariziana"
W.A.Mozart - Concertul nr. 3 pentru vioară și orchestră în Sol Major, KV 216
W.A.Mozart - Simfonia nr. 40 în sol minor, KV 550

www.LANTO.ro Bilete.ro

Festivalul „Timișoara Muzicală” la a 44-a ediție

După ediția a IV-a a Festivalului de Chitară cu participare masivă de peste hotare și densă în manifestări din martie și a V-a ediție a Festivalul Româno-American din aprilie, de factură camerală, forțele muzicale timișorene s-au concentrat, aproape pe întreaga lună mai în realizarea Festivalului reprezentativ al orașului de pe Bega: „Timișoara muzicală”, pentru a 44-a oară, din păcate din nou fără participarea Operei. Poate peste doi ani, când orașul nostru va fi Capitală Culturală Europeană să se ajungă la formula gândită acum o jumătate de veac, nelăsând zile libere pe agenda festivalului, ca să fie atractivă și pentru auditorii din alte părți, favorizându-se astfel și turismul cultural.

Ediția din anul acesta ca de obicei se sprijină pe Concertele simfonice săptămânale (de vineri) cu atractivitatea lor asigurată de dirijorii și soliștii noștri dar și de peste hotare cum este uzanța, intercalate de Recitaluri individuale, în duo, trio sau chiar octet. Majoritatea interpreților au fost timișorenii care și-au făcut deja un nume dar și cei care îi urmează în forță și care contribuie la intensiva contemporaneizare a repertoriului, la care se adaugă oaspeții din străinătate de origine română sau formați în țara noastră. Astfel remarca Internațional a festivalului se datorează până la urmă singurei formații de peste hotare: Ansamblul de tromboane din Szeged – Ungaria.

Concertul inaugural i-a fost încredințat tânărului dirijor de origine maghiară Robert Farkas, venit acum din Heidelberg care ne-a propus Fantezia simfonică *Francesca da Rimini* de P.I. Ceikovski și *Simfonia I* de J.Brahms, cu precizie și minuțiozitate construite, intercalând *Dansul macabru* de Fr. Liszt în viguroasa interpretare a și mai tânărului pianist Gergő Nagy, format la Conservatorul clujean.

După acest festin de muzică profund romantică, recitalul duo-ului soliștilor timișoreni, al violoncelistei Alexandra Guțu și al violonistul Gabriel Popa a făcut un pas înainte din punct de vedere evolutiv repertorial, prezentându-ne la cote înalte pagini semnate de B.Martinu, R.Gliere și Z.Kodaly. Dar din punct de vedere repertorial ajungem și la muzica zilelor noastre abordat de un grup de cadre didactice în floarea vârstei reuniți în ansamblul ATEM format de flautistul Vlad A.Colar, clarinetistul Cristian Miclea, violonista Cristina Mălăncioiu, violoncelistul Darius Tereu și pianistul Victor A.Părău. Concertul însoțit de proiecții – Arhetipuri vizuale – realizate de Gabriel Kelemen vroia și pe această cale să sprijine asimilarea muzicii compozitorilor: Toshio Hosokawa, Jonathan Harvey, Sofia Gubaidulina și George Crumb. Recitalul Trio-ului Contraste, axat pe tema - Ore, ceasuri, clopote - însoțit de un text plin de semnificații rostit de însuși flautistul Ion Bogdan Ștefănescu a pornit de data aceasta alături de pianistul Sorin Petrescu și percuționistul

Doru Roman începând cu Bach, Schubert și Liszt sau Ravel, Satie și Enescu la contemporanele noastre Violete Dinescu și Doina Rotaru, primele opusuri autohtone din festival. Mezzosoprana Camelia Docea din corul Filarmonicii cu Adriana Dogariu la pian au expus un mănunchi de piese vocale de expresie poloneză semnate de Chopin sau de sorginte populară. Repertoriul clasic și romantic a fost și alegerea în concertul Orchestrei studenților Facultății de muzică dirijat de Laurențiu Munteanu prezentând o variantă îngrijită a *Simfoniei Neterminate* de Schubert și acompaniamentele la *Concertul pentru violoncel* de Haydn (p. I) cu Andreea-Irina Petrila, cel de corn de Mozart (P. II-III) cu Oana-Daniela Onițiu și cel de pian de Mendelssohn-Bartholdy (integral) cu Regina-Silvia Csermak, viitoarele speranțe.

Al doilea concert simfonic a avut în obiectiv doi titani ai muzicii sfârșitului de romantism, Wagner în domeniul operei și Bruckner în cel al simfonismului cu impozanta uvertură la *Maestrii cântăreți din Nürnberg* și *Simfonia a 6-a*, poate mai rar programate decât suratele lor 4 sau 7, având

Ansamblul de tromboane din Szeged

la pupitru pe rigurosul dirijor Walter Hilgers, un mai des colaborator al Filarmonicii. Lucrarea concertantă solistică a fost o interesantă compoziție, în primă audiere la noi, pentru harpă și tubă, o alăturare poate stranie chiar, semnată de Willi März datorat evoluției Johannei Jung (Maier) și Siegfried Jung născut în Timișoara, dar cu toții din Germania.

Singurul ansamblu în întregime din străinătate a fost cel din Ungaria reunind la Szeged 8 dintre cei mai valoroși tromboniști din importante centre muzicale, luând văzul cu strălucirea instrumentelor lor și auzul cu omogenitatea și catifelarea sonorităților date unor pagini de Bach, Viadana, Beehtoven, Wagner, Ceikovski și ale altora

După ce o nouă duminică nu ne-a oferit nici o manifestare în cadrul festivalului din anul acesta, un șir de recitaluri și concerte de reală ținută artistică a fost asigurat în continuare de elemente autohtone, locale cu precădere, începând cu recitalurile instrumentului cu claviatură, cele de percuție, neocolind nici vocea umană, nici cele orchestrale.

Pianista Andreea Dumitrescu. apreciată și pentru evoluțiile sale în concerte alături de orchestra filarmonicii, a venit cu un nou recital oferindu-ne un program Chopin-

Rahmaninov în care s-a remarcat cu Andante spianato și Marea poloneză dar mai ales cu aplombul execuției Sonatei nr.1 a compozitorului rus. Tot cu un amplu recital de pian, acum la patru mâini, Duo-ul soților Manuela și Dragoș Mihăilescu au pornit cu ardență de la Mozart și Schubert ajunând tot la un Rahmaninov lăsând loc pentru aprecierea finală, emblematicelor Piese în formă de pară de Satie. Percuționistul Doru Roman în calitatea sa de dascăl a creat

și ansamblul Percutissimo și a avut mereu succes ca și acum când alături de el au evoluat doar doi discipoli Amelia Trifu și Patrick Cojerean, excelând în *Trio per uno* de N.J.Zivcovici. Spre delectarea auditoriului au mai ajuns piese semnate de M.Ford, T.Loewendie, J.Bech, L. Marinaro și de românul L.Mețianu.

O surpriză plăcută ne-a făcut-o și în această ediție dirijorul Radu Zaharia cu Orchestra Liceului de muzică vizând execuția arhicunoscutei Simfonii - *Din lumea nouă* - de Dvořák - și a fost o reușită, partida contrabașilor fiind pilduitoare. La *Dansul Slav nr.8*, programat s-a renunțat

având în vedere desigur întârzierea începutului concertului dar *Aria Lunii* din opera „*Rusalka*” a răsunat prin vocea sopranei Bianca Mihăescu, aducând compensația pe plan artistic.

Cea mai mare afluență de public a avut-o însă Concertul Simfonic de sub bagheta dirijorului Gheorghe Costin ce a avut și cel mai îndrăgit program pentru melomani, prin două capodopere: *Concertul pentru pian nr. 1* de Ceaikovski și *Simfonia fantastică* de Berlioz într-o interpretare înălțătoare și cu un talentat solist pe măsură: craioveanul Mihai Diaconescu.

Sucesiunea concertelor a devenit tot mai rarefiată lăsând chiar locul altor evenimente muzicale, dar suprapunerea, ca cea a recitalului violonistului Alexandru Tomescu din cadrul turneului Stradivarius a fost regretabilă. A venit și Festivalul coral „*Vox mundi*” așteptat cu interes care a completat locurile albe din cea de a treia săptămână a festivalului suprapunându-se totuși cu două concerte importante.

O oază mai aparte desfășurată în curtea Direcției de Cultură de către Rafael Bălean cu duduc-ul său și Zoli Toth la percuție și sintetizator creând o atmosferă plină de nostalgie și visare drămuțită de ritmuri incitante. La polul opus s-au impus Duo-ul Aliquot al soților Simona și Gheorghe Bălan veniți tocmai din orașul de naștere a lui Bach - Eisenach, dar plecați de pe meleaguri românești, promovând muzica scrisă în perioada barocului târziu, mai puțin cunoscută în afara paginilor lui Stamitz, accesând instrumente mai vechi, vioară și viola d'amore.

Cele două concerte din cadrul Sezonului cultural România-Franța au fost deosebit de atractive începând cu realizarea artistică și a repertoriului abordat în care muzica noastră a avut un loc important. Dacă în recitalul pianistei

Axia Marinescu am avut doar un Enescu (*Pieces Impromptues*), concertul simfonic sub bagheta lui Michael Cousteau a cuprins pe lângă *Rapsodia a 2-a* lui Enescu și *Concertul pentru pian și orchestră* de Paul Constantinescu cu mult apreciată Dana Ciocârlie (trebuie spus că ambele pianiste tot din țara noastră au pornit) și o lucrare în primă audiție: *Chorals and Music-Boxes* de Diana Rotaru. Alături de muzica franceză semnată de Debussy, Ravel, Satie (pentru a 3-a oară în festival) și două prime audiții de R Zante și G.Connesson. În *Daphnis și Chloe* și-a dat și corul pregătit de Iosif Todea contribuția la buna reușită, dar așteptam o mai consistentă participare în festival.

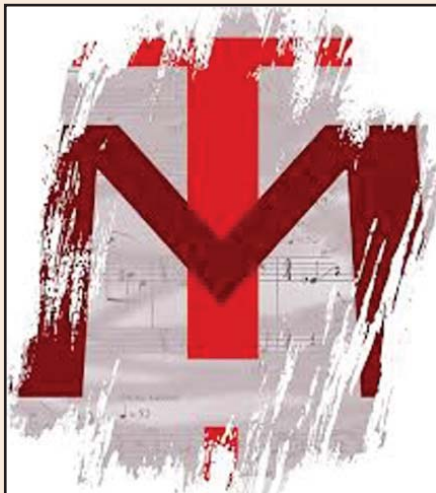
După câteva zile albe fără nici o manifestare concertistică - noroc am spune că a venit Festivalul de orgă care a asigurat fără intenție continuitatea suprapunându-se chiar desfășurarea Festivalului Timișoara muzicală spre concertul de încheiere dirijat de Radu Popa și avându-l ca solist pe violoncelistul Filip Papa în concertul de Elgar în sonorități triumfale asigurate de muzica lui Wagner și Liszt.

Damian VULPE

Festivalul Internațional Țintea Muzicală - ediția a XI-a

Aflat la cea de-a XI-a ediție, **Festivalul Internațional de Muzică Clasică și Contemporană Țintea Muzicală** s-a

desfășurat în perioada 5-9 iulie 2019, în orașele București, Câmpina și Ploiești. Organizate cu profesionalism și dăruire de compozitoarele **Dana Cristina Probst** și **Adina Dumitrescu**, manifestările artistice au oferit publicului privilegiul de a asculta un repertoriu divers și valoros aparținând unor creatori de referință - de la **Christoph Förster** și **Leopold Mozart** și până în zilele noastre. În cadrul concertelor, publicul a ascultat câțiva distinși muzicieni din Austria și România: pianistul **Otto Probst**, violonistele **Joanna Lewis** și **Raluca Stratulat**, mezzosoprana **Antonela Bârnat** și cornistul **Sorin Lupașcu**. Repertoriul selectat a supus atenției contribuția unor creatori prestigioși, mai puțin cântați în zilele noastre, precum **Christoph Förster** (1693-1745), **Leopold Mozart** (1719-1787) și **Carl Philipp Emanuel Bach** (1714-1788), dar și lucrări ale lui **Wolfgang Amadeus Mozart** (1756-1791), **Béla Bartók** (1881-1945), **Alfred Schnittke** (1934-1998) și ale compozitorilor contemporani **Kurt Schwertsik** (n. 1935), **Adina Dumitrescu** (n. 1964) și **Șerban Marcu** (n. 1977). Concertele au adus împreună patru distinși instrumentiști și o cântăreață, care au alcătuit ansambluri camerale diverse: duo vioară, corn-pian, voce-pian, două viori-pian,

vioară-pian). Artiștii implicați în proiect au avut posibilitatea de a evoca momente importante ale evoluției artei sonore între secolele XVIII și XXI și de a exprima un evantai bogat de nuanțe și trăiri sufletești. Dincolo de valoarea incontestabilă a lucrărilor, repertoriul prezentat a evidențiat calitățile fiecărui muzician în parte, cât și colaborarea artistică fructuoasă din cadrul formațiilor camerale. Manifestările artistice au constituit modele de abordare creatoare și de îmbinare armonioasă a fanteziei cu rigoarea în procesul interpretativ. Alături de componenta artistică propriu-zisă am apreciat latura pedagogică și informațională ce a însoțit serile muzicale. Compozitoarea **Dana Cristina Probst** a realizat o prezentare atractivă și documentată a autorilor și a lucrărilor interpretate. Domnia

sa a oferit detalii interesante legate de epocile creatoare, de stilul fiecărui compozitor în parte, de obiceiurile și mentalitățile acestora. Între piesele cântate, au fost citite pasaje din corespondența dintre **Leopold Mozart** și celebrul său fiu, **Wolfgang Amadeus Mozart**. A fost un dialog inedit între **Dana Probst** și **Adina Dumitrescu**, în care am

admirat nu doar elocința exprimării, ci și un real talent actoricesc. Coordonata pedagogică a vizat prezentarea unor duete scrise de **Leopold Mozart** și **Béla Bartók** în scop didactic. Aceste miniaturi violonistice au cucerit publicul prin frumusețea, originalitatea și capacitatea de concentrare a materialului sonor. Concertele s-au desfășurat sub semnul generozității, al pasiunii și excelenței artistice.

1. **București, sala Auditorium a Universității Naționale de Muzică - 5 iulie 2019**

Programul a debutat cu partea I din *Sinfonia Pastorella* pentru Alphon

și corzi (1755) de **Leopold Mozart**, în aranjament pentru corn natural și pian. Publicul a fost captivat de sonoritatea originală a cornului și de calitatea înaltă a prestației duo-ului instrumental. A fost o transpunere muzicală elocventă a dezideratului "Bucuria simplității" înscris pe afișul festivalului. În continuare am ascultat *Triosonata (Sinfonia)* în la minor pentru două viori și continuo (pian) Wq 156 de **C. Ph. E. Bach** (1754). Am admirat dialogul fascinant al viorilor și rafinamentul fără egal al artei pianistice. Au urmat **16 Duete de Leopold Mozart** - din Anexa *Metodei de vioară* editată în 1756. Elaborate în scop

didactic, lucrările se remarcă prin fantezia și noblețea expresivă, prin diversitatea procedeele instrumentale utilizate. Violonistele **Raluca Stratulat** și **Joanna Lewis** au făcut dovada măiestriei interpretative, a bunului gust și a excelenței colaborării artistice. A urmat o lucrare contemporană originală, intitulată *Caccia*, dedicată duo-ului violonistic de compozitorul **Șerban Marcu**. Extrem de interesantă ni s-a părut prezentarea piesei făcută autor cu prilejul primei ei audiții absolute. Depășind cu brio dificultățile instrumentale,

interpretele și-au concentrat atenția asupra realizării dialogului specific, a contrastelor dintre imaginile pline de impetuoșitate și cele interiorizate. Programul a continuat cu părțile a II-a și a III-a din *Concertul nr. 1* pentru corn, corzi și basso continuo în Mi bemul major de **Christoph Förster** (aranjament pentru corn dublu și pian). Interpreții au redat cu fantezie, sinceritate și noblețe partea lentă, aflată în contrast cu exuberanța și strălucirea finalului. În *Sonata a tre* în La major pentru două viori și continuo (pian) de **Leopold Mozart** (1740), am admirat calitatea fiecărui artist în parte, dar și coeziunea ansamblului. Realizând un salt peste timp, violonista **Joanna Lewis** și pianistul **Otto Probst** au abordat o creație inedită și dificilă a compozitorului austriac contemporan **Kurt Schwertsik**

intitulată *Unterwegs nach Heiligenstadt* op. 114 (scrisă în 2014). Remarcabilă prin profunzimea expresivă, prin varietatea scriiturii instrumentale, prin contrastele dintre secțiunile marcate de lirism ardent, sau de energie debordantă, lucrarea le-a prilejuit interpreților ocazia de a dezvălui alte fațete ale personalității lor artistice. Am ascultat și păreri avizate ale protagoniștilor despre muzica interpretată. Programul a cuprins și două creații ale lui **W. A. Mozart**: *Sonata pentru pian și vioară* în Si bemol major, KV 454 (partea a III-a) în interpretarea plină de vervă, de strălucire și subtilitate a **Joannei Lewis** și a lui **Otto Probst** și *Canon în oglindă*, cu violonistele **Raluca Stratulat** și **Joanna Lewis**. Calitățile lor s-au remarcat și în originala lucrare a lui **Alfred Schnittke** intitulată *Moz-Art* pentru două viori (1975). Publicul a fost fascinat de insolitul piesei, ce oferă un mix stilistic alcătuit din motive mozartiene și teme elaborate în limbajul specific al muzicii secolului al XX-lea. Manifestarea de succes de la București s-a încheiat cu *Sinfonia Pastorella* de **Leopold Mozart** (1755), în varianta pentru corn natural și pian, în care **Sorin Lupașcu** și **Otto Probst** au antrenat spectatorii în fluxul irezistibil al muzicii inspirate din motivele folclorului austriac.

2. Ploiești, Muzeul Paul Constantinescu, 6 iulie 2019 – Workshop de vioară susținut de **Joanna Lewis**

În debutul manifestării au vorbit muzicologul **Alexandru Bădulescu**, directorul Muzeului Paul Constantinescu și compozitoarea **Dana Cristina Probst**. Evenimentul a fost structurat în două secțiuni distincte. Prima, cu caracter artistic a cuprins prezentarea *Duetelor* de **Béla Bartók** și *Canonului în oglindă* de **W. A. Mozart**, de către **Joanna Lewis** și **Raluca Stratulat**; scopul didactic a fost realizat prin intermediul unei lecții interesante susținută de **Joanna Lewis** cu tânăra violonistă **Andreea Raicu**, de la Colegiul Național de Muzică George Enescu din București.

3. Câmpina, Parohia Sfântul Nicolae, Sala praznicală, 7 iulie 2019

Precedată de vernisajul expoziției pictorului **Ionel Hăloiu**, manifestarea muzicală s-a bucurat de prezența unui public numeros și entuziast. Au fost reluate câteva lucrări interpretate la București și Ploiești, alături de **11 Duete** scrise de **Béla Bartók**, selectate din ciclul de **44 Duete** pentru două viori (scrise în perioada 1931-1932). Am apreciat frumusețea miniaturilor violonistice contrastante, ce evocă tablouri muzicale cuceritoare inspirate din folclorul maghiar și al altor popoare (*Menuet*, *Cântec slovac*, *Cântec de leagăn*, *Cântecul batistuței*, *Burlescă*, *Poveste*, *Cântecul miresei*, *Cântec de tachinare*, *Cântec de dans*, *Kolonejka ruteană* și *Pizzicato*), remarcabile prin pregnanța ritmică, prin melodicitate, caracter dansant, vervă și fantezie. Am admirat dezinvoltura, bogăția expresivă și creativitatea cu care aceste adevărate bijuterii muzicale au fost realizate de minunatele violoniste **Joanna Lewis** și **Raluca Stratulat**. Pe tot parcursul festivalului, prestația artistică s-a remarcat

prin originalitate, sinceritate, spontaneitate, rafinament dinamic și agogic, printr-o inedită viziune poetică. Am admirat calitatea expresivă și timbrul fiecărui interpret în parte, sonoritatea originală a ansamblurilor, dezinvoltura și naturalețea cu care au fost prezentate ideile muzicale, dar și preocuparea de a reliefa toate detaliile și a le integra firesc în arhitectura lucrărilor. Protagonisti au întruchipat condițiile frumosului menționate de Tomasso D' Aquino: integritatea, armonia și claritatea. Mai presus de toate am simțit generozitatea și bucuria de a cânta împreună a muzicienilor, de a readuce în atenție creații valoroase ale repertoriului cameral, cântate mai rar în concerte.

4. Ploiești, Biserica romano-catolică *Cristos Rege* - Marți 9 iulie 2019 CONCERT LAUDATE DOMINUM

Cu excepția a două creații prezentate în seriile anterioare, concertul care a încheiat Festivalul Internațional Țintea Muzicală a oferit publicului un program alcătuit din lucrări cu caracter religios scrise de **Leopold Mozart**, **W. A. Mozart**, **Christoph Förster** și **Adina Dumitrescu**. Prima lucrare - *Laudate Dominum* din *Vesperae solennes de Confessore* KV 339 (1780) de **W. A. Mozart**, în aranjament pentru voce, vioară și pian, i-a avut ca interpreți pe **Antonela Bârnat**, **Raluca Stratulat** și **Otto Probst**. Artiștii au realizat o versiune emoționantă, plină de rafinament și sensibilitate a lucrării. A urmat - *Sinfonia Pastorella* de **Leopold Mozart** - aranjament pentru corn natural și pian, care a prilejuit duo-ului instrumental ocazia de a-și valorifica plener măiestria interpretativă. Din creația lui **Leopold Mozart** a fost selectată și *Aria Beata es, Virgo Maria* din *Offertorium de Beata Maria Virgine* (1760) - aranjament pentru voce, vioară și pian. Publicul a admirat arta vocală de excepție a mezzosopranei **Antonela Bârnat**, precum și colaborarea de înalt nivel artistic cu violonista **Raluca**

Antonela Bârnat, Otto Probst

Stratulat și pianistul **Otto Probst**. În aranjament pentru voce și pian, a fost prezentată apoi *Regina Angelorum* din *Litaniae Lauretanae Beata Maria Virgine* în Mi bemol major, de **Leopold Mozart** (refăcută de **W. A. Mozart**, ce figurează în KV 195). Publicul a fost impresionat de frumusețea lucrării și de versiunea plină de emoție și dăruire realizată prin colaborarea **Antonelei Bârnat** cu minunatul pianist **Otto Probst**. După atmosfera exuberantă a *Concertului nr. 1 pentru corn și orchestră* în Mi bemol major (aranjament pentru corn dublu și pian, partea I), publicul a avut privilegiul să asculte în primă audiție absolută o creație a compozitoarei **Adina Dumitrescu**, intitulată *Laude* pentru voce, vioară și pian, pe texte din Psalmii 147, 148 și 18. Introspecția și analiza lumii constituie constante ale inspirației compozitoarei, care realizează în lucrările sale o evocare simbolică a întâmplărilor trăite, filtrată prin propria sensibilitate și viziune estetică. Limbajul sau artistic sintetizează trăsături ale muzicii universale și influențe ale spiritualității românești. În opinia mea, muzica domniei sale întruchipează cu o expresivitate unică spațiul mioritic evocat de **Lucian Blaga** în *Trilogia*

Culturii. Programul a continuat cu partea a II-a, *Adagio* din *Concertul nr. 1* pentru corn și orchestră în Mi bemol major de **Christoph Förster**; publicul a fost fascinat de varietatea timbrală și expresivă realizată prin colaborarea duo-ului instrumental alcătuit din **Sorin Lupașcu** și **Otto Probst**. Concertul s-a încheiat cu două capodopere scrise de **W. A. Mozart**: *Ave Verum Corpus* KV 618 (1791) – aranjament

Sorin Lupașcu

pentru voce și orgă (pian) și *Laudamus te* din *Marea Misă* în do minor KV 427 (1782) - aranjament pentru voce, vioară, corn și pian. Claritatea exprimării, reducerea decisivă la esențial și raționarea fermă a tuturor elementelor stilistice, redată inteligibil, în perimetrul omenescului, au caracterizat versiunea de excepție realizată de **Antonela Bârnat, Raluca Stratulat** și **Otto Probst**. Inițiativa de a readuce în atenție lucrări valoroase, aproape uitate, constituie un demers lăudabil, absolut necesar în epoca actuală. Ea amintește cuvintele lui **George Călinescu**: "Dacă timpul omoară orice creație, în total ori *în parte*, prin acel *în parte*, veșnica tinerețe a eternelor modele este demonstrată, partea rămasă fiind aceea cu adevărat solidă" (*Istoria Literaturii*, pag. 826). **Festivalul Internațional Țintea Muzicală** a oferit adevărate lecții de măiestrie interpretativă, puse în slujba patrimoniului muzical și a îmbogățirii spirituale a auditorilor, a celor care au nevoia, gustul și pasiunea de a asculta muzică de cea mai bună calitate. Pentru protagoniști, evenimentul a fost un prilej de a promova și valorifica un repertoriu cameral de înaltă clasă și de a-și etala plenar arta interpretativă.

Carmen MANEA

Festivalul Internațional al Muzicii de Cameră de la Brașov, ediția 2019

O retrospectivă a unei ediții de festival este – și rămâne peste timp – o filă din marea cronică a existenței festivalului respectiv. Ea este necesară, întrucât o viețuire cu folos, inclusiv cea artistică, trebuie să se zidească și în dovezi muzicologice, mai ales în cazul interpretării muzicale nepublicată prin CD ori DVD. Ori, ce-i mai repede trecător în uitare decât muzica? Cronicarul are conștiința acestui fapt și caută să redea măcar în cuvinte, cât mai fidele posibil actului artistic, mărturia a ceea ce s-a petrecut pe scenă.

Pentru mai tinerii cititori, să amintim că înainte de 1990 se consemna cotidian, în publicațiile brașovene care apăreau zilnic, și în publicațiile de cultură, fiecare concert din cadrul *Festivalului Internațional al Muzicii de Cameră* de la Brașov. Astăzi, această strădanie a criticului muzical a căzut în desuetudine, întrucât nici publicul nu mai are setea de cultură muzicală rafinată și nici organizatorii nu mai sunt interesați în oglindirea gândurilor muzicale care se deapănă pe scenă.

C-tin Bogdănaș, Silvia Mazzon, Marian Movileanu, Anton Niculescu, Marcello Mazzoni (pian)

Pe lângă vicisitudinile financiare, situația se datorează și transformărilor în *mass-media*, prin restrângerea presei tipărite, presa vorbită sau audio fiind orientată maximal spre sfera comercială (există atâtea canale de televiziune, naționale și locale, și atât de puțină cultură înaltă pe acestea...), iar publicarea în virtual nu este întotdeauna accesibilă celor cu o solidă educație umanistă. Opinie nostalgică? Nu cred... Realism!

Iată, deci, și mai multe argumente pentru consemnarea unei retrospective a *Festivalului*, foarte utilă istoricului muzicii, publicului de azi și de mâine,

protagoniștilor ca semn al gestului lor artistic dintr-un anume moment și loc, organizatorilor-*manageri* ai edițiilor viitoare, de la diverse nivele profesional-administrative (local și național-central), socio-logilor culturii etc.

Ediția a 42-a (8-12 Iulie 2019) a FIMC de la Brașov se remarcă, față de precedentă, prin unele aspecte, începând chiar cu pliantul-broșură: de pe copertă a dispărut menționarea Directorului de Onoare – maestrul dirijor Ilarion Ionescu-Galați, unul dintre fondatorii *Festivalului* și realizator al evenimentului timp de zeci de ani – și a Directorului ediției, care este și director al *Filarmonicii* brașovene, violoncelistul Anton Niculescu, aceștia apărând doar fotografic pe pagina a doua și, „strecurați” cumva, pe a treia. A dispărut și *Cuvântul înainte* al Directorului de onoare.

Față de ediția precedentă, s-a păstrat însă principiul rotirii muzicienilor, atât între concerte, cât și între ediții. Această din urmă situație, în sine, nu este dăunătoare unui festival, pentru că este o practică unanim împărtășită, la noi și aiurea,

a reapariției unora dintre artiști pe scena evenimentului, peste ani, și în alte ediții. Dar apariția în ediții consecutive a acelorași, în lipsa unor personalități noi, de „prospețime” artistică pentru public, nu este prea productivă. Un public avizat dorește „subiecte muzicale” variate și înnoite (ca autori, epoci stilistice, formații de prestigiu și tipuri diverse de formații, interpreți soliști, genuri camerale instrumentale și vocal-instrumentale, chiar corale camerale, ș.a.), noutatea absolută contribuind la atractivitatea evenimentului. De această dată, unii dintre cei 20 de artiști instrumentiști protagoniști au participat într-o proporție de 60% și la ediția 2018, precedenta (am marcat situația în comentariul de față

bogăției melodico-armonice și coloristicii sonore la cele patru instrumente relativ omogene timbral – n-a putut cuprinde pitorescul versiunii originare. Dincolo de interpretarea ireproșabilă a celor patru instrumentiști, care au redat cu măiestrie și fidelitate caracterul folcloric, aranjamentul în sine a constituit o replică în oglindă a demersului enescian: în *Rapsodiile* sale, Enescu pornește de la folclor, pe care-l sublimază și-l aduce la nivelul sofisticat al tematicii și travaliului tematic specifice muzicii culte, datorită simfonizării și îmbrăcării în timbrurile orchestrei simfonice; în aranjament este parcurs drumul invers: se pornește de la înalta realizare enesciană și se revine la expresia de taraf folcloric, desigur mai rafinat și mai elaborat decât în practica populară. Publicul a subliniat prin aplauze atât aprecierea interpretării celor două partituri, cât și aranjamentul amintit.

Instrumentiștii *Festivalului* au fost de înalt nivel artistic, în lista acestora aflându-se: violoniștii Constantin Bogdănaș* (Franța; 1A**, 2B, 4B), Francesco Manara (Italia; 5A, 5Sb, 5B), Silvia Mazzon (Italia; 4A, 4B), Takashi Shimizu (Japonia; 1B, 2B, 3B), Florin Szigeti* (Franța; 1A, 2B), Alexandru Tomescu* (2A, 2B, 3Sa); violiștii Marian Moveleanu* (2B, 4B) și Vladimir Mendelssohn* (Olanda; 1A, 1B, 2A, 2B); violonceliștii Dorel Fodoreanu* (Franța; 1A, 2B), Anton Niculescu* (1B, 2A, 2B, 3Sa, 3B, 4B, 5A, 5B) și Attila Pasztor* (Austria; 4A); contrabasistul Săndel Smărăndescu (1B); pianistii Bruno Canino* (Italia; 1B, 2A, 3A), Răzvan Dragnea* (4A), Andrei Licareț* (3B), Marcello Mazzoni (Italia; 4B, 5A, 5B) și Luca Torrigiani (Italia; 5SPa); flautista Elisa Fluder* (Polonia; 4A); chitaristul Lapo Vannucci (Italia; 5Sa); bandoneonistul Omar Massa (Argentina; 3SPa).

Repertorial, *Festivalul* s-a păstrat, cu foarte mici excepții, într-o zonă a confortului senzorial-emoțional și stilistic al *Clasicismului* și *Romantismului moderat* austro-german, cu escapade în arii culturale, cum este cea rusă ori cea italiană. Completăm privirea statistică asupra autorilor

Luca Torrigiani, Lapo Vannucci

prin asterisc „*”), ca și a singurei formații de renume din *Festival – Cvartetul Enescu* (Paris). În rest, asocieri artistice conjuncturale, în manieră... *jazz-session*.

Între „înnoirile” inedite în peisajul festivalier muzical, marcăm și o altă „inovație” brașoveană: programarea – în edițiile 2018 și 2019 – a aceleiași lucrări (*Octetul în Mi bemol major op. 20* de F. Mendelssohn-Bartholdy), interpretată de aceeași instrumentiști, în care doar Takashi Shimizu l-a înlocuit pe Mario Hossen, în rest rocade de roluri, în cadrul partidelor instrumentale. „Înnoirea” este minimă și greu sesizabilă de public, în urma unei audieri la un an distanță (eventual, s-ar putea organiza un festival cu interpretarea unei singure și aceleiași piese, în care doar interpreții să fie schimbați, desigur, *pour les fins connaisseurs*...!).

Festivalul a fost deschis de membrii *Cvartetului Enescu** (1A**), binecunoscut și apreciat în țară și peste hotare. Deși ar fi putut interpreta unul dintre cele două cvartete *op. 22* de G. Enescu, pe care le-au și înregistrat pe un CD *Classic Production Osnabrück* în 1993, muzicienii *Cvartetului* au preferat să prezinte din creația cehului A. Dvořák *Cvartetul american*, nr. 12 *op. 96*, în *Fa major* și – ca surpriză, declarată astfel de organizatori și netrecută în broșura-program – un aranjament de Vladimir Mendelssohn pentru cvartet de coarde al primei *Rapsodii române* *op. 11* de G. Enescu. Cu regret menționăm că aranjamentul muzical în cauză a fost și singura aluzie la atât de bogata creație muzicală românească a secolului XX, din întreaga ediție 2019 (copilăria muzicii camerale românești a fost reprezentată de *Balada* lui C. Porumbescu, în interpretarea violonistului A. Tomescu, acompaniat de O. Massa – 3Sa). Aranjamentul pentru cvartet de coarde – ingenios realizat, de altfel, în condițiile rezumării drastice a

Omar Massa, Alexandru Tomescu

cântați în această ediție, citându-i într-o ordine alfabetică – listă din care lipsesc autorii adaptărilor/ aranjamentelor/ transcripțiilor, aceștia nefiind menționați în broșura-program: A. Arenski (I***; 3B); J. S. Bach (Is; 3A); L. van Beethoven (II; 3A, 4A); J. Brahms (II; 2A, 4B); M. Carcassi

(I; 5Sa); M. Castelnuovo-Tedesco (I; 5Sa); A. Dvořák (I; 1A); Fr. di Fiore (I; 5Sa); A. Glazunov (I; 3Sa); G. Fr. Händel (I; 3Sa); J. Haydn (I; 5A); Fr. Kreisler (I; 3Sa); Fr. Liszt (I****; 3Sa); J. Massenet (I; 3Sa); F. Mendelssohn-Bartholdy (II; 2B, 5B); VI. Mendelssohn (I****; 1A); W. A. Mozart (I; 4A); A. Piazzolla (I****; 3A); C. Porumbescu (I****; 3Sa); S. Rahmaninov (II; 2A, 3A); Fr. Schubert (I; 1B); G. Schwertberger (I; 5Sa) și T. A. Vitali (I; 5Sa).

Un plus de culoare stilistică a adus *duo*-ul chitară-pian Lapo Vannucci și Luca Torrigiani prin mozaicul stilistic al repertoriului prezentat: influențele impresioniste și etno din *Fantezia op. 145* de M. Castelnuovo-Tedesco (1895-1968), minimalismul polistilist al ciclului *Strati* de Fr. di Fiore (n. 1966) ori retrostilismul din *Cuatro piezas para dos* pentru chitară și pian de G. Schwertberger (1941-2014), suita în patru piese-mișcări a versatilului compozitor austriac, toate reprezentând tendințele diverse ale creatorilor din sec. XX.

O prezență insolită ca asociere instrumentală a fost *duo*-ul vioară-bandoneon Alexandru Tomescu și Omar Massa, o experiență timbrală interesantă, care – prin înlocuirea pianului sau orchestrei, acolo unde era cazul – a

acompaniator, cu o contribuție de fină expresivitate în susținerea dinamică acordată planului sonor principal.

Regretăm faptul că nici în prezentările *la scenă* ale violonistului A. Tomescu și nici în broșura-program nu apare numele celor care au realizat transcripțiile și adaptările/aranjamentele pieselor cântate. Subliniem faptul că este o datorie morală, nu doar de *copyright*, a interpreților și organizatorilor să menționeze numele celor cărora le datorează piesele cântate, alături de cele ale autorilor versiunilor originare, datorie pe care sperăm să o vedem corectată în ediția următoare a *Festivalului*. Pentru a fi deplin, respectul trebuie acordat fără discriminări!

Între ansamblurile camerale, contribuții interpretative pregnante au adus S. Mazzon, Attila Pastor și R. Dragnea *Trio*-ului nr. 4 în *Si bemol major op. 11* de L. v. Beethoven și, cei numiți deja împreună cu E. Fluder, *Cvartetului cu pian în sol minor nr. 1 KV 478* de W. A. Mozart, prin expresivitatea muzicală reliefantă, omogenitate de caracter, ș.a. În aceeași arie interpretativă s-a plasat și interpretarea *Trio*-ului în *re minor op. 32* de A. Arenski, cu T. Shimizu, A. Niculescu și A. Licareț. Aici am putea să adăugăm și interpretarea *Cvintetului cu pian în fa minor op.*

34 de J. Brahms, de către C. Bogdănaș, S. Mazzon, M. Movileanu, A. Niculescu și M. Mazzoni.

Din păcate, și în această ediție au absentat formațiile brașovene, închegate printr-o activitate concertistică apreciată la superlativ și consecventă în țară și în străinătate, precum *Cvartetul Gaudeamus* și *Orchestra de Cameră* a Filarmonicii, tradiția cerând ca aceasta din urmă să închidă, cel puțin, ediția *Festivalului*. Nu uităm un alt mare absent: cvartetul de clarinete *Academic Clarinet Cvartet*, condus de prim-clarinetistul Filarmonicii și dirijorul Iulian Rusu, formație invitată frecvent

Silvia Mazzon, Elisa Fluder, Attila Pastor, Răzvan Dragnea (pian)

opus obișnuinței de a auzi instrumentul dedicat *tango*-ului o nouă ipostază sonoră. Intenția, declarată de violonist, a fost de a oferi impresia auditivă a orgii, motivând cu argumente istorice prin chiar crearea bandoneonului, în jurul anului 1855, când producătorul de acordeoane Hohner l-a inventat pentru ca parohiile care nu-și permiteau orga în biserică să aibă un substitut sonor al acesteia. Aceasta nu a fost singura inovație timbrală a recitalului, una fiind schimbarea de registru sonor, cum este abandonarea corzii *Sol* în *Aria* de J. S. Bach în favoarea supra-acutului, alături de însași aceste transcripții făcute pentru vioară și bandoneon, ș.a. Versiunea *Baladei op. 29* pentru vioară și pian de C. Porumbescu a fost interiorizată, impresionantă prin dramatismul și efluviile de elan care o străbat contrastant, alături de o accentuare de către solist a virtuozității în secțiunile de dans. În această piesă, bandoneonul a fost mai apropiat sonorității de *tango*, datorită armoniei și accentelor. Dacă pentru prestația artistică a violonistului Alexandru Tomescu nu avem nimic de adăugat, în afara faptului că s-a situat la cotele maxime cu care solistul și-a obișnuit auditoriul, menționăm încadrarea stilistică ireproșabilă a lui Omar Massa în rolul

pe scenele altor festivaluri. La fel de neglijată a fost creația muzicală românească – atât de bogată și semnificativă și la nivelul creației –, de parcă Ministerul Culturii și Primăria Brașov (prezentă printr-o mare siglă pe frontispiciul manifestării) ar fi absente financiar din organizarea *Festivalului*. Se confirmă astfel zicerea că „nimeni nu-i profet în țara lui”...

Încheiem această succintă retrospectivă cu speranța ca următoarea, cea de-a 43-a ediție să adauge plus-valoare în diversitate, organizare și prezența publicului ca și a *mass-mediei* audio-vizuale. Să nu uităm că Festivalul Internațional al Muzicii de Cameră de la Brașov este ceea ce noi dorim să fie, pentru că aceasta ține numai de noi – ca organizatori, protagoniști, public, reflecție *ante-* și *postfactum*. Bani oricum, sunt aceeași – adică puțini!

Petre-Marcel VÂRLAN

* Participant(ă) și în ediția 2018 a Festivalului; ** Numărul reprezintă seara, iar litera reprezintă ansamblul – A sau B, prima sau a doua parte a concertului (1A); în cazul soliștilor marcăm: „Sa” sau „Sb” – solist în primul/al doilea *duo* al serii; „SPab” – pianist în primul/al doilea *duo*; *** Numărul de piese cuprinse în repertoriul ediției; **** Transcripție/aranjament; ***** Piesă interpretată ca *bis*.

Mariana Nicolesco și zmeii săi pe aripile cântului

Săptămâna în care Brăila a fost o adevărată capitală lirică a lumii s-a încheiat cu *Gala Master Class*, în care Mariana Nicolesco, într-un adevărat maraton liric de șase ore, a oferit pe scena pe care Hariclea Darclée debuta la 1881 un spectacol emoționant, exaltant, alături de zmeii săi care au strălucit interpretând pagini celebre din marele repertoriu liric.

Ediția din acest an a cursurilor *Master Classes* oferite de marea soprană a ilustrat la superlativ nivelul de măiestrie la care s-au ridicat de la an la an discipolii săi. Cinstind memoria Haricleei Darclée la 80 de ani de la

Mariana Nicolesco alături de Oana Andra, Andrei Nicoară, Irina Baiant, Adrian Dumitru, Marina Dobrescu, Silviu Mihăilă, Florentina Soare

trecerea sa la cele veșnice, manifestările din acest an au constituit o formidabilă pregătire pentru ediția din anul 2020 a Festivalului și Concursului Internațional de Canto *Hariclea Darclée*, celebrând 25 de ani de remarcabile împliniri.

«Nu există nicăieri în lume o ctitorie ca a noastră – spunea Mariana Nicolesco – care să cinstească la acest înalt nivel numele unei mari personalități din trecut, ca legendara noastră predecesoare, care luminează și azi drumul spre adevărul artistic și spre marea performanță lirică al noilor generații de artiști lirici».

Dovadă prezența la Brăila din 1995 încoace a 2900 de tinere talente din 50 de țări și 5 continente. Dovadă, de asemenea, Înaltul Patronaj UNESCO acordat acestor manifestări.

Odată cu orele încântătoare de lucru cu fiecare dintre artiștii prezenți, ori în grupuri chemate să interpreteze aceeași arie, manifestările publice au prilejuit afirmarea fiecărui tânăr talent, chemat să-și cunoască și să-și depășească propriile limite.

În spiritul înscrierii artei cântului și a muzicii de operă în contextul fundamental al marii culturi, publicul și tinerii interpreți au ascultat, ca în fiecare an, conferința susținută de Stephan Poen, Doctor în Foniatrie și în Muzicologie, pe care a dedicat-o de această dată temei *Hariclea Darclée și epoca sa*. Discurs ilustrat cu cinci arii din repertoriul Haricleei Darclée cântate de Mariana Nicolesco pe scenele lumii,

prezentate în videoproiecții, subliniate de nesfârșitele ovații ale celor prezenți.

Date fiind capriciile meteorologice, ploile surprinzătoare, tradiționalul *Concert Extraordinar* de pe Esplanada Dunării, care a reunit dintotdeauna peste zece mii de spectatori, a avut loc tot în splendidul Teatru Municipal, reunind Corul Filarmonicii *George Enescu* pregătit de Iosif Ion Prunner, Orchestra Festivalului Darclée sub bagheta Maestrului Marco Balderi, pe cei peste 80 de tineri interpreți și un public extraordinar, fermecat de magia muzicii, a vocii, a cântului.

Seara finală a început cu aceste cuvinte ale Mariane Nicolesco, sufletul manifestării: «Înainte de a-i aplauda pe tinerii artiști care sunt sigură că vor străluci la *Gala Master Class*, îmi face o deosebită plăcere să-i onorăm în această seară pe unii dintre cei care ne stau alături de ani și ani, clădind împreună cu noi acest edificiu unic al culturii, închinat memoriei Haricleei Darclée. Dovada adevărului de nezdruncinat al crezului meu că nimic nu-i poate apropia pe oameni mai mult decât cântul este și prezența atât de numeroasă a vocilor venite din îndepărtata Chină». Printre acestea, **mezzosoprana Baoyi Bi**, venită la Concurs, la *Master Classes*, și apoi invitată ca membră a Juriului Internațional al Competiției, căreia Mariana Nicolesco i-a remis *Diploma de Onoare* a Fundației Darclée “pentru extraordinara sa contribuție la formarea tinerelor talente lirice din China și la prestigiul muzicii de operă”.

Apoi marea soprană a înmănat *Diploma de Onoare* a Fundației Darclée și *Premiul Special* oferit de Consiliul Județean Brăila lui **Stephan Poen** “pentru remarcabilele sale conferințe dedicate istoriei muzicii și Artei Sacre a Cântului” și **Maestrului Marco Balderi** “pentru excepționala sa contribuție la succesul evenimentelor Darclée”.

Acompaniați la pian, ca întotdeauna, de Alexandru Petrovici și de Peter Kolcsar, sub bagheta magică a Mariane Nicolesco, tinerii artiști s-au întrecut în prodigii muzicale care au entuziasmat publicul, serata încheindu-se, ca și în ziua precedentă, cu melodia emblematică a acestor manifestări, faimosul *Brindisi* din *La Traviata* de Verdi.

După șase ore de muzică, în ciuda orelor târzii, mulți spectatori n-au părăsit teatrul, asistând la mica și încântătoare ceremonie de remitere a *Diplomei de participare* la aceste *Master Classes*, când fiecare interpret anunța că dorește să se înscrie de pe acum la Concursul Internațional de Canto *Hariclea Darclée* din anul viitor. (Red)

În jurul Mariane Nicolesco, la încheierea Galei Master Class, toate tinerele voci întonează melodia emblematică a manifestărilor Darclée, faimosul Brindisi din La traviata de Verdi

Cluj International Music Competition 2019 – Concurs românesc cu rezonanță internațională

Concursul pentru flaut și clarinet, *Cluj International Music Competition*, a avut loc în perioada 7-14 iulie 2019, bucurându-se de o participare impresionantă: 212 concurenți din peste 40 de țări ale lumii. Ediția din acest

instrumente și accesoriile ale firmelor prezente în calitate de sponsori.

Săptămâna a debutat cu concertul de deschidere, un concert-demonstrație la care protagoniști au fost 13 (din cei 14 membrii ai juriilor) tineri muzicieni scriitori, soliști admirați pe marile scene ale lumii, fiind acompaniați de Orchestra Filarmonică de Stat „Transilvania”, dirijor Tiberiu Soare. Au evoluat în ipostaze solistice, sau formații camerale, cu acompaniament de pian sau acompaniați de orchestră flautiștii **Seiya Ueno** (Japonia), **Sébastien Jacot** (Elveția), **Virgile Aragau** (Franța), **Alexis Roman** (Franța), **Loïc Schneider** (Franța), **Eduard Belmar** (Spania), **Irina Stachinskaya** (Rusia) și clarinetiștii **Tibor Reman** (România/Germania), **Sergey Eletsnyi** (Rusia), **Han Kim** (Coreea de Sud), **Carlos Ferreira** (Portugalia), **Damien Bachmann** (Elveția) și **Sérgio Fernandes Pires** (Portugalia). Pentru etapele de concurs s-au adăugat și clarinetistul **Giovanni Punzi** (Italia) și președintele juriilor, managerul **Răzvan Poptean** (România). Ineditul acestui concurs, în peisajul competițional mondial, îl reprezintă

Juriul secțiunii de clarinet

an reprezintă o continuare, cu un nou nume, a Concursului Internațional de Muzică „Gheorghe Dima” organizat la Cluj-Napoca, de către echipa Asociației Culturale Notes&Ties, în cadrul Academiei de Muzică „Gheorghe Dima”.

Evenimentul s-a bucurat de numeroase activități pregătite de organizatori, ceea ce a făcut ca experiența participanților să fie una de neuitat. Pe lângă etape, concurenții au putut să participe la concerte, la cursurile de măiestrie susținute de membrii juriului, au avut prevăzute sesiuni de feedback cu aceștia, pe întreg parcursul săptămânii având loc expoziții de

Laureații secțiunii de clarinet

Juriul secțiunii de flaut

vârsta tânără a membrilor juriilor puși în ipostaza de a juriza colegi de generație.

Laureații secțiunii flaut au fost: Premiul I – **Alberto Acuña Almela** (Spania); Premiul II – **Ludovico Degli Innocenti** (Italia/Germania); Premiul III *ex-aequo* – **Songyoon Ryoo** (Coreea de Sud/Olanda) și **Kata Scheuring** (Ungaria). La secțiunea clarinet, laureații au fost: Premiul I *ex-aequo* – **Joë Christian Christophe** (Franța) și **Gervasio Gaston Tarragona Valli** (Uruguay); Premiul III *ex-aequo* – **Alberto Culmone** (Italia) și **Georgios Karagkounis** (Grecia). S-au acordat premii speciale pentru cel mai bun flautist și clarinetist român din

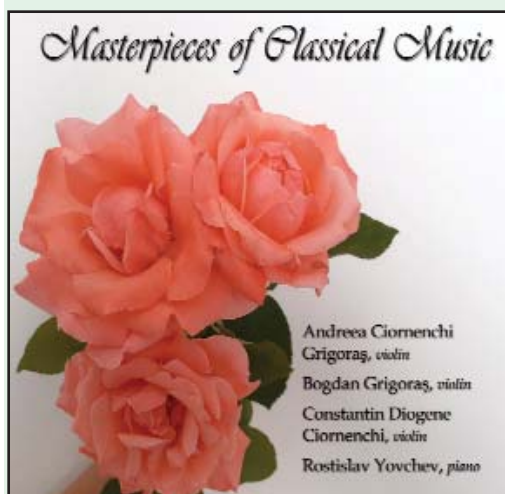
Laureații secțiunii de flaut

competiție lui **Claudia Pană** respectiv lui **Radu Greluș**. De asemenea, s-au acordat numeroase premii speciale oferite de finanțatorii și sponsorii concursului. Concertul de gală i-a avut ca soliști pe concurenții câștigători ai premiului I cu *Concertul pentru flaut în Sol major, KV 313* și *Concertul pentru clarinet în La major, KV 622* de W. A. Mozart, acompaniați de Orchestra Filarmonicii de Stat „Transilvania” cu dirijorul, devenit prieten al concursului, Tiberiu Soare.

Evenimentul bienal este unul de referință în topul concursurilor internaționale, prin nivelul foarte ridicat al participanților, prin participarea unor soliști activi pe plan mondial ca membrii în juriu și prin organizarea impecabilă, așa cum o caracterizează cei care au cunoscut, timp de o săptămână, pulsul evenimentului. (foto: **George Moldovan**)

Andra PĂTRAȘ

Masterpieces of Classical Music

Andreea Ciornenchi Grigoraș, violină
Bogdan Grigoraș, violină
Constantin Diogene Ciornenchi, violină
Rostislav Yovchev, piano

Cu o realizare interpretativă valoroasă și o prezentare grafică de excepție, albumul de față - înregistrat în concert - a apărut la Editura Muzicală. Violonista Andreea Ciornenchi Grigoraș, lector la Universitatea de Muzică din Tunis, a absolvit cursurile UNMB la Facultatea de Compoziție-Muzicologie și Pedagogie Muzicală dar și ale Facultății de Interpretare Muzicală, urmate de Masterul în Stilistică dirijorală și Doctoratul în Interpretare Muzicală.

Violonistul Bogdan Grigoraș, lector universitar la Universitatea de Muzică din Tunis, este absolvent al UNMB, Facultatea de Interpretare Muzicală, precum și a cursurilor de Master. Obține diploma de Doctor în Interpretare Muzicală la aceeași Universitate de Muzică din București. Cei doi violoniști formează un cuplu atât pe scenă cât și în viață, realizând turnee și concerte pe tot mapamondul, apărând în presă și mass-media națională și internațională. În Tunisia, pe lângă activitatea artistică-concertistică, pedagogică și de cercetare științifică muzicologică, Andreea Ciornenchi Grigoraș și Bogdan Grigoraș sunt fondatorii și dirijorii Orchestrei de Cameră

din Sfax, cu care au realizat numeroase concerte, participări în festivaluri, turnee, apărând în presă și mass-media națională și internațională. Pe lângă numeroasele publicații ale celor doi protagoniști - membri ai UCMR - semnalăm și apariția editorială de anul acesta, intitulată „*De la Enescu la contemporani - eseuri de muzicologie*”.

Constantin Diogene Ciornenchi, violonist de excepție, artist instrumentist și membru de bază în partida de vioară I la Opera Națională din București, precum și membru al UCIMR, absolvă cursurile UNMB și ulterior pe cele ale Masterului Facultății de Interpretare Muzicală. Realizează concerte și turnee în toate colțurile lumii, având apariții la radio și TV naționale și internaționale. Este de asemenea autorul albumului realizat în concert și dedicat celor 12 Fantezii pentru vioară solo de Telemann, precum și al lucrării muzicologice ce tratează pe larg aceste 12 Fantezii - ambele apărute la Editura Muzicală.

Pianistul bulgar Rostislav Yovchev absolvă Academia Națională de Muzică „Pancho Vladigerov” din Sofia la Facultatea de Interpretare Muzicală, obținând ulterior masterul și diploma de Doctor în muzică la aceeași academie. Realizează concerte în cele patru colțuri ale lumii, având apariții în presa națională și internațională. Actualmente este lector universitar la Academia Națională de Muzică „Pancho Vladigerov” din Sofia.

Tratând o paletă largă de stiluri și realizând un parcurs muzical divers - de-a lungul diferitelor epoci ale istoriei muzicii - albumul de față se remarcă printr-o profundă sensibilitate și acuratețe la nivel interpretativ și stilistic, prin policromia nuanțelor și a mișcărilor, precum și printr-o transmitere clară și directă a mesajului muzical.

Bogdan și Andreea Grigoraș, C. Ciornenchi

ACADEMIA DE MUZICĂ
„GHEORGHE DIMA”

festivalul de muzică contemporană
CLUJ MODERN
6-12 aprilie
ediția a XIII-a
2019
amgd@100.ro

Muzica a rămas muzică (I)

Am revenit cu plăcere și interes la Cluj pentru că este reconfortant să petreci câteva zile într-un oraș care te atrage cu imaginea sa de burg îngrijit, peste care timpul nu dă impresia că a trecut. Dar Clujul te atrage și prin modernitatea spiritului său artistic, argumentul lunii aprilie fiind a XIII-a ediție a Festivalului Internațional chiar așa denumit: „Cluj Modern”.

Inițiat de compozitorul Cornel Țăranu, dedicat aniversării veacului trecut de la fondarea Academiei de

Cornel Țăranu

Muzică „Gheorghe Dima”, festivalul se înscrie în seria întâlnirilor regulate ale profesioniștilor și publicului interesat cu autorii, cu interpreții antrenați în sondarea fenomenului muzical contemporan. Festivalul „Meridian”, „Săptămâna internațională a muzicii noi” (organizate la București de către UCMR), Festivalul Muzicii Românești de la Iași sunt exemple demne de reținut.

„Cluj Modern” s-a detașat și prin ambiția organizatorilor de a atinge limita exhaustivului, dacă mă gândesc la ediția din 2017, când cei mai reprezentativi

compozitori români, trăitori în țară sau pe alte meridiane, au fost incluși în săptămâna de concerte și recitaluri, unii fiind chiar prezenți în sala de concerte a Academiei, cum a fost cazul lui Horia Șurianu (Franța). I-am ascultat în anii 1982-1983 și după aceea o parte din compoziții, unele în mod repetat fiindcă au fost înregistrate în România pe discuri „Electrecord”, i-am remarcat afilierea la modernismul radical din acea epocă și, în discuția pe care am avut-o la Cluj, mărturisindu-i cunoașterea acelor opus-uri, am primit răspunsul rapid, însoțit de un zâmbet: „o, asta a fost atunci...” Da, trecuseră 34 de ani, între timp s-au adunat încă doi, și fenomenul muzical a evoluat. Spre ce? Am ajuns la „neobabelismul” despre care îmi vorbea compozitorul Dan Dediu în anul 2014? L-am depășit și pe acesta?

Directorul artistic al Festivalului „Cluj Modern” din 2019, compozitorul și profesorul Adrian Pop a demonstrat, în primul rând prin selecția lucrărilor și a interpreților, că muzica de azi, inclusiv cea românească nu doar se pot asculta, ci oferă prilejuri de încântare și elevație spirituală. Concertul „Klausenburger

Adrian Pop

Liederkreis" - „Din creația vocală a compozitorilor clujeni" poate fi considerat un prim argument, deoarece lucrările ordonate în cele cinci segmente - „Sub vraja lui Eminescu", „Sub cerul lui Nichita", „Miscellanea", „Sub crugul lui Blaga" și „Psalm" au luminat evoluția lină a tehnicilor de compoziție, de la romantismul sfârșitului de secol XIX (Gheorghe Dima - „De ce nu-mi vii", 1897) la clasicismul românesc de secol XX reprezentat de Marțian Negrea și Tudor Jarda, la postmodernismul cultivat de Ede Terény, Ionică Pop sau Tudor Feraru. De altfel, întregul program prezentat de Delia Păcurar-Neamț, Iulia Merca, Horia Haplea, Tiberius Simu, Silvia Sbârciu, Sándor Köpeczi, Diana Dava-Barb și Erich Türk a pus în valoare mlădierea muzicii sub impulsurile rimelor poetice găsite și de Clément Marot, Tudor Arghezi, Ana Blandiana.

Prezente în stagiunile filarmonicilor din țară aproape invariabil cu opus-uri clasice și romantice, cvartetele de coarde au, datorită festivalurilor de creație muzicală contemporană, și prilejul de a cânta ceva nou. Evident, nu orice, pentru că interpreții familiarizați cu repertoriul de bază, datorat unor Mozart, Beethoven, Brahms sau Dvořak, au gustul și temperanța cu care filtrează calitatea. Cele cinci creații datând din 2018 semnate de Roman Vlad, Ulpiu Vlad, Dan Dediu, Adrian Iorgulescu și Adrian Pop au demonstrat afilierea autorilor la un neo-romantism ponderat, ce privilegiază melodia, consonanța armonică deschisă, aducând din nou interpreții în situația favorabilă de a-și demonstra virtuțile de soliști, virtuozitatea, calitatea sunetului. Niciodată nu am observat individualismul cuiva, fiecare s-a încadrat spiritului colectiv, sonorității comune, obligatorii într-o combinație instrumentală ce depășește sursa sonoră singulară. Lucrând împreună de peste trei decenii, Lucia Neagoe (vioara I), Raluca Irimie (vioara a II-a), Leona Varvarichi (violă), Ștefan Neagoe - (violoncel) au ajuns la o înțelegere, un interplay, un rafinament sonor-muzical ce le face cinste, incluzând cvartetul de coarde „Gaudeamus" al filarmonicii din Brașov în seria celor mai valoroase din istoria formațiilor camerale de acest tip. Deși îmi este greu să aleg una dintre lucrările interpretate la Cluj, voi menționa „Sonorități din flori albastre" de Ulpiu Vlad. Este un mini-concert pentru două vioi fără orchestră, în care fluxul muzical aproape obligă ascultătorul să se gândească la două izvoare. Uimitor, „izvoarele" își poartă alternativ undele sonore câte unul și împreună, lăsând impresia stabilă a armoniei liberă de fogașuri stilistice. Reascultând acum, după nouă zile, înregistrarea recitalului susținut la Cluj de cvartetul „Gaudeamus", îmi revine gândul cu care am plecat de la Academie: a fost unul dintre cele mai bune programe ale Festivalului și merită gravat pe CD.

Alungat până în 1989 din viața muzicală românească, tolerat oarecum subversiv în concertele unor ansambluri corale în anii 1987-1988, colindul românesc a intrat din 1990 în faza contrară, fiind difuzat la multe posturi de radio începând din ultima săptămână de noiembrie a fiecărui an, fără grijă pentru semnificația sa inițială. Din nou, un sport preferat al românilor - săritul de-o parte și de cealaltă a calului. S-a ajuns astfel la saturație. Programul „Dincolo de colind. Variațiuni contemporane inspirate din colinde culese de Béla Bartók" a șters impresia de inadecvare a colindului la momentul audierii acestui tip de cântec. Seara de 8 aprilie mi-a amintit de volumul *Motivul premioritic în lumea*

Gaudeamus

colindelor, apărut la editura Facla în anul 1985 în care dirijorul Nicolae Boboc închea argumente pentru consolidarea ideii că semnificația colindelor ar fi legată de înnoire, de revenirea la viață, de anotimpul primăverii. Oricum, programul ansamblului „Sonomania" din București, coordonat artistic de Diana Rotaru, a revelat efectul luminos, irizat sau de iluminare a melodiei curate de colind, asupra gândului creator. Cele zece lucrări scrise în 2018 au clarificat imaginea generației noi de compozitori ce merită cunoscută, contrastele sonore și îndrăznelile de limbaj având calitatea de a nu altera spiritul tradițional prin simple diversivități. Concertul sextetului „Sonomania", dirijat cu precizie și aplomb de Simona Strungaru (vestimentația ei de vedetă pop nu a intrigat pe nimeni) a fost unul dintre cele mai reușite din programele festivalului „Cluj Modern". Se cuvin scrise numele tinerilor autori selectați, vom asculta lucrărilor lor în anii ce vin: Andrei Petrache, Sebastian Androne-Nakanishi, Alexandru Murariu, Bogdan Pintilie, Alexandru Sima, Sebastian Țună, DanDe Popescu, Vlad Baci, Aurelian Băcan, Aron Török-Gyurkó.

Incitant a fost programul ansamblului „AdHoc" din Cluj, dirijat de Matei Pop. O formulă de zece emițătoare acustice (flaut, oboi, clarinet, fagot, corn, percuție, pian, două vioi, violă, violoncel, contrabas) alimentate de gândurile creatoare net avangardiste, dar fără a fi radicale. Am ascultat prima dată în festival

sinusoidală virtuală, produsă electronic, având numai rolul de pânză sonoră. Dacă în programul cvartetului de coarde „Gaudeamus” a fost inclus dialogul spiritual, fermecător al viorilor, programul „AdHoc” a cuprins „Sonata per viola sola” (2012) de Valentin Timaru, o confesiune intens afectivă „spusă” pe corzi de Aida Carmen Soanea. Am regretat trecerea timpului fără prezența ei în stagiunile filarmonicii ieșene, iar acum am admirat din nou frumusețea tonului, temperanța cu care interpreta a redat fiorul liric-dramatic al muzicii. Sonata de Valentin Timaru a fost una dintre cele mai frumoase lucrări din festival.

Tradiția ca sursă de inspirație și-a păstrat locul în festivalul „Cluj Modern” la începutul recitalului susținut de formația „Profil” din București, condusă de compozitorul și profesorul Dan Dediu. *Cvartetul nr. 2* de Nicolae Teodoreanu a constituit o dorită abstragere în universul muzicii bizantine, raliat la ambientul sonor al cvartetului de coarde, marcat de accente dramatice moderne. Un al doilea moment solistic din festival a fost susținut de fagotistul Constantin Buciumaș (Liviu Comes – *Măguri III*, 1982), care a fost și solistul unei suite pentru ansamblu compusă de Șerban Marcu pe trei poeme de Nichita Stănescu (*Necântec* pentru fagot și cvintet de coarde), trei frumoase elegii sensibil desenate de solist. Spectaculoasă, spumoasă, violentă, muzica din

unui compozitor german, și nu m-am înșelat. Din fericire, duritatea nu a căzut niciodată în non-muzică.

Multiculturalitate, multilingvism, violență, artă, cultură. Acestea pot fi considerate liniile comune ale hărții Europei Centrale și de Est, obsesiv redesenată de-a lungul timpului. Interesantă, necesară includerea în festivalul „Cluj Modern” a unui recital și a unui spectacol de teatru instrumental sub titlul „Mitteleuropa”. Compozitori și interpreți din Austria, Croația, Cehia, România, Ungaria și Germania, plus doi invitați din afara continentului, venezueleanul Alfredo Ovalles și canadianul Mark Johnston, au marcat un spațiu spiritual dominat deopotrivă de contradicții și empatii. „Actul I” al seriei de joi 11 aprilie l-a constituit recitalul susținut de flautistul Matei Ioachimescu și pianistul A. Ovalles. Muzicianul român este un o „marfă de export”, „cumpărată” în multe țări, și ghilimelele își au rostul doar pe jumătate, dacă ne gândim că toate concertele sale sunt plătite. Ioachimescu stăpânește un repertoriu imens, ale cărui hotare încep de la preclasicism, întinzându-se până la creația contemporană, inclusiv jazz și pop-rock. E greu de crezut că un instrumentist poate cânta bine în toate aceste genuri? Se cuvine a fi de crezut, iar invitarea lui Matei Ioachimescu în festivalul „Cluj Modern” este un argument. Deși încă tânăr, el a susținut cursuri de

măiestrie în Austria, Japonia, Croația, România. În 2013 a fost numit de cancelarul Austriei, Sebastian Kurtz, „ambasador al integrării”.

Sigur că un instrumentist virtuos de renume internațional trebuie să aibă în grijă un repertoriu foarte vast pentru că, astfel, valențele expresive ale sursei sonore de care dispune cresc exponențial. Ceea ce a fost evident încă din deschiderea recitalului cu *Duo-ul* compozitorului austriac Wolfram Wagner, o combinație de dans, heavy-metal și rock balcanic. *Balada* lui Jan Dušek, *Sonata a II-a pentru flaut și pian* de Sigismund Toduță, *Inachis io* de Gabriele Proy, *Beastie Poetry* de Margareta Ferek-Petrić și, cireașa de pe tort, *Where to go,*

when? de Irinel Anghel (interpretată ca bis!), au evidențiat calitățile eclatant-virtuoze ale flautistului Matei Ioachimescu și pianistului Alfredo Ovalles, pentru care instrumentele nu sunt doar emițătoare de melodie și armonii, devenind la cererea compozitorilor instrumente de percuție de la care obțin toată gama de nuanțe posibilă.

A urmat Kafka – Fragmente opus 24, o lucrare pentru soprană și vioară de György Kurtág, compozitor (acum în vârstă de 93 de ani) născut la Lugoj. O creație de teatru instrumental impunând protagoniștilor mișcare scenică, emisia sunetelor din poziții incomode (cazul sopranei Viktoriia Viitrenko), costum (violonistul Mark Johnston). Cum tipul acesta de teatru instrumental este cunoscut

SonoMania

Foto: Lavinia Pollak

Cvartetul nr. 3 „Jagquartett” (2003) cuprinde subtile referiri la cvartetul cu același titlu al romanticului Robert Schumann. Berlinezul Jörg Widmann îl ia în răspăr, întorcându-și privirea spre dansurile populare germane, pe care le transformă în sunete și strigăte ale instrumentiștilor, revelând acum violența cazonă. Tehnicile iconoclaste de emisie a sunetului pe corzile instrumentelor, în același timp contrastante, ritmul „la vedere” sau indus ascultătorului, strigătele instrumentiștilor sincronizate cu sunetele de pe corzi, toate alcătuiesc o reprezentare sonoră ce nu te lasă indiferent, propunând conotații cu lumea reală. Mă așteptam la elemente expresioniste dure într-o lucrare a

demult în România (aș numi doar spectacolul prezentat în 1983 la Festivalul internațional de jazz de la Sibiu de doi artiști din fosta Germanie de Est), reprezentanța regizată de Bernd Schmitt nu a constituit acum, pentru mine cel puțin, o noutate, mă refer la prezența strict scenică. Dar muzica lui Kurtág, extrem de rar cântată în România, este demnă de a fi cunoscută. În primul rând de muzicieni.

Organizatorul Festivalului „Cluj Modern” a fost Academia de Muzică din Cluj, unde se studiază muzicologia, așa că era normal să existe un simpozion, tot internațional. Un program ca „Mitteleuropa”, și nu numai acesta, a stimulat interesul participanților pentru opiniile cercetătorilor români și străini, cu atât mai mult cu cât muzicologii participanți sunt nume de referință. Desfășurat în ambianța aristocratică a sălii „Ion Lapedatu” a Băncii Naționale a României, sucursala Cluj, simpozionul „Culturi muzicale naționale în arealul central și sud-european: inițiative și argumente, dezvoltare și dialog” a oferit, printre altele, prilejul audierii unei exhaustive dar nici pe de parte plictisitoare

comunicări a doamnei profesoare Elena Chircev (Academia de Muzică „Gheorghe Dima”) despre istoria muzicii bizantine din România. Gradul de interes a fost mărit de ilustrațiile cu imaginile mănăstirilor și bisericilor în care s-a studiat, s-a cântat și s-au mișcat manuscrisele cântărilor de cult, manuscrise mult plăcute ochiului prin finețea și frumusețea desenului melodic, a ornamentațiilor ce încadrau „sinusoida” cântărilor din veac. Moderatorul simpozionului a fost un muzicolog prestigios, Jim Samson, profesor emerit la Royal Holloway University din Londra. Bun cunoscător al istoriei politice, culturale, muzicale din centrul și sud-estul Europei, autor al unui număr important de volume trecute de mulți cercetători la bibliografia studiilor lor, Jim Samson mi-a răspuns amabil și generos la întrebări, opiniile sale despre valoarea, despre originalitatea folclorului din zonele menționate meritând a fi puse în pagina unui viitor număr al revistei „Cronica Veche”.

(Va urma)

Alex VASILIU

În memoria tenorului Cornel Stavru

Câteva gânduri în amintirea unuia dintre cei mai importanți artiști lirici români din generația de aur a Operei bucureștene, tenorul Cornel Stavru, care ar fi împlinit 90 de ani în 31 august...

Dacă privim într-o perspectivă de timp care merge către jumătatea secolului trecut, observăm că extrem de puțini sunt marii cântăreți români de operă care s-au distins printr-un complex de calități, ce au însoțit darurile fundamentale cu care au fost înzestrați. Cornel Stavru este unul dintre aceștia. Din întreaga sa viață, succesele deosebite pe scenele interne și internaționale, i-au amprentat definitiv cariera, drept foarte importantă pentru arta noastră lirică, pentru cultura românească. Indubitabil, Cornel Stavru rămâne un reper pentru generația sa, pentru cele actuale și viitoare.

Aminteam de complexitatea personalității. Virtuțile glasului de extracție lirică-spintă cu puternice accente dramatice au fost dublate de o aleasă cultură interdisciplinară pe care a folosit-o cu inteligență și cu care a circumscris esențele interpretative. În creațiile sale, integrarea stilistică a fost permanent unul dintre punctele forte, artistul desenând cu elocvență frazele portativului, în deplină incidență cu spiritul lor, al epocii componistice. A făcut în acest mod proba unei versatilități care i-a permis să abordeze un repertoriu larg, de la baroc la drama wagneriană și la unele opusuri de secol XX.

Exploziile sonore ale personajului titular din *Otello*, incisivitatea lui Manrico din *Trubadurul*, trăirea romantică a lui Don Carlos, monumentalitatea declamației lui Tannhäuser, poetica lui Siegmund din *Walkiria*, expresia tragică a lui Canio din *Paiate* și, ca un surprinzător pandant, lejeritățile țesăturii vocale a rolului Riccardo din *Bal mascat*, totul i-a fost la îndemână în teritoriul marelui repertoriu lirico-eroic.

Față de rolurile sporadic amintite, s-ar adăuga Walther von Stolzing, Cavaradossi, Calaf, Chénier, Ernani, Florestan, Don José etc., dar și personaje din titluri românești.

Scriitura muzicală a fost tălmăcită cu noblețe și eleganță, accentele și expresiile au venit din marea tradiție, strălucirea și percutanța notelor înalte au dominat spațiul acustic.

Bunul gust nu l-a părăsit niciodată, dicțiunea a frizat perfecțiunea, fie că a cântat în română, italiană, germană, franceză sau rusă. În limba română, prin lectura lui Cornel Stavru textul și cântul căpătau virtuți de teatru dramatic pe muzică, expresionist și răscolitor.

Evoluțiile internaționale ale maestrului Cornel Stavru au însemnat mult. Spre pildă, în *Otello* la Opera din Bremen a avut ocazia să însoțească debuturile unor mari soprane, Renata Scotto și Mirella Freni, două Desdemone care au ajuns celebre.

După debutul liric de pe scena de concert (1956) și de pe cea a Operei (1958), a început o carieră deosebită până în 1984, când a ieșit la pensie, dar a existat și cea managerială, director artistic al Operei Române, apoi consultant artistic al aceluiași teatru și al celui din Brașov. S-a stins în 17 septembrie 2015, la 86 de ani.

Să ne amintim de vocea și personalitatea maestrului Cornel Stavru. Să nu le uităm niciodată!

Costin POPA

Concursul „Ceaikovski”

Anul acesta s-a desfășurat în Rusia cea de-a XVI-a ediție a unuia dintre cele mai mari concursuri ale lumii, cel care poartă numele lui Piotr Ilici Ceaikovski.

Recunoscută ca una dintre cele mai dificile competiții pentru tineri interpreți, această reuniune internațională a

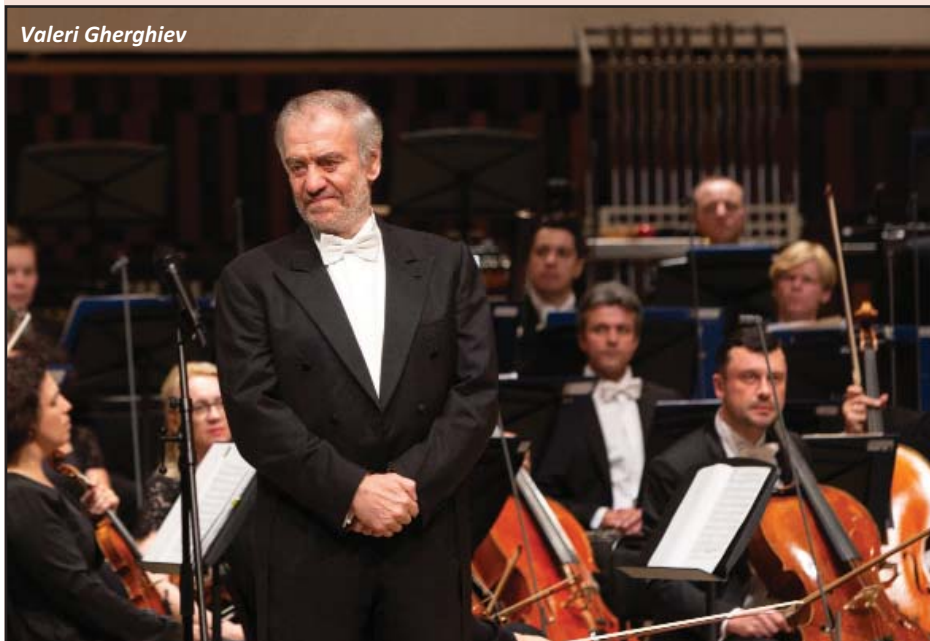
americanul Van Cliburn (spre stupefacția multora, care nu credeau că rușii vor lăsa un occidental să le sufle Premiul I) și rusul Valery Klimov (vioară), secondat atunci de Viktor Pikaizen și de românul Ștefan Ruha.

Gândit la o anvergură cu totul deosebită, concursul a urmat o cadență de 4 ani, la fel ca olimpiadele, printre câștigătorii de mai târziu numărându-se Vladimir Așkenazy,

Mihail Pletneov, Boris Berezovski, Denis Matsuev, Daniil Trifonov (pian, Premiul I), sau Viktor Treatiakov, Gidon Kremen, Viktoria Mullova (vioară, Premiul I). O singură dată s-a mai întâmplat ca steagul României să marcheze prezența unui laureat pe podium: în anul 1978, când Mihaela Martin a cucerit Premiul II la vioară.

Deja de la ediția a doua s-a adăugat secțiunea violoncel (cu laureați deveniți celebriități mondiale, precum Antonio Meneses, Natalia Gutman, Alexandr Rudin de 2 ori (!), pentru ca de la a treia ediție să existe și cea de canto, unde s-au remarcat Elena Obraztsova și Tamara Siniavskaia (care și-au împărțit Premiul I în 1970), Ludmila Semciuc, Deborah Voigt, Hibla Gerzmava, Iulia Matocikina ori, la voci bărbătești, Vladimir Atlantov, Evgheni

Valeri Gherghiev

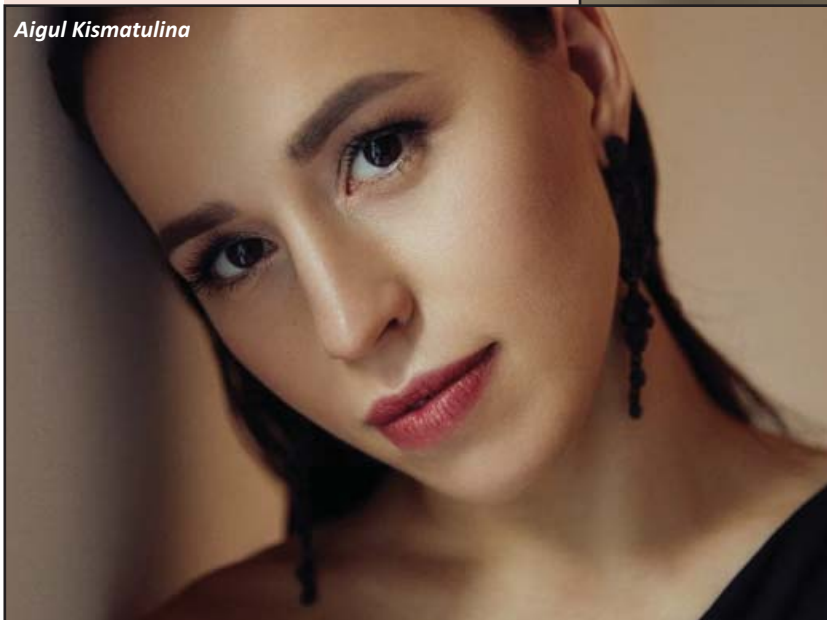
fost în trecut una dintre rampele de lansare pentru artiștii din blocul comunist dar și pentru tineri din Occident, câștigători ai acestei prestigioase confruntări a celor mai buni interpreți.

Fondat cu mai bine de o jumătate de veac în urmă - în același an cu Festivalul și Concursul Internațional „George Enescu” - Concursul „Ceaikovski” a fost prima competiția internațională organizată în URSS și, încă din start, și-a legat numele de unii dintre cei mai bine cotați interpreți ai lumii, unii dintre ei în calitate de competitori și laureați, alții ca membri ai juriului. Inițial competiția se adresa pianistilor și violoniștilor, primii săi câștigători fiind

Alexandre Kantorow

Aigul Kismatulina

Nesterenko, Paata Burchuladze, Vladimir Piavko, Zurab Sotkilava, Gegam Grigorian, Simon Estes. Sau, pe de pozițiile 2 și 3 Eva Podles, Dolora Zajic, Maria Guleghina sau Svetlana Moskalenko (laureată și la Grand Prix d'Opera de la București). Dacă tot am amintit de țara noastră se cuvin menționate și succesele Mariane Cioromila (premiul III) și Felicie Filip (Premiul II), ca și fantastica victorie a lui Alexandru Ioniță la violoncel, în 2015, singurul român din istoria concursului care și-a adjudecat victoria.

Din 1994 s-a statuat și acordarea unui Grand Prix (cel mai bun interpret din concurs,

indiferent de specialitate/ instrument), acesta revenind până acum sopranei Hibla Gerzava (1994), pianistului

prezentului, construite în ultimii ani, la cele mai înalte standarde de acustică și de funcționalitate.

Joidi Blanco

Finala concursului de canto a avut loc pe scena noului teatru "Mariinski" din Sankt Petersburg, cu acompaniamentul orchestrei celebrei opere fondată de țari și sub bagheta lui Valeri Gherghiev. După finalele pe instrumente a avut loc o primă Gală a concursului, desfășurată la Moscova, în noua și splendidă sală de concerte Zariadie, care domină parcul cu același nume ridicat pe locul fostului hotel Moscova, în imediata vecinătate a Kremlinului și a catedralei Sf. Vasile Blajinul, din plin centrul capitalei ruse.

Această incredibilă dezvoltare și anvergură pe care a căpătat-o concursul a fost posibilă prin implicarea lui Valeri Gherghiev, cel mai important muzician al Rusiei, care a știut să capaciteze cele mai importante instituții și persoane din stat, până la cel mai înalt nivel, rezultatul fiind o organizare de excepție, și o

Daniil Trifonov (2011), baritonului mongol Ariunbaatar Ganbaatar (2015) și pianistului francez Alexandre Kantotow (2019).

Din 2011 la conducerea concursului a fost numit Valeri Gherghiev, care a ridicat mult ștacheta valorică și anvergura manifestării, statuând și desfășurarea în două orașe: Moscova și Sankt Petersburg, adăugându-se astfel și capitala țărilor, capitala culturală a Rusiei, orașul de pe Neva.

Anul acesta concursul s-a dezvoltat pe noi direcții, incluzând de acum înainte și secțiunea de instrumente de suflat. Astfel au putut fi ascultați evoluând pe scenele de la Capela Academică de Stat sau de la Sala de concerte "Mariinski" din Repino flautiști, clarinetiști, oboiști, fagotiști, trompetiști, corniști, tromboniști și tubiști, cei mai mulți incredibil de buni, la un nivel tehnic și artistic uluitor, de nebanuit în România, unde școala de suflători (mai ales de alămuri) a scăzut la un nivel regretabil de slab...

Zlatomir Fung

participare foarte numeroasă, cu aproape 1000 de concurenți înscriși. Calitatea s-a reflectat și în componența juriilor, alcătuite dintre-un număr mare de maestri, personalități din țări foarte diverse, de pe întreg mapamondul. Interesul enorm al lumii muzicale a fost dovedit și de transmisiunea în direct a tuturor momentelor concursului prin intermediul postului internațional Medici TV, transmisiuni urmărite de melomani din 188 de țări.

Interpreții ruși au câștigat numeroase premii, cum este firesc pentru o țară care acordă o asemenea importanță muzicii și culturii în general. Din discursul vicepremierului (co-președinte al comitetului de organizare) am reținut că doar în Sankt Petersburg astăzi învață în școlile de muzică peste 35.000 de elevi, care,

Anastasia Kobekina

În afară de noua sală din stațiunea balneară Repino concursul a mai oferit ca locuri de desfășurare alte 10 săli (!), de anvergură și încărcate de istorie, ori bijuterii ale

evident, constituie o colosală bază de selecție pentru instituțiile muzicale ale țării și dintre care se ridică multe talente de statură internațională. În mod excepțional, toate

cele 3 locuri de podium de la secțiunea canto - voci feminine au revenit unor soliste din diverse republici ale Federației Ruse - Maria Barakova, Aigul Kismatulina și Maria Motolâghina. Alți laureați ruși au fost pianistii Dmitri Șâșkin, Aleksei Melnikov și Constantin Emelianov (premiile II și III), violonistul Serghei Dogadin (premiul I), violoncelista Anastasia Kobekina (premiul III), baritonul de origine armeană Migran Agadjanian (premiul III), flautistul Matvei Demin (premiul I - instrumente de suflat din lemn), trombonistul Aleksei Lobinov (premiul I - alămuri), tubistul Feodor Șagov (premiul II - alămuri), în timp ce multe alte premii importante au revenit unor tineri din Franța - Aleksander Kantorow (premiul I la pian), SUA - violoncelistul Zlatomir Fung (premiul I), Japonia - pianistul

China - cornistul Yun Zeng (premiul I), Franța - cornistul Felix Dervaux (premiul III).

Am remarcat cu plăcere ascensiunea tânărului violoncelist american Zlatomir Fung, câștigător al Concursului "Enescu" de la București, și fantastica performanță a pianistului Iulian Ochescu (acompaniatorul acestuia de atunci, invitat special pentru a cânta din nou împreună și la Sankt Petersburg), care a obținut premiul pentru cel mai bun maestru acompaniator al secțiunii de violoncel!

Nu se poate omite organizarea excepțională, foarte bine pusă la punct, condițiile cu totul speciale oferite concurenților, juriului, presei, detaliile artistice și logistice avute în vedere cu minuțiozitate, valoarea și versatilitatea

acompaniatorilor de serviciu, ca și interpretarea de primă clasă a orchestrelor, în finale. Cu atât mai mult, incidentul de la finala pianistilor, când chinezul Tianxu An a fost depunctat și premiat în compensație pentru că orchestra a cântat alt acompaniament iar el s-a pliat cu o întârziere de câteva secunde la această altă piesă, reprezintă o excepție, prompt sancționată de organizatori, care au comunicat public desfacerea contractului de muncă al persoanei vinovate de așezarea pe pupitre a altui set de partituri de orchestră.

Marele Premiu al concursului, comunicat pe scenă de Valeri Gherghiev după un al doilea concert de gală maraton (primul la Moscova, cel final la Sankt Petersburg), finalizat după ora 1

noaptea, a fost pianistul francez Alexandre Kantorow, excepțional tânăr interpret (fiul violonistului care a venit la București în calitate de membru al juriului concursului "Enescu" și de interpret în Festival), care îmbină minunat o virtuozitate ireproșabilă cu rafinamentul și capacitatea de a transmite emoția muzicii.

C. MIHAI

Marele Premiu - Alexandre Kantorow

Mao Fujita (premiul II), Coreea - Donghyun Kim (premiul II la vioară), Belgia - Marc Bouchkov (premiul II la vioară), Columbia - Santiago Canon-Valencia (premiul II la violoncel), Grecia - basul Aleksandros Stavarakis (premiul I la voci bărbătești), baritonul Gihoon Kim (premiul II la voci bărbătești), Venezuela - flautista Joidi Blanco (premiul II), Italia - clarinetistul Alessandro Beverari (premiul III),

Gala laureaților

Gh. E. Marian

„Gigi” Marian (așa cum era cunoscut de lumea artistică) s-a născut la Turnu Severin în mai 1943. A urmat cursurile Conservatorului bucureștean la Facultatea instrumente și canto: un an - violoncelul (cu Dimitrie Dinicu, Serafim Antropov), percuție (Dumitru Lepădatu), colegi mai mari fiindu-i Ion Cristinoiu, Doru Danciu. Cântă în timpul studenției în Orchestra studioului Conservatorului, iar în vacanțe cu formația lui Vasile V. Vasilache pe litoral.

După absolvire lucrează ca secretar muzical - literar la Conservator câțiva ani, apoi - prin examen - este angajat la Radio - Televiziunea Română (RTV pe vremea aceea) în 1972, ca redactor la Redacția muzicală și divertisment. Se ocupă în principal cu numeroase înregistrări muzicale în studio cu soliști și formații, dar semnează și emisiunea Portativ - revista muzicii ușoare românești.

Etapa următoare a constituit-o colaborarea cu mulți dintre compozitorii noștri, oferindu-le texte de certă valoare; majoritatea acestor texte pot fi găsite în „Cântecul preferat” - popularele broșuri editate pe atunci de Editura Muzicală.

A „treia etapă” - propriile compoziții, prima dintre ele rezultând tot din colaborarea cu A. Felea - „Bun venit aprilie” cu grupul 2+2 (la pian G. Natsis) - prolog la o emisiune de divertisment! Apoi au urmat partiturile pentru peste 60 de cântece (dar... compozitorul Gigi Marian nu a apelat la textierul... Gigi Marian, ci la alți autori de versuri!): „O fată la pian” (L. Lungu), „Fetele și florile” (Trio Expres), „Toate stelele dansează,” (M. Dauer), „Un refren de bucurie” (Aurelian Andreescu), „Norii se duc” (Stereo), „Un simplu vers” (Adrian Romcescu), „Te aștept de o viață” (Doina Spătaru), „Și totuși într-o zi” (Natalia Guberna), „De dragul florilor” (Choralis), „Când râde un copil” (Ricky Dandel și Cireșarii), „Verbul cel mai

minunat” (Dorin Anastasiu), „Un vis frumos” și „Aceste zile” (Aura Urziceanu), „O fată, un băiat și un cântec” (Otilia Bărbulecu și Gabriel Dorobanțu), „Doar un cuvânt” (G. Dorobanțu), „Cine mi-a luat iubirea” (I. Șipoteanu) - mare hit, „Doar un trandafir” (Viorela Filip) - șlagăr, „Viața mea” (Daniel Iordăchioaie), „Un pas spre infinit” (Silvia Dumitrescu), „Dansa un pescăruș” (Dorin Teodorescu, Jean Păunescu) - hit, „Inima oricărui om e o stea” (Liana și Mihai Elekeș), precum și alte cântece interpretate de Puiu Năstase,

Luminița Scordaliu, Doina Limbășanu, Aurel Moga, Angela Stoica, Georgeta Cernat, regretata Cornelia Vorvoreanu, 3T, Daniela Györfi, Gabriel Alexandrescu, Alexandra Canareica.

Mai amintim că a scris muzica la spectacolele „Încurcături la discotecă” la Teatrul „Al. Davila” - Pitești și „Ce cauți în povestea mea?” (Teatrul de păpuși Pitești).

O altă mare mândrie a sa rămân, pe drept cuvânt, emisiunile TV complexe, embleme ale TVR în domeniul divertismentului: a fost la început doar redactor muzical la „Albumul duminical” apoi devine realizator și chiar prezentator la „Video magazin”, „Un compozitor și cântecele sale” (de remarcat atenția pe care a acordat-o în permanență muzicii ușoare

românești și creatorilor săi), „Cabaret, cabaret”. Alte emisiuni de succes au fost cele din seria „De la vals la tango” și „De la tango la foxtrot”, concerte filmate în sala Radio cu orchestra RTV condusă de Sile Dinicu, cu vechi șlagăre reorchestrate și interpretate de nume mari din diferite genuri, emisiuni menite a revitaliza muzica ușoară românească.

Familist convins, s-a căsătorit în ultimul an de Conservator - 1973, cu o colegă din anul II, Adriana Marian, devenită apoi un reputat redactor-realizator al Redacției muzicale a Radiodifuziunii. Din păcate televiziunea noastră publică s-a lipsit prea repede de serviciile acestui profesionist, o adevărată comoară de experiență, idei, seriozitate și inventivitate...

Florin-Silviu URSULESCU

Școală de vară

Cea de-a 5-a ediție a „Școlii de vară de tulnice”, organizată de profesorul și muzicianul Mircea Florian, a fost programată la sfârșitul lunii august, până în primele zile din septembrie. Credincios regiunii sale natale, cantautorul a ales pentru originalele sale „atelier” localitatea Bobald, de lângă Carei, în județul Sat-Mare, acolo unde trăiesc „moșii de câmpie”. Este, practic, o acțiune de salvagardare a acestui străvechi instrument muzical, tulnicul fiind grav amenințat de uitare și, implicit, de dispariție.

Așa încât organizatorii au conceput acest eveniment unic în peisajul cultural românesc invitându-ne să contribuim cu toții la păstrarea acestui simbol identitar și a unor tradiții ancestrale de care să se bucure și generațiile viitoare. Programul include, firește, ore de învățare a instrumentului, dar și de istorie și teorie muzicală, vizite în locuri memorabile, la meșteri populari, dar și în locurile unde instrumentul este folosit încă în mod obișnuit. Tineri muzicieni îi vor învăța pe cursanți să improvizeze și să experimenteze alături de participanți, iar între mentori se vor afla câteva maestre ale instrumentului, între care Mariana Gligor, investită de UNESCO cu titlul de „Tezaur uman viu”. În activitatea sa artistică acoperind multe de decenii, care a debutat în postura de pionier al muzicii folk românești, Mircea Florian a utilizat el însuși numeroase instrumente tradiționale, de la ocarină la frunză. (FSU)

Jazzul care a oprit ploaia

M-am bucurat să revăd civilizat, relaxantul burg nord-vestic Satu Mare, cu atât mai mult cu cât prezența mea acolo (survenită după o călătorie de 22 de ore de la București cu trenul!) a fost raportată la derularea ediției a XI-a „SAMFEST JAZZ INTERNATIONAL” - 2019. Policroma sărbătoare muzicală s-a depănat sub cerul liber, pe terenul de lângă Turnul Pompierilor (intrare gratuită), în imediata proximitate a Filarmonicii „Dinu Lipatti”. Din fericire, urgiile meteo actualmente la modă au ocolit primele două seri (21, 22 iunie), sfântul Ilie arătându-se de această dată conciliant. În cea de a treia seară (23 iunie)

tocmai pornise ploaia, când, ca prin minune, de la urcarea pe podiumul festivalier a primului grup interpretativ, cerul și-a închis robinetul, învins, iar soarele a reapărut biruitor! - de aici și titlul de mai sus...

Ca și cele anterioare, ediția a XI-a a beneficiat de investiția de experiență, pasiune și profesionalism a organizatorilor **Gigi Molnar**, **Maria Magdalena Matei** și a colegilor de la Centrul Cultural „George Mihail Zamfirescu”, dar și de sprijinul material (citiți *pecuniar*) al edililor orașului, primarul **Kereskényi Gábor** și viceprimarul **Fehér Doina**.

Treizecișisase de muzicieni din șapte țări, România, SUA, Polonia, Ungaria, Republica Moldova, Elveția, Norvegia, SUA, au dăruit publicului, prinși în diverse tipuri de *lineup*, nouă atractive recitaluri. Selecția, ca și punerea lor într-o anume ordine, a împlinit așteptările melomanilor, vădind discernământul și gustul coordonatorilor Festivalului: un generos cadou pentru locuitorii Sătmăruului!

Invitarea unui notoriu basist și compozitor american, **Mike Parker** în parteneriat sonor cu trei dotați instrumentiști polonezi, pianistul **Mateusz Palka**, saxofonistul **Sławek Pezda**, bateristul **Damian Niewiński**, (laolaltă „Meta Quartet”), cu toți angajați în fidele tălmăciri ale creațiilor liderului, a marcat o pregnantă, de bun augur *copertă de deschidere* pentru **SamFest Jazz** nr. XI. Feelingul lor incitant a venit să corespundă titlului uneia dintre piese, „The State Of Optimism”.

Artist familiar al scenei jazzistice sătmărene, pianistul vocalist **Harry Tavitian** din Constanța a rămas același fervent promotor al originalității, al libertății de expresie, de astă dată alăturându-l ca acolit într-o creativitate pe talentatul basist clujean **Zoltan „Holly”**

Hollandus. Cu excepția a trei binecunoscute teme standard, **Harry Tavitian** a apelat la câteva dintre compozițiile ce poartă indubitabil pecetea propriei personalități - ca „Old Balkan Rhapsody”, „Geampara major”, „Dans Oriental”, „Coborând pe Ararat”.

Magia stranie a unor rezonanțe eterice aliate cu sugestive secvențe video, a creat acel ambient insolit ce reprezintă cartea de vizită specială a tandemului timișorenilor **Petre Ionuțescu** - trompetă, pian, **Daniel Dorobanțu** - keyboard, electronics, unele dintre ale lor învăluitoare momente din programul de recital figurând și în elevatul album „Cartea de piatră”.

Cu sensibile, inspirate pasteluri sonore precum „Prin iarbă”, „Like Water”, „Bărcuțe de hârtie”, „Her violin”, mult apreciată divă a jazzului autohton, vocalista și compozitoarea **Luiza Zan** a cântat și ne-a încântat nespus, secondată în demersul ei de „The Hungarian All Stars” - adică pianistul **Sárik Peter**, **Gyárfás Istvan** - gitară, **Fonay Tibor** - gitară bas și **Gálfi Attila** - baterie, coechipieri cu care de altfel solista a înregistrat și lansat în 2016 discul de autor „Heritage”.

Seara a doua a fost continuată într-o manieră aparte de nonconformistul dar atât de expresivul pianist elvețian **Nik Bärtsch**, bizarul creator al unor așa numite „Module”, numerotate fiecare - altfel spus, stări de spirit - creionate de autor în încrângătură interpretativă cu compatriotul **Sha** (**Stefan Haslebacher**) la clarinet bas.

Indiscutabil, cel mai exploziv recital al Festivalului a fost edificat în spațiul scenic în stil inconfundabil de „capriciosul” mânăitor moldovean de peste Prut al ghitarei bas, făuritor de alerte, șocante întruchipări audibile, **Alexandrin Calancea**! Însoțit de parteneri de grup pe măsură, foarte buni tehnicieni ai instrumentelor, improvizatori inventivi - **Serghei Ivanov**, supervirtuos pianist, **Sergiu Vatavu** - gitară, **Oleg Laștaev** - baterie (nou component), energizantul **Alexandrin**

Calancea și-a axat ca de obicei programul pe incisive, totodată inovative compoziții - „Furtuna”, „Fiara”, „Pe uliță”, „Bluesul combainierului”, piese deloc străine de vibrațiile folclorului nostru.

Afirmam că în seara-epilog, jazzul a oprit ploaia! Ei bine, iată un adevăr efectiv, petrecut în debutul recitalului susținut de „Cosmic Q” - o echipă de patru tineri muzicieni români mai mult decât promițători, relevând-o ca

protagonistă pe înzestrata, charismatica vocalistă **Cătălina Beta**. Ne referim la pianistul **Albert Tajti**, rafinat armonist, aranjor plin de idei, la gitaristul **Dan „Bozo” Mitrofan**, excelent improvizator, basistul **Mike Alex** și bateristul **Gabi Matei**, încă studenți dar instrumentiști de jazz de certă perspectivă. Cu o vădită undă de proșpețime și vigoare, ei ne-au prilejuit satisfacția de a redescoperi farmecul unor teme standard ale repertoriului internațional în noile reinveșmântări conferite lor de aranjorii **Albert Tajti** și **Dan „Bozo” Mitrofan** - ca „My Foolish Heart”, „Night And Day”, „Softly As In A Morning Sunrise”, „Afro Blue” - dar și audierea a două melodioase teme folclorice românești, „Mociriță cu trifoii” și „Măi puiuț de rândunea”.

Încă un quintet, numit „Ravensburg” i-a impus pe scena sătmăreană pe admirabilii muzicieni norvegieni **Mathias Eick** - trompetist și lider, alături de el **Håkon Aase** - vioară, **Erlend Slettevol** - pian, **Audun Erlien** - bas și **Torstein Lofthus** - baterie, aducând cu sine ceva din farmecul și misterioasa fascinație a muzicii nordului, așa cum a reieșit din programul cuprinzând exclusiv creații cu alură umanistă semnate de **Mathias Eick**, precum „Family”, „Children”, „Friends”, „Parents”, „Girlfriend”, „From My Grandmothers” etc.

Polonezilor din Wrocław reuniți în septetul „EABS” ((**Marek Pędziwiatr** - claviaturi, **Marcin Rak** - baterie, **Vojto Monteur** - gitară electrică, **Paweł Stachowiak** - gitară bas, **Spisek Jednego** - percuție, **Olaf Węgiel** - saxofon tenor, **Jakub Kurek** - trompetă, flaut, saxofon sopran) cu toți cultivând un mixaj de *jazz, soul, funk, hip hop, electro*, le-a fost atribuită onoarea de a încheia strălucitor seria recitalurilor ediției a XI-a „SAMFEST JAZZ INTERNATIONAL” - 2019, cu un program-tribut dedicat ilustrului înaintaș al jazzului polonez, pianistul **Krzysztof Komeda**, program ce a inclus doar compoziții ale acestuia: „Knowledge”, „Free Witch”, „Pingwin’ ”, „Perly I Dukaty” și altele asemenea... (Foto Robbie Costea)

Am înșiruit mai sus câteva considerente sincere asupra reușitei unui *eveniment muzical* de autentică ținută! Drept care semnez,

Jazz cu mănuși (manouche) la I.C.R.

Lăudabilă intenția **Asociației „Dynamic Art”** în parteneriat cu **Institutului Cultural Român**, de a oferi melomanilor jazzului, în seara de 5 iulie a. c., o binevenită replică la mai mult sau mai puțin izbutitul „Bucharest Jazz Festival” aflat atunci în plină desfășurare (1 - 7 iulie), prin organizarea în grădina de vară a Institutului din Alea Alexandru nr. 38, a unui apreciabil concert susținut de „**RoManouche Band**”.

Purtând genericul „**EXPLOSIVE JAZZ**”, manifestarea, aplaudată copios de publicul ce a umplut la refuz locurile **Grădinii I. C. R.**, și-a legitimat integral ambițioasa denotație, oferind celor prezenți un program de o apreciabilă diversitate, accesibil, atractiv, materializat edificator grație tehnicii instrumentale brilante, intensei

participări afective, surprinzătoarei dezinvolturi continuu evidențiată. Atribute venind să valideze odată în plus indiscutabilele disponibilități de creativitate ale celor cinci muzicieni.

„**RoManouche Band**” - un quintet instrumental de tip **all stars** reunindu-i pe patru dintre cei mai înzestrați, mai virtuozii, mai experimentați interpreți ai noștri de gen și pe un invitat din Bulgaria, a luat ființă acum patru ani (în 2015) în Norvegia, drept reprezentant al secțiunii românești a Festivalului „**Barentsjazz**” din menționata țară scandinavă, **Institutul Cultural Român** implicându-se la rândul-i în materializarea acestui proiect. Turnee de succes întreprinse apoi în Norvegia și în țara noastră au sporit notorietatea grupului, contribuind totodată la diversificarea repertorială, ca și la ameliorarea aceluia *sine qua non* parametru al calității interpretative numit *interplay* - altfel spus, interacțiunea liberă a ideilor muzicale. Stilul promovat preferențial de ei s-a raportat la tradiția **jazzului manouche** din Franța anilor '30 ai secolului trecut, întruchipat în atât de expresivele, de însuflețite realizări

sonore cu tentă *gipsy* ale celebrilor pe atunci **Jean „Django” Reinhardt** - gitarist, **Stéphane Grappelli** - violonist și ale faimosului lor grup „**Quintette du Hot Club de France**” (în fapt, *quintet de coarde* cuprinzând trei gitariști, un violonist și un contrabasist). Dar repertoriul etalat în concertele de „**RoManouche Band**” nu s-a limitat la acest stil, incluzând deopotrivă teme de *swing, jazz modern*, creații proprii ale unora dintre membrii grupului.

Lineup-ul formației alături de trei instrumentiști autohtoni din diaspora, **Nicolas Simion** - saxofoane (Germania), **Costel Nițescu** - vioară (Franța), **Giani Lincan** - țambal (Olanda), la contrabass fiind tânărul **Răzvan Cojanu** (singurul dintre componenți ce activează în România), plus invitatul bulgar **Martin Lubenov**, acordeonist stabilit în Austria. După o doctă, inspirată prezentare muzicologică introductivă rostită de **Saviana Diamandi**, numiții corifei aflați într-o formă de zile mari la concertul din 5 iulie, au entuziasmat asistența cu cele ale lor paisprezece momente muzicale exultând de nerv și culoare. Cum era și firesc, în primele minute au fost interpretate teme tipice stilului *manouche*, „**Swing 42**” și „**Nuages**” (ambele create de **Django Reinhardt**), „**Djangology**” (**Stéphane Grappelli & Django Reinhardt**), precum și două binecunoscute teme standard, intitulate „**Sweet Georgia Brown**” (**Ben Bernie, Maceo Pinkard**) și „**Lover**

Man" (**Jimmy Davis**, **Roger „Ram” Ramirez**), agrementate cu variațiuni improvizatorice alerte, febrile chiar, marcate de inventivitate și bun gust. Trăsături aplicabile și versiunii conferite unei teme moderne, „Solar” de **Miles Davis**.

Le-au urmat creații-interpretări originale, între care două copleșitoare demonstrații de virtuozitate, fantezie creativă și unele accente ludice. Pe lângă o „Romanță” și un „Rustem”, am fost fascinați de un solo susținut cu brio de **Giani Lincan**, instrumentist pe care îndrăznesc să-l desemnez la categoria *jazz interpretat la țambal* drept nr. 1 în lume! În aceeași ordine de idei, de semnalat forța de a stăpâni în totalitate posibilitățile instrumentului și exuberanța cuceritoare – dovedite pe clapele/ pe butoanele acordeonului de **Martin Lubenov** în piesa solo și în interesanta sa compoziție numită „Latino Tschuss”. Foarte apreciat în mediul jazzistic francez, ca un virtual urmaș al lui **Stéphane Grappelli**, violonistul **Costel Nițescu** a impus prin frazarea stenică, prin dexteritatea tehnică îmbinată cu implicarea emoțională. Cel mai june component al Quintetului, contrabasistul/ improvizatorul ploieștean **Răzvan Cojanu** a reușit să asigure cu eficiență și cu acuratețe ritmică suportul-fundament convenit pentru armoniile și melopeele colegilor de grup. Cât îl privește pe poli-instrumentistul (la saxofon sopran, saxofon alto, saxofon tenor, clarinet, clarinet bas, caval și alte instrumente

de suflat), aranjorul, compozitorul **Nicolas Simion** este, fără dubiu cel mai acreditat exponent al diasporei române de jazz în ultimele decenii, cumulând la activ, prin decenii de hărnicie, mii de evoluții pe nenumărate podiumuri ale jazzului, sute de creații, peste cincizeci de albume discografice (inclusiv acelea editate sub sigla propriului label – „7Dreams Records”). În playlistul manifestării de la **I. C. R.**, „Simi” a semnat componistic trei secvențe: „Old Time Ago”, „Balkan Afro” iar în epilogul programului, piesa - tribut dedicată memoriei îndrăgितului fluieraș, cimpoier și interpret la caval **Marin Chisăr**, „One For Kisser” (numită și „Hora ca la caval”), maniera sa interpretativă purtând amprenta deplinei maturități, a virilității fertile, a muzicalității puțin comune – tot atâtea motivări care determină peremptoriu valoarea.

După încheierea concertului, privilegiaților spectatori participanți li s-a înmănat gratuit, ca un gest de curtoazie, câte un album digital cu fotografii și clipuri video **Listening Through Lenses**. Apropos, privind printr-o lupă anterioară, să nu uităm faptul că sub egida **Institutului Cultural Român** a funcționat în stagiunea 2015–2016 un foarte reușit **Club de jazz și blues...**

„EXPLOSIVE JAZZ” – un concert-etalon pentru vara anului 2019. La Mai Mare!!! (Foto Ilie Mașala)

Florian LUNGU

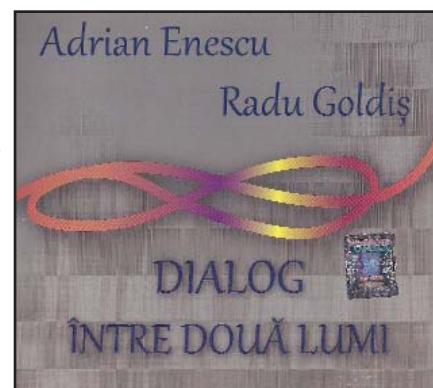
Richard Oschanitzky: „Muzica filmelor noastre”

După multă trudă și o îndelungată așteptare, Ileana Popovici și-a văzut visul cu ochii, materializat sub forma unui CD-ROM realizat cu sprijinul Uniunii Cineaștilor din România, colaboratorii ei fiind Mihai Orășanu, Ioan Bain și Ciprian Duică. Albumul reunește secvențe din banda sonoră a unui număr de 11 filme ce au beneficiat de talentul excepțional al compozitorului. Avem aici, în egală măsură, pasaje instrumentale în care îl regăsim pe protagonist la pian, orgă sau vibrafon, ca și o serie de interviuri, atât cu neuitatul „Rici”, cât și cu Doru Popovici, Adrian Enescu (a și masterizat piesa din filmul „Ciprian Porumbescu”), Ștefan Ruha (de asemenea cântă la vioară în filmul „Ciprian Porumbescu”, regia Gheorghe Vitanidis), Dan Grigore, Florian Lungu, Puica Igiroșanu (o regăsim și ca solistă a unei piese din „Un film cu o față fermecătoare”), muzicieni care l-au cunoscut și l-au prețuit. În ce o privește pe Ileana Popovici, dincolo de strădania admirabilă de a realiza acest adevărat documentar Oschanitzky (în care se înscrie la loc de cinste amplul articol din booklet, o adevărată biografie, semnat de Alex Vasiliu), interpreta ne încântă cu intervențiile sale vocale delicate din filmele „Efemere”, „Comedia gamelor”, „Ciprian Porumbescu”. Albumul a fost editat și masterizat la MDV Audio Studio. Dat fiind titlatura, nutrim speranța că avem de-a face cu un proiect amplu, de perspectivă, ce va adăuga în colecție albume consacrate și altor compozitori importanți de muzică de film.

Adrian Enescu-Radu Goldiș: „Dialog între două lumi”

Iată un proiect muzical excepțional, al cărui merit revine lui Alexandru Șipa (Fundatia Muzza), producător artistic, și actriței Adina Enescu, soția compozitorului. Ei ne-au invitat la o lansare intimă, în spațiul unei librării, unde i-am putut vedea pe câțiva dintre cei care i-au cunoscut și apreciat pe ambii muzicieni – Horia Moculescu, Ileana Popovici, regizorul Alexandru Darie, Silvia Dumitrescu. La sfat de taină, cum s-ar spune, Alexandru Șipa și Adina Enescu, împreună cu Cristian Lolea (care semnează și masterizarea) au ales anul trecut 7 dintre creațiile regretatului compozitor, pe care i le-au trimis la Los Angeles bunului prieten al acestuia, chitaristul Radu Goldiș. Invitația, de a compune piese de muzică ambientală care să figureze pe un album, intercalate cu lucrările semnate Enescu, a fost primită cu mare încântare și așa a rezultat CD-ul de față. Chiar că este un dialog între două lumi, dar nu numai geografic vorbind, ci și între lumea de Sus și cea de aici, de jos, unde amintirea lui Adrian Enescu este mereu vie. La compoziția lui Goldiș „Nocturne” reîntâlnim numele unui alt muzician din vechea generație, Mihai Chirilov (claviaturi, orchestrație). Producător executiv: Andi Enache (A&A Records). Acum, așteptăm revenirea lui Radu Goldiș pe scenele din România. (O. U.)

Jolt Kerestely – 85

Spre deosebire de alte prilejuri, când marcam împlinirea unei vârste rotunde de către un compozitor sau interpret doar printr-un articol, de această dată facem cronică unui amplu, strălucit spectacol, găzduit de Cercul Militar Național, în somptuoasa Sală de Marmoră, în cadrul generosului proiect “Armata prețuiește artiștii”, inițiat de general-lt. dr. Cătălin Zisu. Și nu numai că-i prețuiește, dar, iată, îi cinstește cum se cuvine, punându-le la dispoziție logistica de profil, ambianța unei săli de rară eleganță, precum și orchestra reprezentativă a Armatei, dirijată de

aducându-i lui Kerestely nu unul, ci două din cele trei premii – și anume cel al Juriului și cel al Tinereții. Spectacolul aniversar a fost foarte bine gândit de protagonist (asistat la pupitrul de sunet, ca regizor muzical, de fiul său, Andrei Kerestely), acesta liniștindu-ne sufletele, după fiecare grupaj de refrene vocale, cu piese instrumentale interpretate chiar de el la claviaturi, cum ar fi “Pianul năzdrăvan” sau “Gânduri”, din cuprinsul albumului “Povești sentimentale”, lansat de casa de discuri Eurostar cu acest prilej. Pentru a nu ne închipui cumva că avem de-a face doar cu un “remember” nostalgic, ni s-a propus și o compoziție în primă audiție, “De partea ta”, cântată de vechea colaboratoare Cristina Manoliu-

col. Aurel Gheorghîță. Aceasta a oferit câteva aplaudate reprize proprii, dar i-a și acompaniat pe Marcel Pavel (în șlagărul “Copacul”) și pe Carmen Rădulescu (cu o altă melodie extrem de cunoscută, “Tăcutele iubiri”). De altfel, întregul spectacol, extrem de complex și de variat, a inclus secvențe instrumentale, coregrafice, actoricești, dar mai ales o paradă a melodiilor de succes lansate de compozitorul omagiat în șase decenii de carieră fructuoasă, pe versurile colaboratorilor săi Ovidiu Dumitru, Aurel Storin, Victor Brătulescu, Roxana Popescu, Marian Stere, Ioan Rus, Carmen Aldea Vlad, Dumitru Popescu Chiselet. Ne aducem aminte de show-ul de la Sala Palatului, cu ocazia împlinirii a 75 de ani de viață: atunci aproape că n-a lipsit nici unul din interpreții care i-au cântat piese lui Jolt Kerestely, ceea ce din păcate nu s-a mai întâmplat acum... Cu toate acestea, fiecare refren adus la microfon a reverberat intens în sufletul spectatorilor, care au rețut clipele de glorie ale muzicii noastre ușoare de la marile festivaluri și concursuri de altădată – Mamaia, “Melodii”, “Șlagăre în devenire”. Mirabela Dauer ne-a reamintit cântecul de succes “Cine iubește”, iar Cătălin Crișan sprințarul “Coca”, o raritate în creația unui compozitor mai degrabă liric. Vorbeam de glorioasele competiții muzicale care erau un izvor nesecat de cântece pentru muzica de gen. Astfel, la ediția a 16-a a concursului TV “Șlagăre în devenire”, din 1984, Marina Florea, proaspăt lansată cu un an înainte (câștigătoare a Trofeului Mamaia 1983), a interpretat formidabil “Un buchet de crizanteme”,

Săvulescu, conducătoarea grupului de copii “Sunetul muzicii”, împreună cu care Kerestely a obținut numeroase premii la competițiile pentru cei mici, inclusiv la “Mamaia copiilor”. Ca de obicei, evenimentele din cadrul acestui proiect sunt multi-media. Înafara discurilor propuse de casa Eurostar (cel în premieră, dar și albumele editate anul trecut), editura ProUniversitaria a avut și ea un stand de cărți cu tematică muzicală (Marina Voica, Titus Munteanu, Alexandru Jula, Cornel Constantiniu), scriitoarea Oana Georgescu prezentându-și la microfon volumul dedicat aniversatului zilei, “Jolt Kerestely, o viață pentru muzică”. Secvențe de mare emoție de pe albumul lansat cu acest prilej, “Povești sentimentale”, au fost aduse la microfon de Paul Surugiu-Fuego, pentru că discul tocmai asta ne propune – o

înlănțuire de “povești” muzicale (depănate la pian de Jolt Kerestely) și de recitări ale cântărețului-actor Paul Surugiu, pe versurile poezilor Adrian Artene (dintre versurile acestuia a fost aleasă poezia “Porți de cer”) și Narcis Avădănei (“Datorie”). Dar Fuego nu s-a limitat, se înțelege, doar la asta, ci a dat viață vibrant melodiilor de mare

intensitate emoțională “Covor de lacrimi” și “Știu că vei regreta”. Colaborator apropiat al creatorului octogenar, artistul i-a transmis acestuia un mesaj tulburător: “Viața ne oferă, în fiecare clipă a ei, lecții neprețuite. L-am celebrat, la cei 85 de ani ai săi, pe maestrul Jolt Kerestely, la Cercul Militar Național, unde a fost premiat, ovaționat și i s-au cântat melodiile. Nea Joly, părintele meu, omul bun și

blând, este un fenomen. Nu doar că este neobosit, dar a mai lansat un album exemplar, "Povești sentimentale", cu piese orchestrale, cu interpretarea lui la pian și orchestrații realizate de George Natsis. Am contribuit și eu, recitând câteva poeme excepționale scrise de talentații poeți Narcis Avădănei și Adrian Artene. Adrian menționa, cu emoție, că bucuriile unui om vin în doze mărunte, la momentul potrivit. Jolt Kerestely este o bucurie, iar eu sunt onorat că-i sunt discipol și am putut interpreta peste 20 de piese scrise de el, adevărate capodopere! Muzica lui Jolt Kerestely este

emoție pură, iubire nemuritoare, rafinament. Nea Joly este o adevărată rază de lumină pentru mine, mereu o gură de aer proaspăt, fiind unul din oamenii care mă înțeleg și mă povățuiesc corect artistic, reușind să învăț de la el multe taine ale compoziției. N-are vanități, e o minune de om, e sincer și lipsit de rachiună. Nici că se putea realiza un portret mai sugestiv, nu degeaba Paul Surugiu este și pictor!

Permanent activ, Jolt Kerestely a încredințat și în vremea din urmă creații noi unor nume importante ale genului, cum ar fi Margareta Pâslaru, Pompilia Stoian sau

Stela Enache. Aceasta din urmă ne-a "teleportat" într-o ambianță exotică, cântând sprințarul "Luna cântă samba". Se știe că Joly, cum îi spune toată lumea, predă lecții de pian, dar și de canto, invitând-o în spectacol pe una din elevele de care este tare mândru, Maria Norocel, care după

ce a mângâiat cu talent claviaturile pianului a oferit și un gustat moment de dans modern (are la activ zeci de medalii cucerite la competiții coregrafice internaționale). Câteva din piesele de referință purtând marca Jolt Kerestely au fost lansate, cum scriam mai sus, pe vremuri, când preocuparea pentru promovarea creației originale se manifesta pe toate planurile - radio, televiziune, festivaluri. Una din cele mai frumoase piese semnate de el este "Într-un oraș, într-un tramvai", pe versurile poetului Ion Lotreanu, lansată pe 14 martie 1981 (Doamne, ce mult e de atunci!), la cea de-a treia ediție a concursului TV "Șlagăre în devenire" și adusă în scenă, cu aceeași feroare ca atunci, de Dorin Anastasiu. Prin creațiile sale inspirate, compozitorul le-a apropiat de muzica ușoară atât pe soprana Daniela Vlădescu ("Marea și noi"), cât și pe vedeta de muzică populară Maria Dragomiroiu ("Tangoul vieții"), aceasta din urmă sorbită din ochi din sală de soțul ei, impresarul Alexandru "Bebe" Mișu, realizatorul concertului memorabil din urmă cu zece ani, de la Sala Palatului. Și, dintr-un repertoriu subsumat aproape în totalitate iubirii și sentimentelor frumoase, nu putea lipsi, ca un corolar, "Te rog zâmbește, față frumoasă!", marele șlagăr cântat de Gabriel Dorobanțu. În loc de "corolar" poate era mai bine să fi întrebuințat expresia "cireșa de pe tort", gândindu-ne la deliciosul

(bănuim, nu l-am gustat, l-a dus acasă nepoților, ca și zecile de buchete de flori!) tort realizat de firma "Doux-Art" și oferit de casa de discuri Eurostar.

Participarea vedetelor a fost absolut impresionantă, gazdele de la Cercul Militar Național, coloneii Cristian Dorca și Ioan Ciontea, găsind cu greu fotolii pentru toate personalitățile care au ținut să fie părtașe la acest eveniment! Au vorbit elogios despre sărbătorit Horia Moculescu, George Natsis, Andrei Păunescu (care și-a întârziat plecarea într-un turneu pentru a fi prezent), Mircea Drăgan, Alexandra Cepraga, Ion Dicihiesanu, Adrian Artene, dar ar fi putut s-o facă toți ceilalți, admiratori sinceri ai unui muzician de elită: Silvia Dumitrescu, Dorina Paraschiv și Marian Nistor (toate albumele Savoy sunt înregistrate în studioul "Midi Sound"), Ioana Sandu, Aurel Moga, Rodica Elena Lupu, Marian Spânoche, Natalia Guberna, Alina și Romeo Negoiasă (Alesis), Simona Florescu, Petrică Pană, David Lapadat, actorii Teatrului de revistă "Constantin Tănase" Monalisa Basarab, Nae Alexandru, Cristian Simion și, firește, Livia și Ioan Gauzin, care au contribuit la apariția

cărții Oanei Georgescu dedicate lui Jolt Kerestely. În vara anului trecut, compozitorul a fost premiat, alături de alte

de renume, cu o carieră prodigioasă în domeniul muzicii ușoare, aflat într-o continuă efervescență creatoare și acum, la venerabila vârstă de 85 de ani. Remarcabil regizor muzical și inginer de sunet, o personalitate artistică proeminentă, cu o discografie impresionantă și numeroase premii la festivalurile de muzică, cu melodii celebre și îndrăgite, devenite șlagăre care vor vibra mereu în inimile noastre. Se distinge printr-o bogată și aleasă sensibilitate sufletească, transpusă inegalabil în artă”. După acest moment solemn, care i-a adus efectiv compozitorului lacrimi în ochi, seara s-a încheiat cu nelipsitele fotografii, autografe pe cărți și pe discuri, flori, îmbrățișări, ca să nu mai vorbim de cocktail-ul de clasă. A fost, indiscutabil, o sărbătoare a muzicii ușoare românești... (Foto: Ana Maria Halalai, Andreea Răduță)

Octavian URSULESCU

alături de Gral Cătălin Zisu

personalități “senioriale” ale Capitalei; și de această dată Alexandra Elena Dobre, directoarea Centrului pentru Seniori al Municipiului București, i-a înmănat o plachetă de excelență și un buchet de flori din partea Primarului General al Capitalei, Gabriela Firea. Momentul culminant, de intensă vibrație, a fost acela când, cu toți spectatorii în picioare și în prezența unei găzdi de onoare, generalul-locotent dr. Cătălin Zisu i-a înmănat, din partea Instituțiilor de cultură din Armata României, Diploma de excelență pe care este gravat următorul text: “Domnului Jolt Kerestely - compozitor inefabil, talentat dirijor și instrumentist

Delia, mereu pe val

Laureată a revistei noastre la cea mai recentă ediție a premiilor “Actualitatea Muzicală”, Delia Matache nu se odihnește nici vara. A început deja filmările pentru cel de-al șaselea sezon al popularei emisiuni TV “iUmor”, unde face parte din juriu încă de la prima ediție, colegii ei fiind Mihai Bendeac și Cheloo. Dar, firește, muzica este în prim-plan, cel mai difuzat hit al solistei la ora actuală fiind evident de sezon. Dacă nu prea am avut în această vară caniculară “soare cu dinți”, Delia a lansat melodia “Dragoste cu dinți”, compusă de ea și produsă împreună cu Alex Cotoi (cunoscut iubitorilor muzicii ușoare din anii anteriori din postura de chitarist în formația condusă de compozitorul Ionel Tudor). Cu Alex Cotoi, Delia a mai colaborat fructuos la alte piese de mare succes, cum ar fi “Rămâi”, “Weekend” sau “Viața la țară”. Se înțelege, noul cântec al Deliei beneficiază și de un videoclip pe măsură, filmat și regizat de Bogdan Daragiu. (O. G.)

Comori ale muzicii românești

Așa s-a intitulat remarcabilul spectacol găzduit de sala Teatrului de revistă "Constantin Tănase", în fața unui public receptiv și cunoscător. Edificator este faptul că locurile au fost rezervate în doar câteva ore, așa cum ne-au declarat oficialii Centrului pentru Seniori al Municipiului București, organizator impecabil al manifestării, ca și precedentele două, fiindcă acest concert a făcut parte din mai amplul proiect "Romaņa ne unește", inițiat de Alina Mavrodin Vasiliu anul trecut. Directoare artistică a Festivalului internațional al romaņei "Crizantema de aur" de la Târgoviște, cunoscuta interpretă a avut același rol și la concertul de față, propunând gazdelor un florilegiu de artiști valoroși din toate generațiile, dar mai ales tineri, laureați ai "Crizantemei de aur". Romaņa, gen muzical gustat îndeosebi de melomanii ceva mai în vârstă, are numeroși susținători pasionați între seniorii Capitalei (cetățeni cu vârsta de peste 50 de ani), aspect subliniat de directoarea generală a C.S.M. B. Alexandra Dobre, în cuvântul său introductiv, ceea ce a făcut-o să organizeze de fiecare dată aceste concerte memorabile, girate și încurajate fără ezitare de primarul general Gabriela Firea. După uvertura oferită de orchestra "Romaņa", dirijor Lucian Vlădescu, Alina Mavrodin Vasiliu ne-a propus la rându-i o introducere muzicală, cu "Să-mi cânti de dor și of" de Dan Stoian și "Romaņa mea târzie" de Dan Mizrahy, compozitori extrem de legați de "nava-amiral" a romaņei românești, pe care sunt invitați în fiecare toamnă, la Târgoviște (orașul capătă în octombrie, iată, ieșire la mare!), iubitorii genului. După care, într-un expozeu absolut necesar pentru cei care nu erau la curent cu preocupările în

județean Dâmbovița ("Casa romaņei" nu are corespondent în peisajul artistic autohton) - în perspectiva celei de-a 52-a ediții a "Crizantemei de aur", când se speră că romaņa românească va fi făcut pașii decisivi pentru introducerea ei pe lista Patrimoniului imaterial UNESCO, asemeni

Marius Mitrofan

suratelor ei canzoneta, șansoneta sau fado-ul. Pentru că, a reamintit ea, actualul Imn de Stat al țării noastre are la bază romaņa "Din sânul maicei mele" de Anton Pann, pe versurile poetului Grigore Alexandrescu.

Protagonistii acestui concert sunt aproape toți absolvenți ai facultăților de muzică, fapt evidențiat de prestația lor vocală superlativă. Mai mult, unii dintre ei, așa

cum ne spunea Alina Mavrodin, au ales calea studiilor muzicale academice după succesul de la Târgoviște, când au participat la concursul de Interpretare. Este cazul lui Andrei Cocîrlea, premiul 3 și Premiul presei la ediția jubiliară a "Crizantemei de aur", în 2017. Spre deliciul publicului, care, orice am spune, preferă romaņele vechi, celebre, el a optat pentru "De ce m-ați dus de lângă voi?", pe versuri de Octavian Goga, căreia i-a alăturat tot o creație clasică, să spunem - "Nu se poate!", muzică și versuri Henry Mălineanu. Mult mai experimentată, Geanina Munteanu este artist liric la Filarmonica "George Enescu" din București, unde a ajuns după cucerirea premiului 2 la "Crizantema de aur" în 1993. Ca o firească reverență, ea a dat viață lucrărilor mentorului său pe acest tărâm, Dan Mizrahy - "Romaņa toamnei" (versuri Tania Lovinescu) și "Eu te iubesc, romaņa!" (versuri Mircea Block).

În schimb ieșeanca Theodora Manolache, descoperire a lui Titel Popovici, face parte din generația foarte tânără, mândrindu-se cu premiul 2 la "Crizantema de aur" și cu

Alina Mavrodin, Lucian Vlădescu, Alexandra Dobre

domeniu, solista, de această dată și în postură oficială, ne-a vorbit cu eleganță despre preocupările și reușitele în domeniu - colaborarea fructuoasă cu Centrul românesc pentru UNESCO, cu primăria din Târgoviște și Consiliul

prima poziție la surata mai mică de la Chișinău "Crizantema de argint", ambele distincții obținute în 2018.

Târgoviște, Trofeul a intrat, absolut surprinzător, în posesia unei soliste fără studii muzicale din Aninoasa, jud.

Alina Mavrodin Vasiliu

Dâmbovița, dar Nicoleta Vasile a confirmat și aici că victoria sa a fost absolut meritată. Ea ne-a reamintit "Bătrânul tei" de Dan Mizrahy și "Viața-i joc de noroc" de Constantin Bardan. Mulți dintre soliștii importanți din aria romanței au studii teologice, în această categorie intrând și târgovișteanul Bogdan Hrestic (premiul I la "Crizantema de aur" 2003). El a făcut să freamețe spectatoarele, clar majoritare ca număr (între care Livia Gauzin și Jenny Surugiu, mama lui Fuego, nelipsite de la concertele de gen, inclusiv la Târgoviște), cântând splendid "Du-te inimă-n

Clasicei "N-ai să știi niciodată" (în cazul unora din romanțele vechi nu se cunosc autorii) i-a alăturat o creație a concitadinilor Constantin Bardan, muzica, și Angela Georgică, versurile - "Nu mai veni dacă nu rămâi...". O altă voce de mare viitor a muzicii culte ce-și datorează ascensiunea romanței este Mădălin Băldău, artist liric la Teatrul național de operă și balet "Oleg Danovschi" de la Constanța, distins cu premiul 1 la "Crizantema de aur" în 2017, la puternica ediție jubiliară. Cu vocea sa impresionantă a adus la microfon "Cântați romanțele" de Alexandru Mateeaș și "Romanța

Nicoleta Vasile

Domnica Sorescu

concediu" de Ioan Tomescu și mai ales "De ce nu-mi vii?" de Iancu Filip, pe celebrele versuri eminesciene. Veterana concertului a fost Domnica Sorescu, Trofeul "Crizantemei de aur" în 1980 și în egală măsură câștigătoare a faimosului, cîndva, concurs de muzică ușoară "Steaua fără nume" al Televiziunii (să nu uităm că și Alina Mavrodin a triumfat la Mamaia). Ea s-a oprit la două titluri foarte îndrăgite, "Mi-e dor" de Nelu Danielescu (la împlinirea a 100 de ani de la nașterea compozitorului) și "Și în chioșc fanfara cânta..." de Aurel Giroveanu, pe versuri de Aurel Felea, piesă atribuită în unele lexicoane și lui Florentin Delmar. Marius Mitrofan a avut o promițătoare carieră în muzica ușoară, cu apariții chiar pe scena Teatrului de revistă

înstrăinării" de Paraschiv Oprea, pe versuri de Eugen Rotaru. Anul trecut, la ediția a 51-a a concursului de la

"Constantin Tănase" (între altele a colaborat fructuos cu Domnița Moroșanu, voce importantă a romanței), înainte

de a deveni artist liric al Teatrului național de operetă și musical "Ion Dacian" din Capitală și a dobândi premiul 2 la "Crizantema de aur" în 1996. În studioul său s-au făcut ultimele înregistrări ale compozitorului Marcel Dragomir, cu două piese în duet cântate de Luminița Dobrescu și Florin Piersic... Cu toate că în secțiunea de Creație a festivalului național al romanței s-au lansat în ultimele decenii zeci de lucrări valoroase, publicul vibrează mai

ce a încheiat concertul a fost absolut fabulos, cu o Alina Mavrodin Vasiliu într-o formă excepțională, îmbinând dramatismul specific genului cu feroare, intensitate a pasiunii și talent actoricesc autentic. Repertoriul ales de ea a promovat deloc întâmplător romanțe laureate la "Crizantema de aur": "Dragă toamnă", minunata creație a lui Vasile Veselovski pe versuri de Mihai Maximilian, "Ai revenit" de Ioan Tomescu (versuri Stelian Filip), "Romanță-rugăciune" de Dan Stoian (text Mircea Block) și "Anii vin, anii trec" de Paraschiv Oprea (versuri Eugen Rotaru).

De mare efect au fost cele câteva intermezzo-uri intitulate "Poeme printre romanțe", cu un dialog încântător între Cristina Munteanu, harpă, și actorul Silviu Biriș. Cel de-al doilea a recitat, cu farmec și umor, din creația unor Mihai Eminescu, George Coșbuc, Teodor Mazilu, Victor Bîlculescu, Matei Cassavan, pe fondul muzical delicat al unor partituri semnate Marțian Negrea, George Grigoriu, Robert Maxwell, Laurențiu Profeta, Guilem Șorban. La final, toți protagoniștii au revenit, fericiți și emoționați, pe scenă și au primit frumoase buchete de flori din partea Alexandrei Dobre. Cu ele lângă inimă și însoțiți de un cor din 500 de piepturi, aparținând spectatorilor ovaționând în

Silviu Biriș, Cristina Munteanu

intens, așa cum spuneam, tot la refrenurile intrate în patrimoniul genului, aspect pe care Marius Mitrofan l-a exploatat la maxim, cu un repertoriu incluzând "Călugărul din vechiul schit" de N. Pascu Dorianu, versuri Traian Demetrescu, "Îți mai aduci aminte, doamnă?" de Ionel Fernic, versuri Cincinat Pavelescu și "Deschide, deschide fereastra!", cu autorii pierduți în negura timpului. Recitalul

picioare, artiștii au dat viață, ca o surpriză, acestui adevărat imn care este "Ciobănaș cu 300 de oi". După care minute bune spectatorii n-au părăsit sala, făcând fotografiile și transmițând o rugămintă fierbinte organizatorilor: "Mai vrem!"... (foto: Andrei Vasiliu, Centrul pentru Seniori al Municipiului București)

Lelia PRUNDU

Și iată c-au trecut 80 de ani!...

Acesta a fost titlul spectacolului aniversar în care marele actor Alexandru Arșinel a fost sărbătorit pentru cei 80 de ani de viață și 60 de ani de carieră dedicați teatrului și filmului românesc, dar mai ales Revistei, un gen unic în lume... "Nici nu știu când au trecut anii ăștia!" - ne mărturisea unul dintre cei mai iubiți artiști. Actorii Vasile Muraru și Valentina Fătu au fost cei care au ținut în mod special să fie sărbătorit așa cum se cuvine, pe scena Sălii Savoy, de care îl leagă atâtea amintiri, spectacole și succese. Prologul a aparținut actriței Ana Maria Donosa. Pe scena pe care tot timpul spectacolului s-a aflat Alexandru Arșinel, au poposit rând pe rând, așa, ca la o șuetă, artiști, prieteni, colegi, colaboratori de-o viață ai lui Alexandru Arșinel. Publicul a fost de-al casei, iar invitați speciali au fost Jolt Kerestely, Mirabela Dauer, Gabriel Dorobanțu, Octavian Ursulescu, Ioana Bogdan, Sanda Ladoși, Luminița Anghel, Adrian Enache, Eugen

reverență profesională, în fața unui artist de excepție al genului revuistic!" - Vasile Muraru, manager al Teatrului de revistă "C. Tănase".

Finalul spectacolului a fost impresionant, cu soliștii teatrului cântându-I Maestrului, la unison, alături de toți cei prezenți, pe scenă, în culise și în sală, un "Mulți ani

Alexandru Arșinel

alături de Vasile Muraru și Valentina Fătu

trăiască!" din toate inimile. „Noi, Catena, suntem mândri și onorați să-i fim alături domnului Alexandru Arșinel la zi aniversară. Contribuția și talentul artistic al domniei sale, puse în slujba teatrului, filmului și domeniului publicității românești sunt atu-uri incontestabile, care și pe noi Catena, ne-au determinat să îl dorim alături pe Domnul Arșinel. Împreună cu minunata Stela Popescu au creat de-a lungul anilor scenete și spoturi tv memorabile care ne-au apropiat și mai mult de publicul nostru. Îi mulțumim din toată inima și îi spunem La mulți ani!" - acestea au fost cuvintele rostite de Adrian Enache, îndrăgitul solist al Teatrului de Revistă „Constantin Tănase” la finalul spectacolului aniversar dedicat

Cristea, regizorul de teatru radiofonic Dan Puican (fostul soț al Stelei Popescu), câțiva prieteni apropiați ai actorului și soliștii Teatrului de Revistă "Constantin Tănase" Bianca Sârbu, Alin Gheorghisan, Daniela Tănase, alături de baletul teatrului. Iuliana Marciuc a fost moderatoarea acestui spectacol - eveniment insolit din care nu au lipsit, pe lângă discuțiile și amintirile evocate, și intermezzo-urile muzicale ale lui Alexandru Arșinel. A fost o seară magică, așa cum merită Alexandru Arșinel, sărbătorit și omagiat deopotrivă de întreaga familie, de echipa Teatrului de Revistă, de colegi de breaslă, soliști de muzică ușoară, compozitori, textieri, regizori, de prieteni și admiratori care au fost pentru o seară Marele Public venit să facă o reverență în fața acestui mare artist care și-a dedicat viața și cariera lor, spectatorilor de pretutindeni...

"Spectacolul aniversar Alexandru Arșinel, <<Și, iată, c-au trecut 80 de ani>>, a fost o firească

alături de Sanda Ladoși și Dan Dimitriu

marelui actor Alexandru Arșinel, un eveniment încununat la final cu un impresionant tort Catena și cu un superb coș

vieți, aproape neobosit (...) Este artistul care a depășit de mult riscul meteoric și s-a făcut o stea în toată legea, pentru că are bossă de vedetă. Pare o forță a naturii, are o siguranță și un aplomb fără măsură, trage cu ghiulelele verbului său în sală, iar publicul explodează de râs. Cineva l-a comparat cu un tunar, dar comparația nu mi se pare exactă întrucât tunarii trag și pe de lături. Arșinel, nu! Și, ceea ce mi se pare un miracol, după explozie, actorul cântă sensibil, unduitor, inteligent. (...) Îl privesc uneori cum acoperă terenul și timpul și spațiul și sufletul și îi admir dorința sinceră, netrucată de a fi peste tot. Crede în public, în familie, în meseria lui și în prieteni. Puțini rezistă în zilele noastre la oboseala de a fi vedetă. Arșinel, da! Pentru că el joacă și va juca tot timpul pe scena propriei sale vieți..." (Foto: Dragoș Constantin, Costi Manolache)

Oana GEORGESCU

alături de Mirabela Dauer

de flori oferit de Otilia Ostroțki, director general Tonica Group.

„Mulțumim oamenilor de mare valoare profesională și umană, mai puțin obișnuiți cu scena, care au intrat în convenția spectacolului și au devenit, pentru o seară, actori: prof. dr. Monica Pop, prof dr. Florian Popa, doamnei Ioana Bogdan, domnilor Șerban Altangiu, Ștefan Gheorghiu și domnului Dan Puican” - a spus actrița Valentina Fătu. “Mulțumim doamnei Anca Vlad - Farmaciile Catena, pentru că ne este mereu alături, cu delicatețe, distincție și generozitate.... Mulțumim lui Octavian Ursulescu, pentru că, de fiecare dată este cu noi și pentru că mereu învățăm de la el. Mulțumim artiștilor invitați cărora le transmitem toată prețuirea noastră și mulțumim dragului domn Jolt Kerestely. Mulțumim Iulianeii Marciuc pentru firescul său, pentru prietenia sa și pentru că a înnobilat cu prezența sa, scena Teatrului Tănase! Mulțumim echipei de producție, echipei tehnice, excepțional sincronizată, oamenilor văzuți și nevăzuți, din teatru, care au înțeles că lucrurile bune se fac doar în echipă și artiștilor din teatru, actori, soliști, balerini și instrumentiști, prezenți pe scenă și în sală!... Și, mai cu seamă, mulțumim, publicului nostru cald, prietenos și fidel”.

Emoțiile și atmosfera acelei seri de sărbătoare dedicate Maestrului Alexandru Arșinel sunt greu de descris în cuvinte, dar bucuria, lacrimile, nostalgia, exuberanța, poveștile, amintirile, vor rămâne mereu în sufletele celor prezenți. Asemeni perenelor gânduri scrise de celebrul scriitor și textier Aurel Storin acum mai bine de 20 de ani: "(...) Acest mare actor popular joacă, zi și noapte pe scena propriei

Gabriel Dorobanțu

Omagiu lui Eugen Rotaru

Creația muzicală a lui Marius Țeicu este absolut impresionantă, însumând peste 500 de melodii, bună parte din ele gravate pe discuri cu tiraje-record. Inspirația lui s-a vădit mereu nu doar în ceea ce privește liniile melodice, familiare tuturor iubitorilor muzicii ușoare, dar și în ceea ce privește alegerea colaboratorilor, interpreți (a se vedea, inclusiv pe albumul de față, soliștii care și-au legat numele de cântecele lui) și textieri. Dintre aceștia din urmă se detașează de departe Eugen Rotaru, remarcabil poet care ne-a părăsit la sfârșitul anului 2018: cei doi semnează împreună peste o sută de lucrări, ceea ce este grăitor pentru înțelegerea perfectă dintre cei doi creatori. Gest absolut

“Melodii ‘84”, de la “Polivalenta” bucureșteană, când i s-a decernat din nou Marele premiu, de această dată pentru melodia “Trăiesc”, interpretată vibrant de Angela Similea. La aceeași manifestare, dar la ediția 1987, a cucerit Premiul juriului marele șlagăr “Eu te voi iubi”, nelipsit și astăzi, după atâția ani, din repertoriul lui Adrian Daminescu. Două distincții prestigioase a cumulat melodia “Ce va fi cu iubirea mea?” - bornă strălucitoare în cariera Loredanei Groza - este vorba de Trofeul “Mamaia 1992” și Premiul Uniunii Compozitorilor și Muzicologilor în același an. După numai doi ani compozitorul a “recidivat” la festivalul de pe litoral (pe atunci o manifestare care încă însemna ceva...), dobândind din nou Trofeul “Mamaia 1994” pentru un cântec emblematic în repertoriul Monicăi Anghel, “Dau

viața mea pentru o iubire”, pe care s-a bazat și atunci când a cucerit “Cerbul de aur” la Brașov. Fapt unic, peste două decenii același cântec a mai consacrat o câștigătoare la “Cerbul de aur”, albaneza Inis Neziri.

A nu se înțelege greșit că doar piesele premiate au rămas în memoria marelui public, dar galele televizate, interviurile, articolele din presă conferă o notorietate suplimentară. La fel se întâmplă lucrurile cu melodiile lansate în filme vizionate de milioane de spectatori. Unul din acestea, destinat în principal copiilor și adolescenților, a fost

“Rămășagul” - scenariul și regia Ion Popescu Gopo, după basmul “Punguța cu doi bani” de Ion Creangă. Filmul a fost realizat în 1984, primind trei ani mai târziu o distincție importantă la un festival de profil la Chicago, în SUA.

J. Kerestely, M. Rotaru, P. Seling, A. Similea, M. Anghel, A. Velnicu, A. Daminescu

emoționant, Marius Țeicu a decis să-l omagieze pe Eugen Rotaru împreună cu soția acestuia, actrița Maria Rotaru, prin editarea, la casa de discuri Eurostar, a două albume reunind 41 din piesele de succes pe care este înscrisă semnătura lor comună.

Pe discurile acestea regăsim câteva din cele mai mari șlagăre ale unei colaborări care se întinde pe multe decenii, între care unele distinse cu premii importante. Evident că nu acesta a fost criteriul decisiv, dovadă că nu au fost incluse “Să cântăm azi omenirii”- Marina Voica și “Nimic nu poate învinge iubirea”-Corina Chiriac, cântece recompensate cu Marele premiu la Mamaia 1983, dar mi se pare firesc să precizăm în fiecare caz distincțiile respective, mai ales că mai toate se leagă și de ipostaza mea de prezentator, cu amintiri dragi și emoționante. În toamna lui 2018, la un mare concert caritabil în favoarea copiilor bolnavi, Corina Chiriac a ținut neapărat să includă în repertoriu piesa “Mama, doar mama” (Marele premiu la festivalul “Melodii 82”), stârnind o vie emoție în rândul auditoriului. Rare au fost ocaziile în care Țeicu să fi participat la vreun concurs și să nu fi urcat pe cea mai înaltă treaptă a podiumului de premiere. Așa s-au întâmplat lucrurile și la festivalul

Adrian Daminescu, Marius Țeicu

Regizorul și-a dorit-o în rolul Zânei Bune pe Angela Similea, care dă viață în coloana sonoră, între altele, neuitatului “Inimaginabil” (Poveștile au lumea lor), dar pe albumul pe care-l țineți acum în mână figurează alte două

secvențe muzicale din acest film de mare succes, "Ridică-ți ochii, privește cerul" (Aurelian Andreescu) și "Azi cerul pierde o stea" (Gabriel Dorobanțu). În film textele i-au aparținut lui Eugen Rotaru, iar cântecele au mai fost interpretate de Anda Călugăreanu, Mirabela Dauer, Ion Lucian, Iurie Darie, grupul 3T. Pe celălalt CD Țeicu - Rotaru, pe care vă sfătuiesc să-l cumpărați, găsiți o a treia secvență muzicală din "Rămășagul", cu un duet de vis M. Dauer - A. Andreescu. În 1988 Țeicu semnează muzica filmului "Zâmbet de soare", regizat de Elisabeta Bostan, premiat după un an la un alt mare festival, în Portugalia. Cântecele din banda sonoră, toate pe texte de Eugen Rotaru, sunt interpretate de Loredana Groza, Adrian Daminescu, Gabriel Dorobanțu, Ion Lucian, Ileana Stana Ionescu și Marius Țeicu.

Îmi închipui cât de greu i-a fost compozitorului să aleagă doar 21 de titluri și să lase deoparte alte zeci de piese cu aceiași interpreți, cum ar fi "E la modă sau nu e", "Să nu spui îmi pare rău", "Vreau adevărul să te pot iubi", "Singurătatea", "Numai pentru tine, viață!", "Dacă n-ai uitat de oameni", "Pentru noi nu poate fi alt cer", "De tine când mi-e dor", "Vino, vino, dragoste", "Strop de viață", "Trece vremea, trece și iubirea", "Cine crede în iubire" și multe altele, toate firește pe versurile aceluiași Eugen Rotaru. Dar cel mai persecutat și sacrificat este solistul... Marius Țeicu, inclus doar cu duetul "Nu uita", cântat de sute de ori în turneele întreprinse alături de Angela Similea. Pe de altă parte însă îl și înțeleg, pentru că nu putea renunța

(Corina Chiriac), "Te condamn, iubite!" (Silvia Dumitrescu), "Tu mi-ai adus fericirea" (Monica Anghel)...

Poate într-o bună zi va fi editată o integrală a colaborărilor Marius Țeicu-Eugen Rotaru, pentru că e păcat să nu fie gravate pe CD și piese pe care cei doi le-au elaborat cu aceeași seriozitate, cîntate de Alexandru Arșinel, Oana Sîrbu, Elena Cîrstea, Ramona Bădescu, Dana Bartzer, Silvia Chifiriuc, Trio Expres, Trison, Daniela Györfi, Denise Ștefănescu, Manuela Fedorca, Otilia Romea, Marius Dragomir, Mioara Feraru, Acvilina Severin, Alin Cibian, precum și mulți tineri soliști, fiindcă este cunoscut faptul

Aurelian Temișan

la adevărate "evergreen"-uri ale istoriei recente a muzicii noastre ușoare, cum sunt "Ești visul meu", "Îți voi cânta" (Mirabela Dauer), "Soarele apare iar" (Marina Voica), "Nu voi putea uita niciodată" (Angela Similea), "Nu poți trăi fără dor" (Loredana Groza), "Eu te iubesc de când te știu" (Aurelian Temișan), "Prin dragoste să nu treci fluierând"

că Marius Țeicu a avut drept studenți la o facultate de music-hall câteva din vedetele muzicii ușoare, iar în prezent conduce pe calea perfecționării, ca dascăl de canto, viitoare stele ale cântecului. Deocamdată însă să ne bucurăm de apariția acestui CD Eurostar - pagină nepieritoare de istorie a muzicii ușoare românești. O istorie care încă se scrie, Marius Țeicu fiind unul din profesori, atât la catedră, dar și în bancă, dascăl apropiat de copiii pe care-i pregătește pentru a călca pe urmele Angelei, Marinei, Mirabelei, Corinei, Loredanei, Monicăi...

Din cele peste o sută de titluri elaborate împreună cu textierul Eugen Rotaru, compozitorul Marius Țeicu a ales alte 20 pentru al doilea album dedicat memoriei bunului său prieten și colaborator. Conform tradiției, voi începe prin a aminti câteva din distincțiile majore cucerite de cântece de pe CD-ul de față. Astfel, la festivalul "Melodii '84" au fost recompensate cu Premiul I piesele "Voi cânta pentru mileniul III", cu Angela Similea, respectiv "Nu te enerva", cu Corina Chiriac (la secțiunea "Dans"). Uniunea Compozitorilor și Muzicologilor din România îi acordă premiul său pe anul 1985 pentru același "Voi cânta pentru mileniul III" (și iată, cântăm și acum, sănătoși să fim!), dar și pentru opereta "Examene, examene", pe un libret de Eugen Rotaru. Premiera acestui musical, care ulterior a fost

montat în toată țara, a avut loc la Teatrul de operetă "Ion Dacian" în anul 1985, în distribuția de atunci figurând, între alții, Bianca Ionescu, Simina Ivan, Liliana Pagu, Daniel Eufrosin, Marta Savciuc, Rodica Truică, Daniela Diaconescu, Laura Niculescu, Emil Spătaru, Dumitru Trandafir, Tiberiu Simionescu. Marea mândrie a compozitorului este, pe drept cuvânt, că spectacolul a fost inclus în programul Festivalului internațional "George

Oana Sârbu ("Dragostea-i de vină"), între care s-au strecurat doar Aurelian Andreescu (de care am amintit), Adrian Daminescu ("De ce-am pierdut iubirea ta") și... Marius Țeicu. De această dată protagonistul, care și-a dedicat sieși prima compoziție în 1974, este mai generos și a introdus trei dintre cele aproximativ 40 de piese proprii pe care le-a cântat. Este vorba de "Îți promit", "Stai, iubire!" și "Lumea știe despre dragostea noastră", deși mai puteau fi și altele, dar modestia și bunul-simț ale lui Marius sunt binecunoscute. Legat de postura de interpret, dar mai ales de aceea de prezentator cu har și de actor cu umor colosal, nu pot trece cu vederea un episod important din cariera mea. Am preluat de la Marius Țeicu ipostaza de prezentator al celebrului concurs al TVR, "Steaua fără nume", pe care l-am condus până la ultima ediție, transmisă în noiembrie 1989. Ei bine, niciodată nu puteam visa să-l egalez, fiindcă el era un adevărat showman și om-orchestra: cânta cu concurenții, compusese cortina muzicală a emisiunii, "A opta minune", se așeza la pian, ce mai, era sufletul petrecerii. Norocul meu că a decis să se ocupe mai mult de muzică, așa încât Titus Munteanu a apelat la mine...

Marius Țeicu, Paula Seling

Enescu"! De altfel, Țeicu a fost întotdeauna atras de musical (a semnat câteva care se joacă și astăzi cu același succes), înseși show-urile TV ale lui Titus Munteanu, în care el era compozitor, actor, cântăreț, profesor de canto putând fi asimilate acestui gen, unele din șlagărele sale cele mai cunoscute fiind lansate în acest context. Revenind la premii, la festivalul de la Mamaia 1986 a cucerit premiul I cu "O planetă a iubirii" (Mirabela Dauer). Și, trecuți în mileniul III, la Mamaia 1998 primește "doar" premiul II (foarte rar la el), pentru "Vreau să trăiesc" (Monica Anghel). Discul de față se încheie cu un savuros duet între Mirabela Dauer și Aurelian Andreescu. Melodia "Dac-ai ști cât te iubesc" face parte din coloana sonoră a filmului din 1984 "Rămășagul", scenariul (după basmul "Punguța cu doi bani" de Ion Creangă) și regia Ion Popescu Gopo, muzica Marius Țeicu, textele cântecelor Eugen Rotaru. Filmul a fost distins cu premiul III la Festivalul filmului pentru copii și tineret de la Chicago, SUA, în 1987, soliștii de muzică ușoară apărând numai în banda sonoră, doar Angela Similea având un rol principal, în chip de Zână Bună, și jucând alături de Florin Piersic, Draga Olteanu, Iurie Darie, Jorj Voicu, Radu Gheorghie.

Se înțelege, melomanii vor reasculta cu încântare marile șlagăre marca Țeicu, bună parte din ele interpretate de solista sa preferată, Angela Similea: "Viața merge iubind înainte", "Tubește-mă mereu", "Viața este mai frumoasă", "Nu voi plânge niciodată". Cum compozitorul a dedicat unele dintre cele mai frumoase partituri ale sale vocilor feminine, regăsim aici (sau, cei tineri, le vor descoperi) cântece minunate interpretate de Corina Chiriac ("Să nu spui îmi pare rău", "Vântule, dragule"), Mirabela Dauer ("Stai, nu pleca!"), Monica Anghel ("Eu te aștept, iubire!"), Loredana Groza ("Mă întreb ce să fac?", "Când iubești"),

doar pentru a jalona câteva secvențe esențiale din activitatea sa, deși și pe acestea cei din generația noastră și

Marius Țeicu, Monica Anghel

mai ales oamenii de muzică le cunosc. Marius Țeicu este un făuritor de șlagăre, de linii melodice memorabile, așa încât gata, lăsați cititul, și treceți la ascultarea melodiilor. Vă anunț, va fi un regal!

Octavian URSULESCU

„Prezidente”

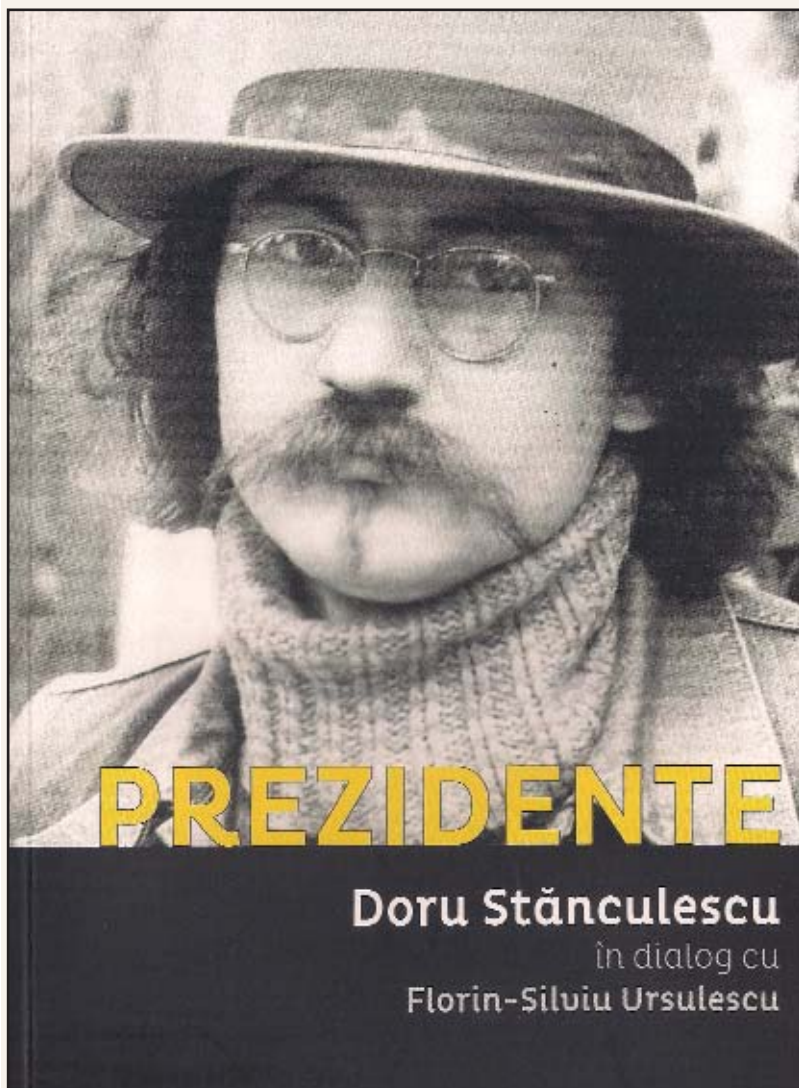
Ceva mai consistent (157 de pagini) decât unele volume similare apărute sub egida ambițioasei și originalei „Case de pariuri literare” (editor: un cristian), cel de față este subintitulat „Doru Stănculescu în dialog cu Florin-Silviu Ursulescu”, inaugurând „Seria FSU” (din cadrul „Colecției muzicale”), de care răspunde colegul nostru de redacție. Binecunoscut și respectat specialist în domeniul muzicii rock, Florin-Silviu Ursulescu se întoarce oarecum la izvoare, pentru că pe vremea studenției a organizat, împreună cu fratele său Octavian Ursulescu, la celebrul Club 303 al Politehniciei bucureștene, primul festival național folk din România. Sunt aproape 50 de ani de atunci, astăzi ni se pare ceva

este valabil pentru toți cei care au cunoscut, au trăit acei ani cu interdicții de tot felul, dar care, ocolite, au permis nașterea atâtor lucrări valoroase, care, iată, rezistă peste timp după atâtea decenii. Este valabil pentru genul folk în ansamblul său, situația fiind ca și cea din literatură, când „cărțile din sertar” s-au dovedit a fi, după 1990, departe de valoarea celor apărute când nu existau libertățile de exprimare de astăzi. „Operele de căpătâi” ale tuturor artiștilor folk importanți au fost lansate în anii 70 și 80 ai secolului trecut, ele constituind și astăzi osatura oricărui recital de gen. Este și cazul lui Doru Stănculescu (frate al interpretei Mihaela Mihai), creațiile sale „Ai, hai” sau „Fără petale” înscriindu-se la loc de cinste în orice „best of” al folk-ului nostru. Cartea este savuroasă prin prisma sincerității, adesea abrupte, a interlocutorului, nu o dată cu un limbaj frust, atunci

când sunt atinse subiecte legate de activitatea în cadrul Cenaclului „Flacăra” (poetul Adrian Păunescu fiind amintit mereu drept „Grasu”!), anii de liceu, de facultate (Arhitectură, în București), „stagiatura” în provincie, ciocnirile numeroase cu Miliția și Securitatea (în timpul Revoluției a fost închis la Jilava), implicarea în diverse proteste după 1990... Biografia lui Doru Stănculescu este colosală, subiect de roman, cu anii petrecuți la Paris, întreruperile de studii, iubirile, concertele, turneele, micile episoade bahice de pe vremuri (acum...s-a cumițit) și mai ales cu referirile la colegi și prieteni. Avem de-a face, din acest motiv, cu o radiografie incitantă a unei epoci și în egală măsură cu o dizertație despre istoricul muzicii folk românești, autorul, veritabil cunoscător, manifestând abilitatea de a-l provoca pe cel poreclit „Prezidente” și de a-l ghida în direcția de dialog dorită. Lectura este pasionantă și datorită umorului protagonistului, iar „autobiografia” semnată de însuși Doru Stănculescu în deschiderea cărții este edificatoare în acest sens. Dar să nu uităm că el a marcat, cu maximă...seriozitate, o serie de premiere: primul folkist care a apărut pe micul ecran, primul laureat al festivalului „Primăvara baladelor”, dar și al Marelui Premiu al Cenaclului „Flacăra”, primul folkist autor de muzică de film, dar și cel dintâi care a cântat pe scena Ateneului Român. Cartea include o galerie foto și o antologie de versuri, iar dacă avea atașat și un CD era minunat. Înafara colegilor de aceeași vârstă, îndeosebi muzicieni, care vor fi

oftat și adesea lăcrimat rememorându-și, practic, propria viață, volumul va interesa cu siguranță și pe cei mai tineri, care măcar așa (fiindcă la radio sau TV artiștii de valoare sunt parcă interziși...) pot cunoaște o epocă zbuțuită, dar fecundă prin prisma creației. Și mai ales pot afla cine sunt cei cărora le datorăm edificarea unui adevărat monument artistic al unei generații caracterizate prin curaj, nesupunere, frondă, speranță într-un viitor mai bun și mai liber și mai ales prin mult, mult talent. Suntem oare conștienți cât le datorăm?

Marius GHERMAN

floare la ureche, dar pe atunci era ceva temerar să înoți contra curentului, sfidând autoritățile vremii, când însuși termenul „folk” era demonizat. În acea perioadă s-au lansat vocile de aur al folk-ului nostru, Marcela Saftiu, Mircea Vintilă, Mircea Florian sau Doru Stănculescu, personalități rămase până astăzi, indiferent pe ce drum au apucat-o ulterior, muzical vorbind, și de consistența moștenirii lor artistice, adevărați corifei ai genului, la care ne vom raporta permanent. În prefața sa documentată, colaboratorul nostru Doru Ionescu mărturisește a fi citit cartea cu sufletul la gură, ceea ce

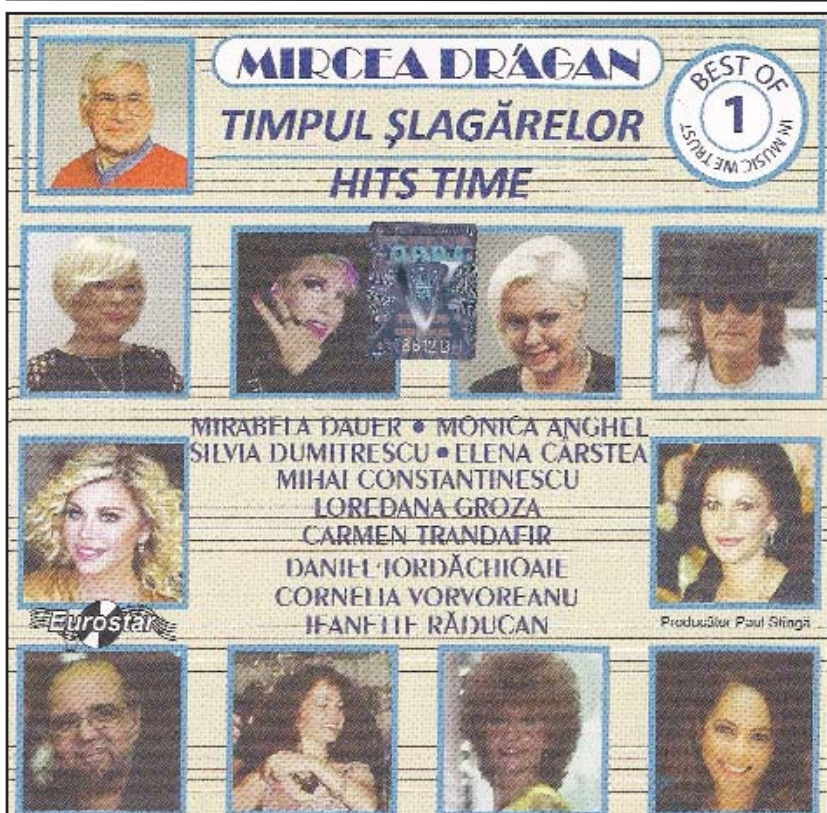
Mircea Drăgan, omul-orchestra

Da, chiar așa este, priviți caseta: pe albumul de față el este nu doar compozitorul celor 15 piese, dar și orchestrator, pianist, regizor muzical! Și încă, atunci când m-am referit la orchestră, n-am inclus aici și celebra formație Romanticii, pe care a condus-o și cu care a scris istorie în muzica noastră ușoară, pentru că aceasta face obiectul altui album Eurostar. Îl cunosc pe Mircea Drăgan de-o viață, am bătut țara împreună în turnee, câțiva ani mi-a fost director la Editura Muzicală, nemaivorbind că până de curând am fost și vecini de "mahala" (acum a trădat, s-a mutat!), cum glumim noi, Marian Nistor fiindu-ne alt coleg de cartier. Mai e nevoie să precizez de câte ori i-am prezentat creațiile, la festivalul de la Mamaia (unde juriile nu s-au prea omorât să-i includă piesele în palmares...), la "Șlagăre în devenire" sau la "Steaua fără nume", la diverse concursuri sau spectacole? Mama sa, Gina Teodorescu, care semnează versurile la trei piese de pe acest disc, locuia și ea în apropiere, ne vizitam. Așa încât atunci când Mircea "a trecut iar pe strada mea", ca în șlagărul de altădată, înmânându-mi materialul muzical pentru acest "Best of nr. 1", am parcurs lista și dintr-o dată mi s-au suprapus pe retină imagini ale "tinereții noastre revoluționare" în plan muzical, fiecare titlu rezonând aparte în memoria mea. Astfel, cum să pot uita participarea sa, încununată cu Premiul de popularitate, în mai 1985, la a 17-a ediție a concursului TV "Șlagăre în devenire", cu piesa "Azi vine primăvara" (Silvia și Mircea Dumitrescu)? Mă așteptam s-o găsec aici, dar cum să cuprinzi 16 ani de șlagăre în numai 54 de minute? Din primăvara aceluiași an datează "Născută pentru dans" (și chiar că Silvia este!), scrisă imediat după nașterea fiicei compozitorului, Mihaela. Tot în 1985 a fost cântată impecabil pe scena festivalului de la Mamaia de frumoasa, regretata solistă Cornelia Vorvoreanu melodia cu influențe jazz-rock "O rază de soare". De altfel soțul acesteia, Ilie Vorvoreanu, își face simțit talentul de chitarist la una din piesele albumului. Cum Mircea Drăgan, în fruntea formației sale, Romanticii, a întreprins numeroase turnee alături de Mirabela Dauer, a fost ocazia perfectă pentru a-i dedica acestei voci uluitoare câteva melodii ce au rămas adevărate bijuterii peste timp: "Să fiu cu tine" (piesă de linie, cu sonorități ample și armonii care susțin ideal incandescența glasului Mirabelei), "Doar tu vei fi", "Stai lângă fruntea mea", "Păcat că vremea...". Ultimele două merită câteva considerații aparte, pentru că ele se înscriu cu siguranță într-un Top 3 al creațiilor lui Drăgan. "Stai lângă fruntea mea" beneficiază de o orchestrație bogată, amplă, cu armonii cursive și sonorități grandioase, în manieră clasică Sanremo, și a fost laureată la ediția 1987 a concursului de la Mamaia. Iar "Păcat că vremea..." are o poveste halucinantă, ce confirmă cele afirmate mai sus, cum că Mircea Drăgan nu s-a numărat între favoriții juriilor. Compusă într-unul din

turneele cu Mirabela din primăvara lui 1986, a fost selecționată pentru concursul de Creație de la Mamaia, însă cu doar 3 săptămâni înainte de primul gong a fost eliminată, explicația sosită de la organizatori fiind că... "Nu se ridică la valoarea festivalului"! Mirabela și-a încheiat însă recitalul de la festival tocmai cu această piesă, fiind răsplătită la final cu aplauze furtunoase și ovații. A devenit rapid șlagăr și la începutul anului următor a intrat în palmares la festivalul "Melodii", alături de alte piese de succes ale anului! "De-aș fi o stea" a fost lansată la Concursul de muzică de dans pentru tineret de la Costinești și evidențiază, înafara vocii binecunoscute a Loredanei, sonorități mai rock, accentuate de intervențiile chitaristului Eugen Mihăescu. Aici se încheie recolta deceniului 9 al secolului și... mileniului trecut, o recoltă bogată în hit-uri. Din deceniul următor se detașează "Tu, numai tu", piesă aleasă și azi de tinerii aspiranți la gloria muzicii ușoare, la competițiile de gen. Mai mult, Monica Anghel are în repertoriul ei de concert un colaj cu refrenele unor mari

șlagăre ale muzicii de gen autohtone, nu neapărat lansate de ea, între care "Tu, numai tu" figurează la loc de cinste. Tot Monica Anghel, cu vocea ei impresionantă, a lansat un an mai târziu un sensibil cântec impregnat de lirism, "Hai să uităm". Înafara vedetelor genului, compozitorul a descoperit și încurajat numeroși tineri soliști, între care și Janette Răducan, prezentă pe acest disc cu "Hai, încearcă să mă cucerești!". Chiar și fără premiile meritate, creațiile purtând amprenta inconfundabilă a scriiturii muzicale a lui Drăgan au rămas în conștiința publicului. Este cazul pieselor "Nopti de foc", lansată de Carmen Trandafir pe scena concursului Radio-TV "3 din 10 pentru un show", și "Hai România!", finalistă la concursul de alegere a imnului echipei naționale de fotbal (între noi fie vorba, se cântă la meciuri imnul câștigător atunci?). Cred că s-a observat că am derulat lista melodiilor într-o ordine cronologică inversată, care ne permite să apreciem și cum a evoluat maniera componistică și de orchestrație a protagonistului. Până a ajunge să-și dea seama ce "jocuri" se fac la preselecțiile naționale pentru concursul Eurovision, Mircea Drăgan și-a încercat fără succes șansa, ceea ce nu înseamnă că lucrările respective n-ar fi meritat calificarea, dar... "așa-i în tenis"! În anul 2000 Elena Cîrstea și Silvia Dumitrescu au dat ce au avut mai bun, dar pentru Cîrstea (ce păcat că

specială. Pesemne însă că juriului nu i-a plăcut faptul că a fost cântat într-o limbă tot mai necunoscută, pe cale de dispariție la noi, limba... română, așa că nici "Te iubesc!" n-a acces în finală...

Mircea Drăgan a absolvit Conservatorul din București în 1969 și este membru al Uniunii Compozitorilor și Muzicologilor din România. De fiecare dată când îl întâlneam la Festivalul național al romanței "Crizantema de aur" de la Târgoviște, unde este membru în juriul de specialitate, sau la lansările casei de discuri Eurostar, la magazinul Muzica, îl tot băteam la cap să dea la iveală câteva discuri cu melodiile sale cele mai frumoase, după o carieră exemplară de aproape cinci decenii. Ultima oară, decisiv, l-am încolțit tot la Târgoviște, în octombrie 2018, chiar la standul Eurostar: "Mircea, nu era normal ca albumele tale să se afle aici, alături de cele ale colegilor Jolt Kerestely și Marius Țeicu?". După cum se vede, l-am convins!

Da, erau tare frumoase acele vremuri romantice, un "Timp al șlagărelor", care au făcut și fac parte din viața noastră, cu bune și cu rele, cu iubiri și despărțiri, satisfacții și dezamăgiri, bucurii și tristeți... Aceste 15 cântece au marcat definitiv o epocă, o epocă în care numele lui Mircea Drăgan figurează la loc de cinste.

Octavian URSULESCU

această solistă excepțională n-a ajuns niciodată în finala europeană!) n-a fost... "Finally", pentru că în anul următor Mircea Drăgan îi încredințează, la aceeași preselecție, un cântec liric, de mare melodicitate și cu o orchestrație

„Târgoviște, romanță nouă” (vol. 2)

Cu ocazia celei de-a 51-a ediții a festivalului național al romanței "Crizantema de aur" de la Târgoviște, casa de discuri Eurostar a lansat câteva albume extrem de bine primite, legate chiar de specificul manifestării. Între ele, cel de față, incluzând romanțe care au făcut carieră pe scena longevivei manifestări, interpretate de voci de frunte, la rândul lor legate trup și suflet de evenimentul dâmbovițean lansat în 1968. Este vorba de Gică Petrescu, Nicolae Nițescu, Ștefania Rareș, Ion și Ionuț Dolănescu, Matilda Pascal Cojocărița, Alina Mavrodin Vasiliu, Ion Ghițulescu, Mihaela Păsărin, George Rotaru, George Hazgan, Elena Toma, Iuliana Radu. Avem de-a face cu creații din ultimele decenii ale compozitorilor Henry Mălineanu, Aurel Giroveanu, Laurențiu Profeta, Paraschiv Oprea, Ioan Tomescu, Constantin Bardan. Un album ce nu trebuie să lipsească din colecția numeroșilor iubitori ai romanței.

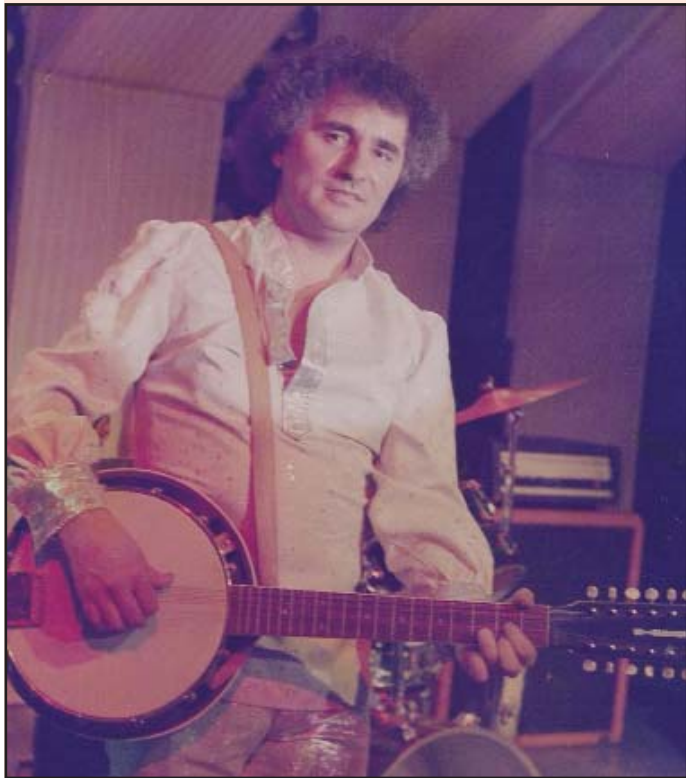
Alla: „Secretul meu”

Pe numele complet Alla Cebotari, actrița și cântăreața originară din Basarabia este numită "olteanca de peste Prut", deoarece de câteva decenii este legată de viața artistică din Craiova, unde joacă la un teatru și este și regizoare. Albumul de față, lansat de casa de discuri Eurostar în cadrul unui eveniment spectaculos la magazinul Muzica, ne dezvăluie și alte înzestrări ale protagonistei, între care cele de compozitoare (semnează 10 din cele 18 piese) și textieră. Câteva dintre acestea ("Dragoste, tu îmi dai viață", "Puternică femeie", "Secretul meu", "O blondă minunată", "Alla romantica") sunt potențiale șlagăre. Consistența discului este dată de inspirata apelare la melodii aparținând unor creatori basarabeni (Petre Aldea Teodorovici, Ion Enache, Mihai Dolgan), alăturate celebrelor lucrări ale lui Anton Pann, "Până când nu te iubeam" și "Leliță Seftița" și unei piese din repertoriul internațional. Blondă temperamentală și talentată, Alla nu putea rata ocazia de a include pe acest nou CD al său emblematica "Basarabie frumoasă", aplaudată la lansare, cu lacrimi în ochi de Viorica, fiica locuitoare în București a compozitorului Eugen Doga... (O. G.)

Unde sunt turneele de altădată?

Chiar așa, iată o întrebare la care ne străduim să găsim un răspuns încă din primii ani de după Revoluție, când apăruseră primele semne că spectatorii nu mai iau cu asalt sălile că înainte vreme. Și cu ce speranță așteptasem cu toții acea eliberare din chingile unor restricții care, ni se părea nouă, odată eliminate, nimic nu va mai sta în calea unei dezlănțuirii de energii, de ambele părți ale rampei. Pentru a fi clari, ne referim aici strict la concertele de muzică ușoară, cele care de fapt dominau peisajul genului, în

proporție de 90%, înainte de '89. Și îl dominau în mod categoric, adeseori asistând la două sau chiar trei (!) concerte în aceeași zi, în săli mari de sport, într-o localitate nu neapărat de prim ordin ca mărime, cu biletele epuizate cu mult timp înainte. Sau de stadioane cu zeci de mii de locuri ocupate, unde miliția era necesară pentru a face ordine și a stăvili marea de spectatori. Nu scriu toate acestea din auzite, pentru că le-am trăit, am fost acolo, deci vorbesc despre o realitate pe care am cunoscut-o nemijlocit. De unde a pornit picajul, încât astăzi destul de puțini sunt artiștii care se pot lauda că umplu sălile de spectacol cu bilete, uneori chiar scumpe? O prima cauză ar fi legată chiar de problema aceasta a biletelor de intrare: în condițiile în care oamenii aveau venituri mai mici, ei făceau totuși eforturi și puneau deoparte câțiva bănuți pentru bilete, discuri, fotografii. Dar au apărut spectacolele gratuite oferite de oficialități (de neconceput înainte vreme, când exista chiar autofinanțarea instituțiilor de cultură), la care participau cele mai mari vedete, așa încât de ce să mai bage omul

mâna în buzunar atunci când vede un afiș, fie el chiar atractiv? Apoi, pentru că ne referim, cum scriam, în primul rând la muzica ușoară, marginalizarea cvasi-totală a muzicii ușoare românești la radio și televiziune a dus la intrarea într-o umbră nedorită a artiștilor genului, dar și a melodiilor acestora. Ca o consecință, a început și decăderea festivalului de la Mamaia, care înainte vreme lansa șlagăre și soliști de valoare, au dispărut încet-încet, cam din același motiv, unele concursuri de muzică ușoară... De aici până la catalogarea marilor interpreți din "Generația de aur" drept "dinozauri", persiflarea acestora și a cântecelor lor n-a mai fost decât un pas, ajungându-se la situația tristă de azi, când aceștia evoluează și se întâlnesc cu fanii parcă în... ilegalitate! Și atunci cum să ne mai mire faptul că la festivalul internațional "Florin Bogardo" n-a venit să arunce o privire nici măcar un reprezentant al mass-media?!

Această poate prea lungă, dar necesară introducere mi-a fost prilejuită de lansarea, de către casa de discuri Eurostar, a două albume, Best 7 și Best 8, conținând 38, doar 38, din succesele formației Savoy. Din ce motiv? Foarte simplu: sala arhiplină de la etajul magazinului "Muzica", ca și faptul că toată lumea, în frunte cu cunoscutul solist Aurel Moga sau marele meloman Doru Chiriacescu, relua în cor, cu imensă bucurie, toate celebrele refrene ale lui Marian Nistor, mi-a adus aminte de fabuloasele turnee întreprinse de formația Savoy alături de toți corifeii muzicii ușoare românești, mai ales Angela Similea. Artiștii sunt la fel de valoroși, chiar dacă anii au mai trecut peste ei, melodiile sunt aceleași și la fel de frumoase, așa încât cum să nu-ți pui dureroasa întrebare: unde sunt, unde au dispărut turneele de altădată?

În cei 26 de ani de la înființare, Venera și Paul Stîngă au ridicat casa de discuri Eurostar pe primul loc în Topul firmelor de profil autohtone, în special datorită promovării intense a artiștilor români din aria muzicii ușoare, chiar dacă și jazz-ul, muzica populară sau cea clasică au la rândul lor suficiente prezențe în catalog. Este motivul pentru care, apreciind în cel mai înalt grad respectul pentru valorile românești, colaborez de ani buni cu Eurostar, semnând

prezentări în "booklet"-ul din casetă și participând la lansări, conștient că un material nu ajunge să fie valoros, ci

trebuie să fie și promovat. Așa încât atunci când mi-au propus să scriu câteva rânduri despre Marian Nistor și Savoy am exclamat, încântat: "Cum, tocmai despre ei, cu care am împărțit scena, platourile TV, studiourile radio un deceniu, în turnee grandioase, în țară și peste hotare?". Așa că aștern rânduri din inimă pentru două albume, care în cronologia lui Marian Nistor se cheamă "Best 7" și "Best 8", deci cele mai îndrăgite cântece din "cei mai frumoși ani" ai noștri și ai muzicii ușoare românești...

Să nu credeți cumva că e vorba aici doar de nostalgie, dar cum să nu privim în urmă cu duioșie când ne amintim de turneele care durau și câte o lună, neîntrerupt (eram "copiii hotelurilor!"), cu câte două sau chiar trei (!) spectacole pe zi, lumea bătându-se literalmente pe bilete și nu o dată spărgându-se geamurile sălilor de spectacol, adesea "polivalente", de sport, cele mai mari din localitățile respective? După consistentul recital propriu, cu titluri care se regăsesc și pe albumul de față, formația Savoy acompania cele mai mari vedete ale genului, "rețeta" succesului fiind absolut garantată: Angela Similea (căreia Marian îi spunea "Regina Savoy-lor"), Mirabela Dauer,

Corina Chiriac, Marina Voica, Dan Spătaru, Cornel Constantiniu, pentru a ne referi doar la câteva nume, cu toți cei de mai sus Savoy întreprinzând și turnee de mare succes peste hotare. Anecdotic, îmi amintesc că la un moment dat m-au invitat și pe mine alături de ei într-un turneu în Bulgaria, trupa fiind alcătuită, între alții, din Angela Similea, Savoy, Victor Socaciu. Cum în spectacolele din țară, atunci când n-aveam în distribuție un actor comic, îmi revenea mie sarcina de a descreți frunțile spectatorilor, adoptasem soluția de a solicita bilețele din sală, cărora le răspundeam, atât cât mă pricepeam, cu un anume haz. Dar ce să fac eu, ca moderator, într-o țară cu o limbă necunoscută, chiar dacă eram cu toții în acea perioadă cu ochii (și urechile, normal) pe postul TV bulgăresc? Înafară de "Noapte bună" nu mai știam nimic, deși mă descurcam cât de cât cu limba rusă, învățată în școală, dar bulgara era totuși altceva. La care Marian Nistor, vecinul meu de "mahala" (mă apelează "torinezul", nu știu de unde, deși pe vremea aceea, neavând viză pentru Occident, nici nu visam să ajung în Italia, iar cu Juventus Torino încă nu simpatizam!), vine cu ideea, credeam noi, salvatoare: să-mi

traducă cineva în bulgară prezentările și așa-zisele bilețele (chiar dacă era clar că aici nu avea să-mi trimită nimeni!) și răspunsuri. Zis și făcut, găsesc cu greu pe cineva specialist (credeam eu!) în bulgară și mă prezint cu paginile dactilografiate pe mașina mea de scris Consul ce avea să-mi fie furată peste un an la Măcin, din fața casei organizatorului local Kiazim. "Bulgarul" meu era o persoană în vârstă, probabil vorbea o limbă arhaică, dar cum să bănuiesc asta? Mi-a tradus, am memorat totul și iată-mă la microfon, pe scena din Sofia. Depăn eu, mândru de mine, câteva fraze la care opinam că spectatorii ar fi trebuit să se prăpădească de râs, ținându-se de burtă, dar stupoare: se uitau fix la mine, fără să li se clintească nici un mușchi pe față. Ei, îmi zic, probabil așteaptă poanta finală ca să se tăvălească pe jos, dar...nici un rictus, nici măcar un zâmbet încurajator! Cu sudori reci pe față, am reușit să mai apar de câteva ori pe scenă, între recitaluri, cu același rezultat crunt. După spectacol, l-am abordat pe ghid și acesta, încurcat, m-a întrebat ce am vrut să spun. I-am recitat, fonetic firește, creația mea epocală, la care omul, jenat, îmi spune: "În ce limbă vorbiți?". Drept care i-am trimis calde urări "translatorului" meu și am sărbătorit împreună cu cei de la Savoy succesul (real, dar nelegat nicidecum de mine, poate doar fiindcă eram înalt, chipeș și elegant!) concertului, cu licori bulgărești din care am adus și acasă o cantitate bunicică!

Marian Nistor reprezintă de fapt, el însuși, brand-ul Savoy, este o marcă înregistrată, compozitor al tuturor pieselor, front-man, chitarist, vocalist și nu o dată interpret la nai, instrument studiat la Liceul de muzică din Capitală. Turneele noastre de maxim succes au avut loc tocmai în perioada de lipsuri și privațiuni: restaurantele se închideau la ora 22, mult înainte ca noi să ajungem la hotel, așa încât ne adunam într-o cameră, de cele mai multe ori a lui Marian, fiecare aducând în sacoașă proviziile puse deoparte pentru aceste seri-nopți de taină, socializare, cântece, glume: celebrul și nelipsitul paté de ficat, ceva brânză sau cașcaval, vin sau bere, ceapă, evident pâine și râvnita cutie de Ness, multe din cele de mai sus cumpărate prin comune, în celebrele "grote ale lui Sesam" din rețeaua Universal Coop. Dar ce mai contează, atunci când ești tânăr? Momentul cel mai așteptat era când Marian Nistor lua chitara și, în față cu volumele de poezii care nu-l părăseau, începea să ne cânte. Așa am ascultat, în premieră, multe din cântecele de pe acest album, toate trădând dragostea lui nemăsurată pentru poezie, după cum puteți constata. Piesa titulară, "Mulțumesc, iubită mamă!", șlagăr uriaș și tulburător, se înscrie în lista numeroaselor melodii scrise de Marian pe versurile bunului prieten, poetul Corneliu Vadim Tudor. Dar sînt pe albumul de față numeroase piese intrate în patrimoniul de aur al genului, cum ar fi "Iertările" (cântată și de Gabriel Dorobanțu în recitalurile sale), "Adio, pică frunza...", "Noapte de mai", "Frunza mea albastră", "Luntrea", "Ultimul romantic", "Într-un sat de pescari", "Domnișoară, domnișoară". Despre aceasta din urmă presa vremii scria că a fost difuzată la BBC și în emisiuni muzicale în Suedia, deci audiența muzicii Savoy depășise granițele țării. Știința alegerii celor mai potrivite versuri se îmbină în cele 17 piese proprii cu melodicitatea aparte, așa cum și cele două piese adaptate după ABBA ("Arrival") și Ion Aldea Teodorovici (titlul original este "Ca prima oară") se potrivesc perfect stilului Savoy, fiind cântate mereu în spectacole. Soția muzicianului, Dorina Paraschiv Nistor, îl

însoțește cu vocea sa frumoasă în câteva secvențe, așa cum nu lipsește din "banda sonoră" foarte valorosul și regretatul instrumentist de jazz Alin Constanțiu, integrat în show-urile scenice din ultimii ani de activitate.

Albumul "Mulțumesc, iubită mamă!" reprezintă nu doar 55 de ani de carieră a unui muzician complex și foarte talentat, Marian Nistor, ci și o pagină vie de istorie a muzicii noastre ușoare. Editând acest CD, casa de discuri Eurostar restituie o parte din cele mai frumoase amintiri tuturor melomanilor, indiferent de vârstă, pentru că muzica bună, adevărată nu ține de nostalgie, ci de valorile trainice ale tradițiilor și ale unei culturi românești în care nu încetăm să credem, cu toate că se încearcă din toate puterile să ni se impună păguboasa "globalizare"...

Cel de-al optulea album din seria "Best off" concepută de Marian Nistor - Savoy poartă titlul "Pe lumea asta tu ești un inel", fiind închinat celor 35 de ani de activitate muzicală a soției compozitorului, Dorina Paraschiv Nistor, bună parte din ei petrecuți împreună - în viață, pe scenă, în studiourile de înregistrare. Suntem vecini, îi văd adesea ținându-se de mână, cu celebrele bentițe pe frunte, pereche minunată, ce nu ține seama de comentariile răutăcioase ale unora: sunt doi artiști talentați care se iubesc la nebunie, în rest nimic nu mai contează. Noi, românii, avem defectul acesta, ne preocupăm mai mult ce fac alții decât propria noastră viață...

Discul de față include 18 compoziții ale lui Marian Nistor, plus o prelucrare a acestuia după un colind maramureșean ("Ce frumos e omul", versuri Adrian Păunescu). Cum Dorina Paraschiv Nistor a fost, înainte de a-și uni destinul cu al lui Marian, o cunoscută interpretă de muzică populară, nota generală a câtorva creații este cea folclorică, cu irizări mai mult sau mai puțin discrete sau chiar apelând la foarte vechi partituri descoperite în colecții de folclor, cum este "Cântec haiducesc". Absolvent, cu profesori iluștri, al clasei de nai de la liceul de muzică din București, compozitorul se mișcă cu lejeritate pe acest teren muzical, dăruindu-ne câteva autentice bijuterii. În rest, însă, regăsim câteva din marile șlagăre de muzică ușoară Savoy, cum ar fi "Nostalgie" sau "Pădurea fermecată", toate cântecele purtând amprenta dragostei pentru poezie a lui Marian Nistor, maniera sa componistică și interpretativă, îndeosebi atunci când se acompaniază cu chitara, fiind foarte apropiată de muzica folk. Versuri de Mihai Eminescu, Grigore Vieru, Corneliu Vadim Tudor, Mihai Codreanu, Demostena Botez, Eugen Frunză, Ion Lotreanu, Mihai Saulescu, Dumitru Neculuță, George Bănuță, Corneliu Șerban, precum și ale compozitorului însuși își găsesc o tălmăcire minunată, inclusiv în îngemănarea glasurilor interpreților, Dorina Paraschiv Nistor avându-l și aici alături pe bărbatul vieții ei. Superbă și tulburătoare melodia "Fă-mă, Doamne, o lacrimă!", pe versurile lui Corneliu Vadim Tudor, cunoscută și datorită procesului (câștigat, firește) pe care compozitorul și poetul au fost nevoiți să-l intenteze unor soliști de manele care alteraseră și muzica, și versurile, însușindu-și creația și nerecunoscând paternitatea autorilor. "Balada izvorului", "Povestea lui Păcală", "Vino lângă mine", "Mesagerul dragostei", "Măicuța mea de dor" sunt alte câteva titluri foarte îndrăgite de marele public, în ciuda marginalizării totale, la posturile de radio și de televiziune, inclusiv cele publice, a muzicii ușoare românești, de parcă am trăi în altă țară! Încercați un exercițiu de memorie: când și unde ați

ascultat frumoasele melodii de pe discul de față? Sau când ați avut ocazia să ascultați muzica Marian Nistor și Savoy, așa cum ar fi normal? Dar mai este ceva normal în domeniul culturii, la noi, cu negarea sau umilirea valorilor autentice? La 55 de ani de activitate prodigioasă mi se părea firesc ca Marian Nistor să fie asaltat cu ordine, medalii, distincții, titluri...

De Marian mă leagă și pasiunea pentru sport, mai ales pentru fotbal, deși n-o să-l iert niciodată că n-a scris un imn pentru echipa mea de suflet (defunctă, din păcate...), Progresul București, devenită F.C. Național! Alături de mama mea, în tribună, n-am lipsit de la nici un meci de pe stadionul din Cotroceni, părăsit azi grație BNR... De fapt este vorba de un trio (ar fi cazul să ne gândim la un grup vocal!), întregit de reputatul compozitor Jolt Kerestely: când unul dintre noi trei ratează o transmisiune sau vrea să știe un rezultat, îi sună pe ceilalți doi, cel mai vulcanic, mai ales

când e vorba de handbal feminin, tenis de câmp, box sau fotbal, fiind "Joly", în delir atunci când CSM București triumfă la... Budapesta (ia vezi, Joly, o încurci cu UDMR-ul!)! Drept care nu trebuie să ne mire că bună parte din melodiile Savoy sunt înregistrate în studioul Midi Sound de pe Calea Floreasca, la pupitru fiind Jolt și Andrei Kerestely. Iar celelalte l-au avut ca regizor muzical pe un alt colaborator tradițional, compozitorul Mircea Drăgan, în studioul său Drăgan Music, chiar dacă fostul nostru vecin a trădat "mahalaua", cum o alintăm noi, și s-a mutat mai la aer curat, la margine de București...

Cum acesta este un album de tip "best" purtând numărul 8, vă puteți da seama că doar până acum Marian Nistor a "arhivat" spre 200 din creațiile sale, o fonotecă de aur identificându-se cu perioada de maximă înflorire a muzicii ușoare românești, cu șlagăre ce se cântă și se fredonează și astăzi... Vor reuși oare cei de azi aceeași performanță? Le-o dorim din toată inima!

Octavian URSULESCU

“Trofeul tinereții”, la borna 52

Neabătut, din 1968 (!) încoace, fără întrerupere, primul sfârșit de săptămână (pe atunci nu i se spunea week-end, foloseam încă limba strămoșească!) din luna august este rezervat Festivalului național de muzică ușoară “Trofeul tinereții” de la Amara, județul Ialomița. Ceea ce la început a fost o timidă încercare de a organiza un concurs județean în celebra “stațiune balneo-climaterică” s-a transformat rapid într-unul inter-județean, cum se spunea pe atunci (doar “Cântarea

51 de ani, în care cel de la Mamaia s-a întrerupt în urmă cu ceva vreme pentru a doua oară în existența sa (înființat în 1963, prima pauză a fost între 1976-1983), în care Festivalul internațional “Dan Spătaru” de la Medgidia a fost desființat pentru că nu l-a mai vrut, pur și simplu, noul primar, este un miracol să avem un eveniment de o asemenea amploare desfășurat fără încetare din 1968. Jos pălăria în fața admirabilelor autorități locale, care-și pot da mâna în această carte de aur a manifestărilor muzicale cu cele de la Târgoviște (în octombrie va avea loc a 52-a ediție a Festivalului național al romanței “Crizantema de aur”) sau Brăila, care a găzduit anul acesta a 15-a ediție, de asemenea fără nici o pauză, a Festivalului internațional de muzică ușoară “George Grigoriu”. Observați că nu este vorba aici nici de București, nici de Iași, Constanța, Cluj-Napoca, Sibiu, Bacău, Timișoara, Ploiești, Oradea sau alte metropole, care după cum se vede nu se omoară cu promovarea muzicii autohtone, având probabil alte priorități... europene. În schimb, în micuțul oraș ialomițean Amara, primarul Ion Măiță și-a alcătuit o echipă puțin numeroasă, dar inimoasă, cu care continuă, cu sprijinul Consiliului județean, tradiția începută în 1968, ridicând-o la nivelul exigențelor internaționale, pe toate planurile. Epoca de pionierat a fost evocată, pentru ultima oară, doar de bătrâna Grădină-Cinemascop, dar și ea va

României” era manifestare “națională”), și apoi în cea mai puternică înfruntare de talente din țară, după festivalul de la Mamaia, pe care nu o dată l-a și depășit. Cum concursul de pe litoral era programat îndeobște la sfârșit de august (acum ni se anunță ceva nebulos în septembrie 2019, chipurile... reluarea festivalului de la Mamaia!), la Amara avea loc o ultimă repetiție, cu concurenți și juriu adesea la un nivel superior. Acum, că sărbătoarea de la Mamaia a fost îngropată de organizatori și “producători” fără nici o legătură cu fenomenul (și, după ceața deasă ce învăluie proiectul, așa pare să fie și acum la... reluare), “Trofeul tinereții” a rămas singura și de departe cea mai serioasă și puternică manifestare estivală de muzică ușoară românească, nu numai cea mai longevivă, dovedindu-și din plin superioritatea și la această a 52-a ediție. Da, ați citit bine, într-o Românie în care festivalul internațional “Cerbul de aur” de la Brașov abia atinge ediția cu nr. 19 în

intra în istorie, urmând ca pe locul ei să se edifice o alta, modernă, cu 1500 de locuri, acoperită, planurile fiind înfățișate publicului la intrarea în sală. De fapt, “legenda

Ion Măiță și câștigătorul Gabriel Căndea

și istoria” festivalului de la Amara, evocate într-o carte editată de Primăria din Amara în urmă cu 2 ani, sunt expuse publicului chiar pe acest culoar de acces, unde pe lângă planurile extinse ale viitoarei incinte pot fi admirate

prezentatoarea Alina Ionescu), și firește al experimentatului producător Ștefan Stănescu, rodat la multe ediții ale festivalurilor de la Amara sau Brăila. Transmisiile TV au beneficiat din plin de dotările tehnice

- scenă, sunet, lumini - puse la dispoziție de firma Stage Expert (coordonator Claudiu Ionescu). Dar, cum se spune, toate acestea n-ar fi existat fără impecabilii organizatori: Consiliul județean Ialomița (președinte Victor Moraru), Consiliul local Amara (cu un nou vice-primar, Ionuț Mihai), Centrul cultural UNESCO “Ionel Perlea” (directoare Clementina Tudor), Centrul județean pentru conservarea și promovarea culturii tradiționale Ialomița (director: preot Cătălin Stanciu).

diploma de excelență acordată de revista “Actualitatea Muzicală”, alături de fotografii ale compozitorilor și interpreților care au făcut gloria Amarei în acest răstimp. Și tot în acest spațiu au fost propuse publicului, în cadrul unei lansări, de către editura ProUniversitaria, cărțile “Marina Voica, drum spre legendă” (apărută și cu implicarea omului de afaceri Mitru Crișan din Slobozia), “Titus Munteanu, un lord al micului ecran”, “Zăpezile copilăriei” (autobiografie

“Trofeul tinereții” este cu adevărat un festival național: din zecile de candidați veniți la București la preselecția de la Radio au fost reținuți doar 12 (dacă în viitor se va reveni la durata de 3 zile numărul lor, evident, va crește), alături de tradiționalii concurenți din Muntenia și Moldova fiind acum și finaliști din județele Bistrița-Năsăud, Hunedoara și Maramureș. Cei din acest din urmă județ au prins curaj după victoria de anul trecut a talentatului solist de 17 ani din Vălenii-Șomcutei, Andrei Petruș, care “și-a apărut cu succes titlul”, cum se spune în sport, oferind un aplaudat micro-recital incluzând piesele “Tu nu vezi cerul” de Andrei Tudor, “Dă-mi viață

Cornel Constantiniu), intenționându-se ca la ediția viitoare să fie amenajat și un stand cu discuri, nemaivorbind că fiecărui spectator i s-a oferit gratuit la intrare un breloc cu însemnele festivalului și excelenta “foaie” a festivalului, tipărită în două ediții distincte, pentru fiecare seară de concurs - o publicație de 4 pagini conținând toate informațiile referitoare la eveniment. Între ele, acelea legate de cei 23 de sponsori (între care cei principali - Oyl Holding și hotel Evergreen, dar și Teletext-Lactate Miami sau Madotex, pentru vestimentațiile prezentatorului) și de partenerii

media - Radio România, “Actualitatea Muzicală”, “Ultima oră”. Dacă, așa cum au declarat la unison toți cei prezenți, a fost o ediție superlativă în ceea ce privește transmisiile TV, meritul indiscutabil este al coproducătorului, Societatea Română de Televiziune, cu transmisii superbe în direct pe TVR2 (reprezentată de

tot ce ai” de Nicolae Caragia (cu care a triumfat în 2018), cărora le-a adăugat, în primă audiție, “Când ești cu mine”, a compozitorului băimărean Călin Ionce. Faptul că însăși intrarea în finala de la Amara constituie un succes notabil este dat de mai multe aspecte, tinerii concurenți fiind atrași de premiile consistente, precum și de calitatea

profesională a juriului, ale cărui exigență și corectitudine au fost probate de fiecare dată: Titus Andrei, președinte (înlocuindu-l în această ipostază la actuala ediție pe Horia Moculescu), Andreea Andrei, Viorel Gavrilă, Adrian Romcescu, Larisa Mihai. Dar mai presus de toate garanția unei evoluții cu care să poată apărea cu fruntea sus pe

Adrian Romcescu, Ionel Tudor

micul ecran a fost dată finaliștilor de acompaniamentul celei mai valoroase formații din țară, aflate la ultima repetiție înainte de "Cerbul de aur". Excepționali dirijori și orchestratori, compozitorii Ionel Tudor și Andrei Tudor au avut sub "bagheta" lor, firește, mai puțini instrumentiști ca la Brașov, dar aceștia au fost ca de obicei unul și unul: Daniel Bouroșu și Liviu Negru (chitare), Dan Marin Ioniță (saxofon, percuție), Laurențiu Zmău (baterie), Eugen Tegu (chitară bas), Daniel Pirici (percuție, chitară bas). Iar echipa care i-a secundat a fost și ea la înălțime - compozitorul și regizorul muzical Liviu Elekeș, Octavian Chițu, Romeo Balaban, Marius Văduva.

A fost o ediție puternică, dar mai ales cu un echilibru pronunțat la vârf, forma de moment și repertoriul jucând în final rolul decisiv. Derulând palmaresul în ordine inversă, descoperim pe ultima poziție a ierarhiei ce include 7 laureați pe studenta (anul III, jazz) la UNMB Camelia Trifoi, 21 de ani, din jud. Maramureș. Tot cu o mențiune a fost distins inginerul ploieștean de 23 de ani Alexandru Ovidiu Cucu. Nici câștigătoarea Premiului de popularitate (care ar trebui să figureze în regulament la toate concursurile de gen, căci nu putem nesocoti votul publicului) nu dobândise anterior cine știe ce distincții,

dar aici Alina Nădrag din Slobozia, 16 ani și jumătate, a intrat în posesia mult-râvnitului premiu alegând inspirat vechiul șlagăr al lui Aurel Giroveanu, pe versuri de Tudor Mușatescu, "După noapte vine zi". Din acest moment au intrat în arenă concurenții cu antecedente serioase, ceea ce s-a simțit din plin. În ciuda vârstei, doar 17 ani și jumătate, Catinca Popa din București are în CV câteva diplome de excelență, cărora le-a adăugat acum mult mai strălucitorul premiu III la Amara; și în cazul ei a funcționat aplecarea către "tezaurul" genului, mai precis "Of, inimioară!" de Edmond Deda, versuri Harry Negrin. A treia distincție din palmares acordată de Oyl Holding, este vorba de premiul II, a răsplătit talentul muzical de excepție al localnicei Eleonora Maria Filipoiu, mezina competiției (16 ani și... 3 luni), elevă (pian, flaut) la Liceul de arte "Ionel Perlea" din Slobozia. Opinăm că, după Trofeele câștigate la festivalurile "Radu Șerban" (Caracal), "Florin Bogardo" (București) și premiul II la cel internațional "George Grigoriu" (Brăila), ea putea urca mai sus în palmares, însă piesa lui Florentin Delmar nu i-a pus în valoare înzestrările, atât de plenar evidențiate în "Ană, zorile se varsă...". În schimb, fostul laureat la concursuri pentru copii și component al trupei Maxim, Iulian Selea, 20, din Pitești, a fost mai inspirat în alegerea repertoriului, juriul apreciind versiunea conferită de el piesei "Septembrie, luni" de Cristian Crețu și acordându-i premiul I, înmănat de președintele Victor Moraru, fost ani buni primar la Amara. Cu un gest care-i onorează, organizatorii au oferit flori și cadouri de la sponsorul "Tris Company" tuturor celor 12 finaliști, ei fiind apoi grupați "la umbra nucului bătrân" (sperăm ca nu cumva să fie tăiat când se va construi noua arenă!), în "camera (de fapt curtea!) verde", unde așteptau cu inima bătându-le tare anunțurile de pe scenă. Când la microfon a venit

primarul Ion Măiță, pentru a anunța Trofeul, în acest refugiu al emoțiilor maxime mai erau 6 soliști. Dânsul a reamintit sintagma, atât de adevărată, "Amara, capitală a muzicii ușoare românești", după care a anunțat, în uralele și ovațiile spectatorilor și mai ales ale spectatoarelor, mai numeroase, ca de fiecare dată, numele lui Gabriel Căndea.

Ne-am referit la spectatoarele pentru că a fost indiscutabil o ediție în care, mai rar se întâmplă asta, au dominat

au mai avut în primul rând Karina Todoreanu din Botoșani, dar și Lavinia Angheluță din Bârlad sau Ana-Maria Pița din jud. Neamț (acestea i se putea inventa și un titlu de "Miss"!). Între compozitorii ale căror piese au fost alese de finaliști îi mai notăm pe Ion Vasilescu, Vasile Veselovski, Laurențiu Profeta, Șerban Georgescu, George Natsis, Viorel Gavrilă, Adrian Romcescu, Andrei Tudor, Dan Dimitriu, Laurențiu Cazan, Bogdan Cristinoiu, Adrian Cristescu, Cornel Ilie, deci o varietate stilistică absolut grăitoare.

Paula Seling

băieții, triumfători, reamintim, și anul trecut. Dar, dincolo de acest aspect, victoria lui Căndea, 26 de ani, din Orăștie, jud. Hunedoara, a fost indiscutabilă și necontestabilă, confirmând palmaresul său anterior: premiul 3 tot la Amara, în 2017, trofee cucerite la Deva și Corabia, dar și prezența în grupul vocal masculin Dreamwalkers, locul 4 în finala Eurovision din 2015, cu o compoziție a lui Cristian Faur. Cu glasul său frumos timbrat, învingătorul a pus în valoare melodiile "Prefă-te, inimă, în stea" de George Nicolescu și șlagărul celor de la Holograf, "Dacă noi ne iubim". Într-o postare

Nora Filipoiu

pe o rețea de socializare, la final, Adrian Romcescu a scris: "Dintre cei 12 tineri care au trecut preselecția, cel puțin 8 au fost de o valoare vocală și artistică deosebită. Noi i-am desemnat, publicul i-a aplaudat, iar organizatorii le-au creat un cadru de excepție. Peste toate, formația Ionel Tudor a muncit cu ei într-un mod absolut profesionist. De acum laureații sunt în mâinile "industriei muzicale" (posturi de radio, TV, case de producție), care are alte criterii de valoare, asta fiind situația "industriei muzicale" de profil din România!". Apreciem ghilimelele, căci numai industrie muzicală nu se poate numi ce avem noi, dar în egală măsură reținem cifra de opt remarcăți. O evoluție care le-ar fi dat dreptul la intrarea în palmares

Cele patru recitaluri au adus în fața publicului o autentică vedetă a muzicii ușoare, Paula Seling, impecabilă alături de formația Ionel Tudor, chiar dacă în acea sâmbătă ploioasă n-a ocolit melodiile "La radio se anunță ploi" și "Ploaie în luna lui Marte"! Aureolată cu cele mai importante trofee (Mamaia, Cerbul de aur), cu locul 3 la Eurovision, a cântat în toată lumea, alături de artiști celebri. Pianistă și compozitoare, ea este membră a Uniunii Compozitorilor și Muzicologilor din România, încântând cu un recital care ar cam trebui să dea linia unui festival DE MUZICĂ UȘOARĂ, așa cum inspirat spunea într-un interviu președintele Victor Moraru. Randi (Andrei Ștefan Ropcea), fostul component, alături de Marius Moga, al trupei Morandi, a cules aplauze susținute cu hit-urile sale, reluate de întreaga sală, între care "Până vara

Vunk

viitoare”, „Prietenă ta”, „Ochii ăia verzi”, „Visător” și, inspirat, a avut și „întăriri” vocale, între care pe tânărul Edward Sanda, cunoscut pentru piesa de succes „Doar pe a ta” (duet cu Ioana Ignat). Feli (Felicia Donose, originară din Sebeș) a parcurs la rândul ei cele câteva titluri de succes, dintre care cel mai cunoscut rămâne pentru mulți „Creioana colorate”, dar, paradoxal, n-a cântat „Constantine, Constantine”, atât de așteptat de public. Deși sosiți direct de la Timișoara, după un drum obositor, membrii formației Vunk și-au onorat cartea de vizită, „la cârmă” cu un Cornel Ilie plin de vervă și umor. Vunk a sărbătorit pe scena de la Amara 25 de ani de la înființare,

tavan”, „Numai la doi”, „1000”, „Regele șoselelor”, „Vreau o țară ca afară”, „Așa, și?”, „Fă-mi cu mâna” și inevitabilul „Pleacă”. Revenim însă cu sugestia noastră legată de specificul manifestării, ce se regăsește atât în titulatură, cât și în repertoriul de concurs, și anume ca unul din cele două recitaluri din fiecare seară să fie al unei mari vedete a muzicii ușoare, cel de-al doilea putând fi, desigur, dance sau rock. Hai să ne gândim cât de inspirat ar fi fost un recital al Marinei Voica, care ar fi putut acorda și autografe pe cartea despre viața și cariera ei, sau un altul al Corinei Chiriac, de asemenea cu lansarea propriei cărți, cum s-a întâmplat la Brăila. Aceste vedete pot fi la

Alina Ionescu, V. Gavrilă, Cătinca Popa

cu zeci de succese, 10 albume, campanii generoase și mai ales refrene care au răsunat din 2000 de piepturi împreună cu cei de pe scenă: „Prăjitura cu jeleu”, „Artificii pe

dispoziția publicului (nu mai există librării, magazine de discuri...) și cu cele mai recente apariții discografice ale lor, de la casa de discuri Eurostar. Nu mai zic de un show al lui Paul Surugiu Fuego, campion al audienței, care n-a fost niciodată la Amara! Sau Mirabela Dauer, Marina Florea, Anastasia Lazariuc, Sanda Ladoși, Gabriel Dorobanțu, Silvia Dumitrescu, Cătălin Crișan, Ovidiu Komornyik și mulți alți reprezentanți ai „generației de aur” a muzicii ușoare românești, pe care să-i cinstim cum se cuvine ACUM, mai ales că bună parte din public, la Amara, este trecută de o anumită vârstă: cei tineri au tot timpul să dovedească, dacă este cazul, că vor rămâne în istoria genului asemeni acestora...Prea a fost totul perfect și la ediția actuală a festivalului, se cuvenea și o mică sugestie la final! Însă, concluzionând, părerea comentatorilor este probabil mai puțin importantă decât a miilor de spectatori care în prima seară au înfruntat ploaia și nu și-au părăsit locurile până la ora 1 noaptea. Același public care la Gala laureaților a ovaționat în picioare la anunțarea câștigătorului: asta înseamnă notă maximă pentru organizatori. Subscriem.

Octavian URSULESCU

sugestive dedicate protagonistei, între care și o grăitoare auto-profesiune de credință. Încă o realizare Eurostar ce se înscrie în "arhiva de aur" a muzicii ușoare românești.

Alesis: „De pahar, de dulce-amar”

Înafara tradiționalelor lansări de la magazinul Muzica, în ultima vreme Sala de Marmoră, de la Cercul Militar Național, cu eleganța sa rafinată, a găzduit câteva evenimente muzicale de amploare. Este și cazul aceluia în cadrul căruia Alina și Romeo Negoiasă au lansat două noi albume, cel de față incluzând cântece de petrecere și lucrări cu tentă folclorică, toate cele 15 piese fiind compuse de Romeo Negoiasă (în egală măsură orchestrator, alături de Cristian Duțu). Piesele "Bine ați venit" și "Am să-ți fur iubirea toată" beneficiază de acompaniamentul faimoasei orchestre a Fraților Advahov, de la

Chișinău. O varietate ritmică încântătoare face din acest album o certă reușită, cu atât mai mult cu cât el pune o dată în plus în valoare vocea excepțională a Alinei Negoiasă.

Ionuț Dolănescu: „Are tata o fetiță”

Chiar că este un înger de fetiță, în plus cu talent vocal și de violonistă (acesta moștenit, ca și frumusețea, de la mama sa Doi-nița), Ioana-Maria cântând alături de tatăl său piesa titulară. Un alt duet este cel dintre Ionuț și sora sa Camelia Ciobanu Filip, în melodia

"Soră, surioară", celelalte 14 fiind interpretate de protagonist. Acompaniază orchestra "Doina Basarabiei", a Fundației culturale "Ion Dolănescu", conducător artistic și orchestrator Valeriu Cașcaval. De altfel, înregistrările s-au făcut la Pan Studio din Chișinău, cu inginerul de sunet Corneliu Panainte. Așa cum a dovedit afluența de public de la lansarea găzduită de magazinul Muzica din Capitală, casa de discuri Eurostar a dovedit încă o dată inspirație maximă editând acest album unuia dintre soliștii noștri de mare popularitate. (O. G.)

Revistă lunară de informare, opinie și dezbateri editată de
UNIUNEA COMPOZITORILOR ȘI MUZICOLOGILOR DIN ROMÂNIA
și finanțată cu sprijinul MINISTERULUI CULTURII ȘI IDENTITĂȚII NAȚIONALE

ACTUALITATEA MUZICALĂ

Redactor șef:

George BALINT

Redactori: Mihai COSMA, Octavian URSULESCU

Editorialist: George BALINT

Secretar de redacție: Costin ASLAM

Colegiu redacțional:

Mariana POPESCU, Vasilica STOICIU-FRUNZĂ,
Cristina ȘUTEU, Petre-Marcel VÂRLAN

Semnează în acest număr:

Dumitru AVAKIAN, Oana GEORGESCU, Florian LUNGU,
Carmen MANEA, Andra PĂTRAȘ, Costin POPA,
Florin-Silviu URSULESCU, Petre-Marcel VÂRLAN, Alex VASILIU,
Damian VULPE

www.ucmr.org.ro

<http://biblioteca-digitala.ro/?pub=289-actualitatea-muzicala-uniunea-compozitorilor-si-muzicologilor-din-romania>

Adresa redacției: București, Calea Victoriei 141, sect. 1, 010071, România. Tel./Fax: +40-21-312.98.67

E-mail: em@edituramuzicala.ro, editura@unmb.ro

TIPOGRAFIA - INTERSIGMA-ERICOM SRL

TEL: 021-242.30.32

ISSN: 1220-742x